I. M. ŞTEFAN.
CÂNTECUL CIBENEI

EDITURA TINERETULUI

Coperta: GH. CERNĂIANU

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI ENIGMA PROFESORULUI GORUN
1. SCHIMBUL DIN ZORI
2. MILANA
3. ALARMA
4. MURMURUL
5. PELICULA VOALATĂ
6. NĂLUCA
7. COMEMORARE STRANIE
8. INGRID 2056 – 4
9. CIBENA E DE ALTĂ PĂRERE
10. VOLUNTARII
11. SOROCUL
12. PĂMÂNTUL AŞTEAPTĂ
13. FIRMAMENTUL ÎN FLĂCĂRI
14. CHEMAREA
15. INELE PENTRU MILANA
16. PRIMUL INEL. NORUL DE ANTINUCLEI
17. AL DOILEA INEL. SPAIMA
18. AL TREILEA INEL „MI-E MOARTEA TOVARĂŞ”.
19. AL PATRULEA INEL. CĂUTĂRI
20. AL CINCILEA INEL. DILEMA
21. AL ŞASELEA INEL. SPRE ABIS
22. CEREREA MILANEI
PARTEA A DOUA CAVALCADA MILENIILOR
1. CIBENA VEGHEAZĂ
2. NAVA DEZLĂNŢUITĂ
3. ŞTAFETA GENERAŢIILOR
4. INSPECŢIA COSMICĂ
5. TREPTELE DEMENŢEI

6. TERTIUS NON DATUR
7. GRAVINI ŞI LECTRINI
RAPORT SINTETIC nr. 1
RAPORT SINTETIC nr. 2
RAPORT SINTETIC nr. 3
RAPORT SINTETIC nr. 4
RAPORT SINTETIC nr. 5
8. ULTIMUL MESAJ
9. DECANUL DE VÂRSTĂ AL OMENIRII
10. DESPĂRŢIREA

PARTEA ÎNTÂI
ENIGMA PROFESORULUI GORUN

1. SCHIMBUL DIN ZORI

Soarele nu răsărise încă, dar parcă întreaga fire îl aştepta. Florin Linteş îşi făcea obişnuita plimbare. Micul trifibiu, o sferă-vehicul străvezie, îl purta, cu mare repeziciune, deasupra apei. Suprafaţa lacului era, la această oră, de un albastru. profund, ireal.

O simplă manevră şi capsula în care se afla coborî repede sub oglinda apei. Pătrunse în lumea ierburilor unduitoare, care se mişcau cu graţie de balerine, în lumea peştilor cu solzi de diamante, care cutreierau în cârduri mari împărăţia acvatică. Conurile întoarse ale luminilor reflectoarelor îmbrăcau totul într-o haină feerică.

Un grup uriaş de peşti se ivise în faţa sa. Se năpusteau spre el şi întâlnirea se produse atât de rapid, încât nici Florin nu putu cârmi şi nici vietăţile n-avură vreme să-şi schimbe calea. Trifibiul trecu printre ele şi zgomotul aproape metalic al atingerii trupurilor reci şi sclipitoare, de peretele transparent al capsulei, îl înfioră.

La comanda sa, vehiculul începu să şerpuiască, să se rostogolească, să facă tumbe fantastice. Tocmai în aceste condiţii, îi plăcea întotdeauna lui Florin să-şi facă exerciţiile de gimnastică, învingând, nu fără dificultăţi,

instabilitatea sferei călătoare.

După gimnastică, declanşă pentru câteva minute imponderabilitatea, pentru a-şi destinde muşchii încordaţi.

Deodată, înţelese că i-e de ajuns. Mădularele îi erau elastice, întreg trupul avea parcă acum nevoie să iasă la suprafaţă. îi era dor de prietenul său mai vârstnic, de maestrul său, de profesorul Liviu Gorun. I se păru că-l vede, în marea sală de comandă a „Centrului antimateriei". Veghease acolo toată noaptea şi acum îl aştepta pe el, ca să-l înlocuiască.

Trifibiul se ridică deasupra apei. Un brâu de purpură încinsese zările, tăiat de dungile câtorva nori cenuşii. Soarele îşi înălţa discul deasupra orizontului, iar peste faţa apei pluteau, proaspeţi, aburii dimineţii.

„Schimbul din zori" – ce curios sună! se gândi Florin, în zori, Liviu se va duce la Milana. Nu-l pizmuia, deşi îl durea că o pierduse. O iubea tot atât de mult ca altă dată, dar ştia că numai el era de vină pentru tot ce se întâmplase…

Ce făcea oare profesorul acum?

Şi-l închipui trecându-şi mâna încet prin păr, cu un gest care-i era familiar. îi văzu ochii parcurgând succesiv, într-o rotire amplă, şiragurile cadranelor şi ecranelor staţiei de comandă, urmărind acele indicatoarelor, scânteierile colorate care se aprindeau şi se stingeau, Totul în omul acesta părea întruchiparea măsurii şi a stăpânirii de sine. Mintea lui întrezărea poate acum calea creării încă unui tip de antiatom. Dăruise lumii descoperiri de o însemnătate covârşitoare, dar când alţii încercau să-i evoce meritele, le amintea mereu cuvintele unui mare învăţat al Renaşterii: „Nu ştiu cum mă va judeca lumea, dar eu mă consider un copil care se joacă la malul mării, distrându-se cu câte o piatră mai lucioasă sau o scoică mai strălucitoare, în timp ce oceanul infinit al adevărului se întinde neexplorat în faţa mea…";

Florin se gândi că, peste câteva zile, urma să-i prezinte proiectul marii experienţe de captare cosmică, pe care o elaborase, după o muncă îndelungată, pe baze

ştiinţifice cu totul noi. Abia aştepta să-i cunoască verdictul despre forţa „câmpului Linteş”…

Omul acesta, cu orizontul gândirii atât de larg, atât de generos faţă de oricine, îi cerea ajutorul, era prietenul său. Mai mult, Florin se socotea cu mândrie că-i e discipol.

Frământările ultimelor luni îi prinseseră pe amândoi într-o grea încleştare. Liviu Gorun se simţea într-un fel vinovat, fiindcă Milana se îndepărtase de prietenul său şi îl alesese acum definitiv pe el, deşi lucrurile se întâmplaseră fără voia lui şi poate în primul rând din pricina lui Florin. Firea aprigă, capricioasă a. acestuia, o împinsese parcă înadins spre el.

Nu înţelegea un lucru: de ce se ferise Liviu să vorbească celorlalţi despre logodnă? Dintre toţi cei ce lucrau la Centrul antimateriei, doar lui îi dezvăluise acest eveniment. Poate din pricina discreţiei pe care o manifesta în toate împrejurările vieţii. Poate din timiditate…

Ceaţa care plutise deasupra lacului se ridicase şi spuma răscolită a talazurilor era acum aurită de scântei portocalii.

Sfertul de oră care trebuia să se mai scurgă până ce avea să-l aibă în faţă, la Centrul antimateriei, i se păru lui Florin nesfârşit. Chiar acum, în clipa aceasta, voia să-i mărturisească gândurile şi simţămintele! Formă simbolul de legătură la videofonul-brăţară, dar, spre uluirea lui, ochiul de contact nu se aprinse şi ecranul nu se lumină. Simţi o sudoare rece pe frunte… Poate că se defectase aparatul, încercă el să se liniştească.

Deodată, se auzi o pârâitură, iar la ochiul de contact apăru o lumină verde.

„Ce însemna asta? Din nou o legătură greşită!” exclamă supărat Florin. Verdele era simbolul posturilor aflate în deplasare, de pildă a celor din vapoare, metro-trenuri sau avioane, conectate automat la o centrală mondială aparte. Or, profesorul se afla la un post fix, la Centrul antimateriei!

Se pregătea tocmai să reclame defecţiunea, când recunoscu, plin de îngrijorare, vocea lui Liviu – slabă,

aproape acoperită de paraziţi, nişte paraziţi cu un ritm al lor, ca o pulsaţie regulată şi stranie: aveau un crescendo lent şi o cădere abruptă.

Cât despre cuvinte, acestea erau pronunţate întretăiat, gâtuit, cu pauze mari între ele, ca şi cum un efort fizic, greu şi continuu i-ar fi tăiat respiraţia. Unele cuvinte sau părţi de cuvinte lipseau.

- Mă auzi… Florin?… Auzi?…

- Da, Liviule, spune! Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat? Unde eşti?

- A trebuit… Crede-mă… Te rog… grijă… Mila… Cruţ-o… ferinţă… Spune-i… nimic… nu poa'… hotar… tre' noi… Numai de-ar… jertfa…

Paraziţii zăgăzuiră calea cuvintelor.

- Ce s-a petrecut, Liviule?

Florin nu reuşi să desluşească răspunsul. La urmă, mai ajunseră până la el doar câteva vorbe:

- …Nu tre'… ştiţi… totul… Bine… mai târziu… Şi tu… la fel… sigur… A trebu…

Lumina verde se stinse şi zgomotul dispăru şi el, făcând loc unei tăceri de moarte. Legătura era întreruptă.

Florin formă iar şi iar numărul profesorului, dar nicio lumină nu se mai aprinse. Postul amuţise parcă pentru totdeauna.

Se cutremură. Nu înţelegea ce se petrecuse, şi nici de unde venise vocea prietenului său, dar îşi dădea foarte bine seama că se afla în faţa unei situaţii foarte grave.

O clipă se gândi că poate a căzut pradă unei năluciri. Ce bine ar fi fost! Chiar dacă asta înseamnă că este bolnav, greu bolnav. Numai să ştie că Liviu se afla în această clipă acolo unde trebuia să fie, la Centrul antimateriei, aşteptându-l să-i predea schimbul din zori…

Acceleră nebuneşte cursa trifibiului, în timp ce sângele îi bătea cu ciocane de aramă în tâmple. Câteva construcţii mai înalte ale Bucureştiului deveniseră vizibile.

Cuvintele lui Liviu izvorâseră parcă dintr-un coşmar.

Despre ce jertfă era vorba? De ce nu trebuiau şi alţii să ştie încă totul? Nu, nu fusese o halucinaţie!

Conurile albastre şi sferele argintii ale Centrului apăruseră acum şi ele la orizont şi apropierea trifibiului le sporea vertiginos dimensiunile.

Din pricina vitezei, vehiculul ateriză destul de brusc, scuturându-l zdravăn. Fără să-i pese, Florin intră alergând în institut.

Marea sală de comandă era pustie. Pe masa în faţa căreia şezuse profesorul Liviu Gorun zăceau în dezordine, de parcă ar fi fost aruncate la întâmplare, tocul lui, un bloc de însemnări şi o carte.

Florin îşi aruncă ochii spre ecranele televizoarelor, care arătau interiorul sălilor de experienţe. Ştia unde trebuie să se găsească fiecare obiect mai important. În camera T, al optulea conteiner, acela în care se desfăşura

„Experimentul australian”, iniţiat de fizicianul Boniface Olding, lipsea. Profesorul… conteinerul… unde erau oare acum?

Florin simţi cum o sudoare rece îi broboneşte fruntea, în sfârşit, făcu ceea ce ar fi trebuit să facă din clipa în care constatase dispariţia: apăsă pe butonul de alarmă.

2. MILANA

Liviu trebuia să vină.

Milana nu dormise toată noaptea, aşteptându-l. Nu-l osândea pentru sarcina ce şi-o luase în noaptea aceasta. Ştia că fizicianul Toma Covaliu, pe care-l înlocuise, avea un necaz mare: boala grea a unui copil. Profesorul Gorun se oferise să-i preia schimbul.

Înţelesese. Centrul trebuia să fie, în aceste zile, când „complexul de experienţe F. II” intrase într-un stadiu hotărâtor, pe mâini bune.

Acum îl aştepta. Îmbrăcase rochia albă, care lui îi plăcea atât de mult. Ochii ei mari, migdalaţi, se întorceau mereu, întrebători, spre uşă.

Uneori i se părea că-i recunoaşte paşii pe pietriş, că aude cheia răsucindu-se discret în uşă, că-l vede apărând în prag: subţire, aplecat puţin într-o parte, din pricina

piciorului stâng mai scurt. Privirea lui blândă, mângâioasă, parcă o chema spre el.

Deschise fereastra şi prin ea pătrunse, din grădină, parfumul tufişurilor de dafin şi oleandru, care lui îi plăcea atât de mult. Apoi se apucă să trebăluiască prin odaie. Obişnuia să aşeze şi să reaşeze de nenumărate ori lucrurile din încăpere, până ce interiorul se închega într-o nouă armonie.

Înlocui şi vreo două dintre tablouri, cu altele din „rezerva" pe care o avea într-un dulap.

Ultima dată când Liviu venise la ea, răspunsese privirii lui nedumerite, printr-o glumă:

- Ştii, am schimbat personalitatea camerei.

- E mai bine aşa? o întrebase el surâzând.

- Nu ştiu. S-a creat însă o altă unitate a lucrurilor, care ne vorbeşte într-un fel diferit.

Fără să ştie de ce, convorbirea aceasta i se părea atât de departe!

Când isprăvi de aranjat, se aşeză într-un fotoliu, cu o carte în mână. Era o istorie a artelor decorative, primită în dar de la Liviu. O terminase în săptămâna trecută, dar o răsfoi câtva timp cu interes, oprindu-se mai ales la paginile cu ilustraţii şi la cele câteva pasaje pe care şi le subliniase.

Timpul trecea pe nesimţite.

Deodată Milana privi înfiorată la ceas. Până acum ar fi trebuit să fie aici! Era gata să-i telefoneze la Centrul antimateriei, dar se răzgândi. Nu voia să-l tulbure. Avea simţământul că, dacă l-ar fi chemat la videofon, ar fi însemnat că se îndoieşte de el. Liviu nu întârzia niciodată din vina lui. Poate că Florin, care trebuia să-l schimbe, nu venise la vreme.

Florin... Amintirile o năpădiră împotriva voinţei ei, Cât de mult îl iubise într-o vreme! îi preţuise cinstea şi firea deschisă, fără ascunzişuri. Dar dragostea lor fusese săpată la temelii de firea lui aprinsă, nestăpânită. Cu el, certurile se iveau din nimic. Voinţa lui trebuia să fie singura lege, iar ea să-l urmeze în toate. Florin se împotrivise, de pildă, ca Milana să devină decoratoare de

interioare – deşi acesta era visul ei din copilărie. Ea năzuia să facă oamenilor cămine cât mai frumoase şi începuse, încă din casa părintească, să picteze vaze şi farfurioare în cele mai armonioase culori, să schimbe înfăţişarea obiectelor, să aşeze lucrurile la locul cel mai potrivit.

Pentru Florin, o asemenea ocupaţie era ceva prea neînsemnat. „O pierdere de vreme”, cum îi spusese odată, rănind-o adânc. O voia electronistă, ca el, ca să proiecteze împreună creiere electronice, sau specialistă pe tărâmul pasionant al antigravitaţiei. Iar dacă dorea să meargă neapărat pe făgaşurile artei, măcar să creeze „artă adevărată”, de pildă basoreliefuri sau sculpturi monumentale şi nu să se trudească cu „mărunţişuri”.

Oamenii pe care îi stima Milana căpătau repede în ochii lui Florin cusururi, iar dacă ea îi vorbea vreodată de o carte bună, se grăbea s-o citească şi să-i spună defectele, existente sau născocite. Când vedea ochii altuia opriţi asupra ei – şi acest lucru se întâmpla adesea, căci chipul ei chema privirile bărbaţilor – o hărţuia ceasuri la rând, cu vorbe usturătoare.

Milana ştia că toate acestea îşi aveau obârşia în dragostea lui aprigă, ca şi în felul său de a fi mândru, neîmblânzit. Dar hărţuiala iubirii lui voluntare şi egoiste o chinuia zi de zi tot mai mult.

Atunci l-a cunoscut pe Liviu – „profesorul”, cum îi spuneau cei mai mulţi. Florin o dusese, aproape cu sila, la Centrul antimateriei, încredinţat că o va atrage spre cercetările ce se făceau la institut. Dar Milana avea alte visuri şi de aceea n-o tentase marea bătălie cu tainele naturii.

Se întâmplase însă acolo altceva. Milana îl cunoscuse pe Liviu. Pe fundalul frământărilor ei, care îi păreau uneori fără ieşire, se aprinsese lumina speranţei. Privirile Milanei şi ale lui Liviu se întâlniseră, din prima clipă, încrezătoare.

Fără să ştie de ce, Milana a înţeles de la început că şi Liviu era în căutarea plutei de care să se prindă. Aşa i se părea că trebuie tălmăcit zâmbetu-i prietenos, dar şi uşor melancolic. Ochii îi mărturiseau o viaţă neîmplinită, cu

toate succesele lui ştiinţifice. îl vedea strecurându-se nesigur printre ceilalţi oameni, cu mersul lui poticnit.

- Un om ca el, un savant cu realizări de un asemenea răsunet, ar trebui să fie cu totul altfel, mai semeţ, mai sigur de sine, îi spusese Florin într-un rând. Când colo – un om tăcut, retras, aproape posac. De ce oare? Poate că-i mereu cu gândurile în altă parte, la cercetările lui…

Milana intui că Florin se înşală, aşa cum se înşela destul de des şi asupra altor oameni. Cu profesorul se întâmpla altceva decât îşi închipuia el. Mai întâi, fusese nenorocirea din copilărie, accidentul acela la vârsta fragedă când oasele erau încă fragile. Medicii nu putuseră decât să cârpească piciorul zdrobit, iar copilul, fire prea simţitoare, îndura cu greu privirea curioasă a celorlalţi, aţintită pe furiş asupra mersului său. Se înverşunase asupra învăţăturii şi apoi a cercetării ştiinţifice, descoperind frumuseţea marilor căutări pe cărările neumblate ale ştiinţei. Dar rana cea dintâi, rana infirmităţii, nu se vindecase cu totul niciodată.

Se căsătorise de foarte tânăr, cuprins de o pasiune care-l copleşise într-o fulgerare şi-i dăduse iluzia unei mari mulţumiri. Dar ţărmul în preajma căruia ancorase se dovedi sterp. Se deşteptă curând din amăgire şi cunoscu cu adevărat făptura de lângă el. Îl atrăsese siguranţa ei, care lui îi lipsea, seninătatea ei, pe care el, veşnic frământatul, n-o găsise niciodată. Dar îşi dădu repede seama că siguranţa de sine se traducea la ea într-o ambiţie nemăsurată, care încerca să-l înlănţuie şi pe el, iar seninătatea nu era decât goliciune.

Se despărţiseră, şi de atunci se retrăsese mai mult în sine. Munca şi îndrumarea în creaţie a celor de lângă el erau nu numai pasiunea lui, dar îi deveniseră şi un refugiu.

Şi, în fine, după ani şi ani, apăruse Milana ca o revărsare de ape tinere şi curate, împlinindu-i năzuinţele. Iar ea se simţea înţeleasă în aspiraţiile şi gusturile ei, stăpână pe voinţa ei, pe idealurile în care credea…

Afară izbucni o lumină. Fulgerase, cu tot cerul senin.: Milana începu să măsoare încăperea cu paşi mari. Într-un

târziu, se opri în faţa calendarului. Rupse foaia veche. Data de 16 septembrie, 2056 privi spre ea, ca o întrebare rea şi obraznică. Parcă spunea: „Ştii tu cine sunt, ce-ţi voi aduce? Asta-i taina mea. Nimeni n-o poate ghici. Eşti în puterea mea, Milana!”

Orele se scurgeau nepăsătoare şi neliniştea i se strecura, tot mai insinuantă, în cuget.

Când ceasul bătu şase dimineaţa, Milana deschise radiotelevizorul. Crainicul, un tânăr simpatic, cu o voce sonoră, comunica veşti din toate continentele Pământului şi din lumea cosmică.

În alte rânduri, Milana apăsa din când în când pe butonul care făcea ca informaţiile ce o interesau să se teleimprime, cu titlurile şi textul lor, pe o bandă lată de plastic, o adevărată panglică-ziar. De data aceasta însă, nu se gândea la aşa ceva. Privea şi asculta fără să vadă şi fără să audă, iar vocea tânărului i se părea că vine de departe, din altă lume.

Tresări totuşi când auzi anunţându-se o croazieră spre sateliţii lui Marte. I-ar fi plăcut să-şi facă o parte din tradiţionala călătorie de nuntă la unul din astrohotelurile de pe Phobos. Auzise că răsăritul discului marţian, privit de pe acest corp ceresc, este unul din cele mai tulburătoare spectacole.

Crainicul tăcu dintr-odată. Când, după câteva clipe, reluă telejurnalul, avea în timbru o gravitate de rău augur:

- Vă rugăm să nu părăsiţi aparatele. Am primit, chiar acum informaţii despre un fapt pe cât de uimitor, pe atât de grav. Se pregăteşte un comunicat, pe care sperăm să vi-l putem transmite în puţine minute.

Milana simţi că nu mai are putere nici să respire. Se temea de o nenorocire care ar fi putut să năruie fericirea ei şi a lui Liviu.

Chipul crainicului dispăru de pe ecran şi iar urmă tăcerea, care i se păru de această dată Milanei fără sfârşit, deşi nu dură decât foarte puţin. Pe urmă, crainicul reapăru, vădit emoţionat:

- Atenţiune! A fost proclamată starea de alarmă!

Către toate posturile terestre. Către toate vehiculele-scuturi care străbat interiorul globului pământesc. Către toate navele, oriunde s-ar afla…

În aceeaşi clipă, zgomotul soneriei răsună strident în odaie. Milana se repezi spre uşă, cu un sentiment de uşurare. Alături de Liviu va înfrunta altfel evenimentele pe care le vestea alarma.

Acum ştia de ce întârziase! El aflase, desigur, cu mult înaintea ei, tot ce se întâmplase şi fusese chemat cine ştie la ce consiliu ştiinţific, pentru a studia situaţia şi a recomanda măsurile ce se cuveneau luate.

Dar de ce trebuia oare să sune? Simţi un fior în tot trupul şi se opri o clipă în loc. Liviu avea doar cheie!… Poate că o pierduse. Asta era! Nici nu putea fi altceva.

Deschise, cu un gest brusc, uşa…

În faţa ei era Florin Linteş, cu o privire ciudată, tulbure. Milana păli. îşi duse mâna la gât, cu degetele răsfirate. Strânse, de parcă ar fi vrut să se trezească dintr-un vis urât. Avu puterea să rostească un singur cuvânt:

- Tu?!…

Auzi apoi crainicul care citea un crâmpei al mesajului de alarmă:

- … dispariţia profesorului Gorun este, până acum, înconjurată de cel mai desăvârşit mister. Cercetările pentru regăsirea lui vor începe neîntârziat şi se vor desfăşura cu mare intensitate. Toate forţele şi mijloacele disponibile sunt mobilizate în acest scop. A fost constituit un Comandament mondial de acţiune…

Gândurile Milanei se învălmăşiră, încăperea începu să se rotească în jurul ei şi simţi că se prăbuşeşte.

3. ALARMA

Alarma trecea din staţie în staţie. Curând punctele de veghe apropiate fură toate înştiinţate. Semnalele se avântară atunci până în cele mai îndepărtate colţuri ale Pământului, ducând cu ele mesajul. Profesorul trebuia căutat pretutindeni. Lansate de emiţătorul terestru special de maximă putere semnalele purtară apoi spre principalele

aşezări lunare, marţiene şi de pe alte corpuri cereşti ale pământenilor, spre echipajele unor astronave aflate în plin zbor, vestea, de neînţeles pentru secolul XXI, a dispariţiei unui om.

Mesajul se încheia astfel:

„… Oricine poate da vreo lămurire, oricine a observat vreun fapt semnificativ, care ar putea să indice unde se află profesorul Gorun, să dea imediat de ştire. Staţia L-317 centralizează şi dirijează toate informaţiile. Consideraţi mesajul ca fiind de cea mai mare urgenţă”.

Ceasuri, apoi zile la rând, nu veni niciun răspuns.

Apelul fu repetat. O dată, de mai multe ori. 2457 puncte terestre şi extraterestre, cărora le fusese transmis, confirmară primirea. Nu aveau însă nimic de raportat, cu toate investigaţiile întreprinse.

- Niciun indiciu, veneau stereotip răspunsurile. Continuăm să ţinem regiunile înconjurătoare sub cea mai atentă observaţie…

- Atenţie, alarmă! Atenţie, alarmă!… îşi reînnoia L-317 mesajul. La început fusese transmis unui număr limitat de puncte de observaţie, acum însă fu difuzat tuturor posturilor cu care staţia se putu pune în contact.

- Niciun indiciu! Nimic de raportat… răspundeau staţiunile pământeşti, aşa cum răspundea şi Cosmosul.

Faptele petrecute în noaptea de 15 spre 16 septembrie produseseră o consternare adâncă pe Terra. Dispariţiile misterioase erau de domeniul unui trecut îndepărtat şi nimeni nu izbutea să-şi explice ce anume se petrecuse cu profesorul Gorun. Senzaţionalul căpătase în secolul al XXI-lea un sens nou. El apărea cu prilejul marilor descoperiri ştiinţifice, deschizătoare de orizonturi largi şi neaşteptate, în marile creaţii ale tehnicii, care promiteau să schimbe profund relaţia dintre om şi natură, în revelaţiile aduse de opere de artă excepţionale, în dezbaterile pasionate purtate de oamenii iluştri ai vremii în legătură cu viitorul comunităţii terestre sau privitor la contactele cu făpturile raţionale ale altor sisteme solare şi la consecinţele acestora asupra concepţiei despre lume a

umanităţii. Şi iată că, dintr-odată, intervenea un fapt care părea să nu aibă niciun sens. Pe ecranul evenimentelor se proiecta o enigmă ce devenea pe zi ce trecea tot mai complexă.

Aceleaşi întrebări, mereu aceleaşi, frământau minţile înfierbântate ale oamenilor:

Ce se întâmplase cu profesorul Liviu Gorun, primul savant care obţinuse – pentru o fracţiune de secundă – un antiatom, creatorul automatului care răspundea la comandă vocală – faimosul „Robovox” – teoreticianul propulsiei antigravitaţionale?

Unde ajunsese cel de al optulea container de experimentare al Centrului antimateriei, conteinerul adus, nu de mult, la Centru de fizicianul australian Boniface Olding?

În sfârşit, unde era prima navă cu propulsie antigravitaţională, graviplanul, dispărut şi el de la Centru odată cu profesorul? Acest vehicul remarcabil, proiectat şi construit de Florin Linteş, pe baza principiilor şi schemei teoretice elaborate de Gorun, era adaptat zborurilor intercontinentale, ca şi zborului cosmic. Nava cuprindea şi cel mai modern „Robovox”, de tipul „Cibena”, de care se spunea că este singura maşină electronică dotată, într-o oarecare măsură, cu trăsături complexe, ca delicateţe şi spirit ironic.

Profesorul – conteinerul – nava. Prin voinţa cui dispăruseră? Şi unde se aflau oare acum?

Exista, e drept, mesajul recepţionat de Florin Linteş. Dar chiar şi acest mesaj era atât de straniu, încât ducea la cele mai felurite presupuneri şi interpretări. Fu şi el analizat amănunţit, întors pe toate feţele. Ritmul acela ciudat, „pulsaţia” stranie a paraziţilor, de care vorbea Florin, atrase cel mai mult atenţia. „Un crescendo lent şi o cădere abruptă” – spusese discipolul profesorului. Dar nici din aceasta nu se putea deduce nimic cert.

Faptele petrecute erau atât de extraordinare, încât preocupau omenirea până la obsesie.

Opt… opt… opt… Numărul containerului dispărut

răsuna în minţile oamenilor ca bătaia unui metronom gigant. Dar ce se întâmplase în mod deosebit în acest container, faţă de celelalte 11, în care se desfăşura, de multă vreme, „complexul de experienţe F. II”? Era un conteiner „adoptat” de centru, adus de fizicianul australian Boniface Olding şi integrat în ansamblul experimentărilor. Documentele de cercetare şi benzile de înregistrare automată ale centrului fură îndelung şi migălos studiate. Dar nimic nu indica vreo evoluţie specială în starea acestui conteiner sau în desfăşurarea altor procese importante care se petrecuseră în sălile de experienţe ale Centrului, cel puţin până în ziua de 15 septembrie. Atunci? De ce devenise conteinerul nr. 8, pe neaşteptate, părtaş la dispariţia profesorului?

Un fapt atrăgea totuşi atenţia. O parte dintre aparatele înregistratoare, inclusiv cele aflate în legătură cu conteinerul nr. 8, se defectaseră brusc, pe la orele 2 noaptea. Toate în acelaşi timp, datorită, desigur, aceleiaşi perturbări. Dar care era această perturbare? Câteva alte aparate prezentau, pe benzile de înregistrare, curbe de variaţie cu totul neobişnuite, foarte greu de interpretat, începând de la aceeaşi oră.

Dar nava? Care era oare soarta navei antigravitaţionale? Nici nu fusese măcar omologată şi abia făcuse câteva zboruri de încercare spre Asia şi America de Nord. O prevăzuseră, ce e drept, experimental, cu câteva zile în urmă, cu tot ce era necesar unei expediţii.

Amalgamul ipotezelor se încurca într-o reţea de nedezlegat. Existau de pildă partizanii aşa-zisei „pulverizări”. După ei, profesorul, conteinerul şi graviplanul pieriseră chiar în noaptea de 15 spre 16 septembrie, poate dezintegrându-se, fără ca din ei să rămână nici măcar umbre palide, ca cele care conturaseră, cu un secol în urmă, siluetele unor victime ale bombardamentului Hiroşimei. Când se întâmplase acest lucru? În orice caz, curând după strania convorbire a profesorului cu Florin. Dar cauza „pulverizării”? După ei, aceasta trebuia căutată în acea perturbare care defectase

multe dintre aparatele înregistratoare, atingând probabil ulterior o culme nebănuită.

Această ipoteză, care avea şi numeroase variante, se lovea de o serioasă dificultate. Dacă conteinerul, nava şi profesorul ar fi pierit printr-un asemenea proces violent, acesta n-ar fi putut fi decât o explozie deosebit de puternică. Dar atunci, cum de n-a fost observată, ba mai mult, înregistrată?

Partizanii „pulverizării" răspundeau că explozia având o origine încă nestabilită, fenomenele însoţitoare (de exemplu luminozitatea) nu puteau fi determinate. Şi, la urma urmei, poate că procesul nici nu fusese exploziv, ci de o altă natură, necunoscută.

Foarte răspândită era şi părerea că profesorul trebuia căutat într-o regiune mai puţin populată a Pământului. La Centrul antimateriei – argumentau susţinătorii acestui punct de vedere – se petrecuse desigur un fapt excepţional, care îl hotărâse pe profesorul Gorun să părăsească în mare grabă institutul. Plecase deci cu graviplanul, iar acesta se prăbuşise într-o zonă de pustiu „printre gheţuri veşnice, pe podişurile stâncoase şi sterpe ale unor munţi sau în nesfârşitul oceanelor.

Alţi savanţi cereau ca profesorul să fie căutat în spaţiul cosmic. Acolo şi numai acolo trebuia, după ei, să se afle. Cine ştie dacă nu transformase graviplanul în satelit al Pământului sau Lunii, greu de observat datorită coloritului şi a dimensiunilor sale relativ mici.

Toate aceste ipoteze nu puteau însă să răspundă nici la întrebarea privitoare la procesul perturbator petrecut în noaptea memorabilă şi nici la mobilul acţiunii lui Gorun.

Se găsiră unii specialişti care să afirme că, tulburat peste măsură de şocul pricinuit de procesul petrecut, profesorul îşi pierduse minţile. În acest caz, acţiunea lui devenea, evident, necontrolată şi neprevizibilă.

Întrebările şi răspunsurile se acumulau zi de zi, numeroase şi grave, dar adevărul părea din ce în ce mai greu de întrezărit.

4. MURMURUL

Niciodată nu citise Milana atâtea articole ştiinţifice, niciodată nu ascultase atâtea emisiuni pe teme tehnice. Treptat, în raza preocupărilor ei intra o problematică ce-i fusese aproape cu totul străină, asimila termeni de specialitate pe care nu îi reţinuse vreodată.

Îşi nota cu grijă tot ce auzea la radio şi tot ce-i cădea în mână despre dispariţia lui Liviu. O supăra faptul că nu izbutea să urmărească până la capăt consideraţiile ştiinţifice din articole, că ecuaţiile complicate pe care se bazau unele demonstraţii îi rămâneau de neînţeles. Îi părea rău, pentru prima dată în viaţă, că nu urmaşe sfatul lui Florin de a studia fizica, electronica sau cibernetica, izolându-se astfel de o sferă de preocupări de care acum avea atâta nevoie.

Dispariţia lui Liviu îi dăduse un simţământ de profundă înstrăinare, nu numai faţă de ceilalţi oameni, dar şi faţă de îndeletnicirile ei obişnuite. I se părea că face totul mecanic, în virtutea inerţiei. Viaţa îşi pierduse pentru ea sensul şi înţelegea tot mai bine că nu va putea regăsi acest sens decât odată cu revenirea lui.

Câteva zile în şir, după nenorocirea care o lovise, nici nu se duse la Biroul de proiectare al decoratorilor de cămine. Pe urmă, îşi reluase ocupaţia, dar lucra fără nicio bucurie şi fără niciun spor. La capătul orelor de muncă ştergea de obicei tot ce schiţase; îşi dădea seama că desenase plat, fără viaţă, departe de nevoia de frumos a oamenilor, pe care se legase s-o slujească.

- Nu mă minţi! Parcă-i uscăciunea din sufletul meu… zise ea odată unei colege, care încerca s-o încurajeze, spunându-i că în acea zi lucrase mai bine. Ştiu, tot ce am făcut azi e corect, dar numai atât! Lipseşte fiorul care să transfigureze linia şi culoarea, prefăcându-le în artă.

Din când în când, se ducea la Florin să afle veşti. Linteş era membru în Comandamentul mondial de acţiune, alcătuit anume pentru găsirea profesorului şi în Consiliul astronautic. Avea mult de lucru, dar pentru ea găsea întotdeauna timp. împrejurările tragice, care le răpiseră

amândurora o făptură atât de apropiată, făcuseră ca barierele stânjenelii, ridicate în ultima vreme între ei, să cadă parcă dintr-odată. Acum, găsirea lui Liviu Gorun constituia pentru unul, ca şi pentru altul, preocuparea cea mai arzătoare.

Cu toate acestea, de cele mai multe ori, relatările lui Florin o dezamăgeau pe Milana. Fără îndoială, cercetările continuau fără încetare, dar cât de slabe erau rezultatele! Linteş însuşi condusese o serie de expediţii aeriene, care fotografiaseră, kilometru cu kilometru, Antarctida, Groenlanda, Cordilierii, Pamirul, deşertul australian. Analizase cu atenţie rapoartele flotilelor de submarine de mare adâncime, care studiaseră fundurile oceanelor şi mărilor. Sub conducerea lui se organizase până şi prospectarea craterelor vulcanice şi explorarea scoarţei Pământului cu detectoare radiante. Dar fără vreun folos.

Părea greu de înţeles cum de a trecut nava antigravitaţională neobservată prin reţeaua deasă a observatoarelor instalate în atâtea puncte ale Pământului, ca şi pe sateliţii artificiali de unde planeta era mereu observată. Dar şi mai ciudat era faptul că vehiculele ultrarapide, trimise s-o caute, până departe în spaţiul circumterestru, nu descoperiseră nimic. Numai dacă graviplanul s-ar fi ascuns, ar fi fost cu putinţă acest lucru. Dar ce sens avea să se ascundă? Profesorul vorbise parcă despre aşa ceva în convorbirea sa cu Florin, însă enormitatea faptului îi făcea pe mulţi să se îndoiască de exactitatea relatării. Linteş mărturisise doar el însuşi emoţia cu care îi ascultase cuvintele.

Milana află că nenumărate staţii de ascultare încercau să prindă eventuale mesaje ale profesorului. Dar glasul lui nu răzbătea de nicăieri. Numai într-un rând, un post de radiorecepţie ultraputernic, de un tip nou, din Lună, captase, pentru câteva minute, murmurul unui glas care părea al său. Emisiunea era însă atât de slabă, încât cuvintele nu se puteau înţelege, şi nici direcţia din care venea nu putea fi determinată.

Chemată să asculte murmurul acela ciudat, Milana

crezu că recunoaşte, într-adevăr, timbrul vocii logodnicului ei. Când ascultă pentru a doua oară banda înregistratoare, părerea i se prefăcu în certitudine. Dar alţi oameni, care îl cunoşteau pe profesor, nu-i confirmară spusele şi până la urmă ajunse chiar ea să ezite.

După una dintre auziţii, rătăci ceasuri întregi, în neştire, prin parcul oraşului. Fusese glasul lui sau nu? Răspunsuri contradictorii puneau, alternativ, stăpânire pe mintea ei chinuită. Scurgerea oamenilor care treceau pe lângă ea o supăra, privirile lor i se păreau insistente şi grosolane.

Se aşeză pe o bancă aflată într-un ungher ascuns şi rămase mult timp acolo, fără ca nimeni să o tulbure. Apoi, deodată, un tânăr care se aşezase pe o bancă apropiată dădu drumul aparatului său de radio. O cronică de noutăţi, un fel de magazin radiofonic, îşi depănă informaţiile. Milana află, împotriva voinţei ei, că astronautul Lev Daşmir realizase, într-un timp record – 7 minute şi 15 secunde – înconjurul Terrei, că se pusese la punct un creier electronic lichid foarte complex şi că la Toronto prima conferinţă împotriva cosmosnobismului condamnase vehement moda plajelor cu nisip adus din Lună.

Se ridică şi plecă spre casă. La ieşirea din parc, erau înşirate sute de „scaune zburătoare”. Se urcă într-unul din ele şi curând se afla în zbor spre locuinţa ei, aflată la marginea oraşului.

Noaptea, în vis, i se păru că aude iar murmurul acela curios şi că din el se desprind, tot mai desluşite, vorbele lui Liviu. Cuvintele îmbrăcau de fiecare dată alt sens. Ba îi spunea că va reveni, ba îşi lua, pentru totdeauna, rămas bun de la ea, ba o chema la ei, spre un tărâm pe care nu-l cunoştea.

5. PELICULA VOALATĂ

Trecuseră două săptămâni de la dispariţia profesorului.

Florin se sculase în dimineaţa aceea foarte devreme. Dormise prost, poate din cauza încordării cu care lucrase

în ultimul timp. Desigur, cercetările legate de profesorul Gorun trecuseră pentru el pe primul plan. Participa neobosit la multe dintre ele şi urmărea cu mare încordare rezultatele celor la care nu lua direct parte. Dar, în acelaşi timp, nu abandonase cu totul nici propriile sale lucrări ştiinţifice şi preluase o parte din lucrările rămase de la Liviu Gorun.

Şi astăzi avea un program foarte încărcat. Dimineaţa, la orele 9, era prevăzută o experimentare a aşa-zisului „câmp Linteş” la o staţiune din apropiere. După-amiază, urma să fie prezentată, la Centrul antimateriei, faimoasa „peliculă voalată”, vizionare completată bineînţeles de ample discuţii.

Încercările de a explica misterul dispariţiei profesorului se desfăşurau fără întrerupere. Explorarea, foarte amănunţită, dar fără vreun rezultat, a Pământului părea să elimine ipoteza că el s-ar fi, aflat undeva la suprafaţa sa, aşa încât se părea că trebuiau să fie luate în considerare celelalte presupuneri.

Totodată, cercetările se concentraseră, încă din primele zile după dispariţie, într-o altă direcţie importantă. Era vorba de reconstituirea, cu toate marile dificultăţi întâmpinate, a faptelor petrecute în noaptea de 15 spre 16 septembrie la Centrul antimateriei.

Din toate urmele lăsate de întâmplările acestor ceasuri ale schimbului de noapte, două se dovediră mai importante. Prima era înregistrarea, între orele 2 şi 3 noaptea, a apariţiei unui câmp intens de radiaţii cu o tendinţă de creştere continuă. Cea de a doua era un fragment de peliculă – acoperind o durată de numai zece minute – înregistrată de cinerobot în sala de comandă, a cărei încăpere era întotdeauna filmată, pentru a se controla ulterior anumite procese. De fapt, filmul cuprindea toată noaptea de 15 spre 16 septembrie, dar aceste zece minute erau singurele secvenţe interesante.

Deşi descoperită încă de la primele cercetări, iniţial s-a considerat că pelicula va fi de neutilizat. Într-adevăr, era puternic voalată, datorită desigur radiaţiilor amintite,

care impresionaseră filmul.

Cei mai mari specialişti fură chemaţi în ajutor, dar munca lor nu dădu niciun rezultat. Eforturile în această direcţie erau pe cale să fie abandonate, când Toma Covaliu, fizicianul pe care profesorul Gorun îl înlocuise în noaptea dispariţiei, ceru ca pelicula să-i fie încredinţată, pentru o ultimă încercare.

- Filmul acesta este o mărturie de valoare incalculabilă pentru cercetările noastre, spusese el.

- Un martor mut, îi replicase un tehnician care încercase şi el să rezolve problema.

- Poate că n-am întreprins tot ce-i omeneşte posibil pentru a-l face să vorbească…

Timp de câteva zile, lucrând cu îndârjire, fără să mai cunoască odihna, Covaliu supuse un fragment din peliculă celor mai variate încercări. Noi tipuri de soluţii chimice, cu proprietăţi selective de o mare fineţe, fură rând pe rând folosite. Filmul fu apoi expus unor fascicule de radiaţii anume alese. Dar pelicula îşi păstra aceeaşi nuanţă cenuşie, fără să dezvăluie nici cel mai neînsemnat detaliu al imaginilor iniţiale. Laboratorul principal al Centrului antimateriei consemna, unul după altul, eşecurile lui Covaliu. El persevera însă în căutările sale.

Când era chemat la videofon de Comandamentul mondial de acţiune, răspundea lapidar:

- Până acum, nimic. N-am epuizat însă toate căile.

Într-o bună zi, Toma Covaliu părăsi laboratorul, anunţând că se duce cu pelicula la Institutul de chimie fizică din Viena. Curând se află că ajunsese să conceapă un nou procedeu, pentru aplicarea căruia aparatajul Centrului antimateriei nu se dovedise adecvat. La Viena, Covaliu izbuti un lucru uluitor. Construi un filtru special cu ajutorul căruia putu să copieze de pe filmul voalat, pe un alt film, numai „imaginile utile” – reuşind să oprească trecerea „paraziţilor optici”, cum îi numea el – care provocaseră voalarea.

În felul acesta, filmul putu fi reconstituit, aşa cum se restaurează uneori o frescă deteriorată, înlăturându-se,

prin tehnici complicate, picturi fără valoare suprapuse sau nuanţe cu totul străine, adăugate de trecerea vremii.

Astfel fusese făcut primul pas important spre dezlegarea enigmei profesorului Gorun. Este deci lesne de înţeles că proiecţia peliculei salvate, care urma să aibă loc în acea după-amiază, era cu multă nerăbdare aşteptată.

Dimineaţa nu decurse bine pentru Florin Linteş. Mai întâi, experimentarea „câmpului Linteş" trebuise să fie amânată, deoarece Centrul de comandă a vremii modificase condiţiile meteorologice cerute, în urma unei solicitări urgente a Consiliului agricol. Apoi, tânărul se trezise chemat la policlinică şi dojenit pentru că întârziase cu câteva zile să se prezinte la examenul lunar preventiv. „Florin Linteş – 4 zile de întârziere! îşi aminti el mai târziu cuvintele rostite sec de fişierul-coordonator automat. Eşti în recidivă. La următoarea abatere vei fi sancţionat". „Îmi veţi interzice accesul în policlinică?" întrebase Florin ironic, dar totodată conştient că nu are dreptate şi că numai amărăciunea îl face să vorbească astfel. Trecuse apoi pe la Comandamentul mondial de acţiune. Ultimele rapoarte nu aduceau niciun fapt concludent. Rămânea să se vadă ce va releva vizionarea peliculei. Unii erau sceptici, întrebându-se dacă era îndeajuns de clară ca să se deosebească ceva.

Spre amiază, Florin se dusese la un concert, la Palatul muzicii clasice, pentru a-şi mai destinde nervii.

Vizionarea filmului, la care Florin o chemase şi pe Milana, începu pe la ora cinci după-amiază. Prezenta numai câteva scene deosebit de edificatoare. Imaginea era simţitor mai clară decât îşi închipuiseră cei mai mulţi.

…Profesorul stătea în faţa mesei de comandă. Părea plictisit sau poate nerăbdător. Din când în când, se uita la ceas. (Acum se gândea cât va mai trece până la schimbul din zori, după care urma să vină la mine – presupunea Milana.)

Privirea lui parcurgea metodic, cu mare atenţie, sistemul complex al cadranelor. Uneori, nota ceva într-un

carnet albastru.

Deodată, o tresărire. Ochii i s-au deschis larg, a mirare. A lăsat brusc carnetul din mână, iar creionul i-a scăpat şi s-a rostogolit pe masă. În clipa următoare, faţa i-a apărut scăldată de o lumină violetă, intensă, venita parcă dintr-o altă încăpere.

Locul lui de la masa de comandă a rămas un timp gol. Profesorul a plecat, nu se ştie în ce parte, poate ca să vadă de unde a izvorât lumina aceea.

S-a întors curând. Hainele îi erau răvăşite, ca după o luptă. Şi le-a netezit, grăbit. Cu gesturi rapide, a pus în funcţiune maşina electronică de masă, probabil pentru a calcula datele fenomenului observat. (De ce nu a dat alarma, se întrebă Milana, de ce nu ne-a chemat pe noi toţi, ca să-l ajutăm? De ce a acţionat de unul singur? Ultima întrebare a fost pusă, involuntar, cu voce tare. Câţiva cercetători s-au întors surprinşi spre ea…)

Calculul a fost terminat. O nouă lumină violetă, care acum pare a proveni dintr-o sursă apropiată, a început să joace pe faţa profesorului. Filmul îl arăta ridicând mâna, ca pentru a se feri de ea. Chipul lui exprima concentrare. În aceste clipe, analiza desigur situaţia şi cântărea diferitele posibilităţi. Milana îl cunoştea. Ea ştia că era pe cale să ia o hotărâre de la care nu va mai da, în niciun fel, înapoi.

- Ce păcat că cinerobotul nu este mobil, ca să vedem ce s-a petrecut, în aceste clipe hotărâtoare, în camerele de experienţă! îi şopti Florin.

Din nou, profesorul a părăsit masa de comandă. S-a apropiat de un mic panou, aflat în raza aparatului de filmat.

Milana ştia că atunci când este agitat, mersul lui de beteag este şi mai nesigur, sacadat într-un fel de neregularitate curioasă. De data aceasta, a făcut cei câţiva paşi liniştit, într-un ritm egal, semn că şi-a recâştigat, în cea mai mare măsură, stăpânirea de sine.

- Acesta e panoul de dirijare a mâinii mecanice automate, destinată manevrelor de intervenţie sau de

transport, îi spuse Florin Milanei.

E un panou cu un singur buton. Profesorul a apăsat pe el. Apoi şi-a retras mâna şi a mişcat degetele repede şi într-un mod ciudat, ca şi cum s-ar fi jucat sau ar fi vrut să schiţeze o pantomimă.

Obiectele din încăpere au apărut scăldate de o lumină violetă şi chipul lui Liviu a căpătat un luciu metalic, Milana zări în sfârşit mâna mecanică. E un fel de cleşte multiplu, uriaş, curbat, un cleşte cu multe gheare apucătoare, fixat de un cărucior mobil.

„Mâna" a părăsit sala de comandă, dar după numai câteva minute a revenit. Ducea cu ea, într-o strânsoare fermă, un obiect prelung, învelit într-un nor de lumină violetă.

- Conteinerul! şopti Florin... încetul cu încetul, încep să înţeleg, să înţeleg tot mai bine.

- Conteinerul... „vrăjmaşul" meu, se gândi Milana fără să-şi dea seama dacă a rostit cuvintele tare sau numai în gând.

Mâna mecanică a scos conteinerul din unghiul vizual al aparatului. Reflexele violete de pe faţa lui Liviu au pălit treptat. Şi celelalte obiecte şi-au recăpătat nuanţele obişnuite.

Pelicula arăta cum profesorul continua să gesticuleze: degetele mâinii lui executau mai departe dansul lor. Acum, arătătorul a înaintat impetuos, insistent, de parcă s-ar fi înfipt undeva, iar degetul gros a făcut o mişcare de rotire, care s-a repetat de câteva ori, ca pentru a desface ceva. Degetul mijlociu s-a ridicat şi a coborât de două ori, într-un fel solemn. Apoi, ca şi cum totul s-a terminat, degetele s-au strâns în pumn.

Liviu Gorun a apăsat iar pe buton. Mâna mecanică, cu ghearele ei – de data aceasta parcă atârnând neputincioase – a trecut din nou prin faţa aparatului. S-a întors înapoi, la locul ei, în perete. Şi-a îndeplinit misiunea, această misiune a cărei explicaţie nimeni nu ştie încă s-o desluşească.

Profesorul a revenit la masa de comandă. A pus mâna

pe videofon, dar a retras-o înainte de a fi format vreun simbol. „Nu, nu voi chema pe nimeni”, pare a spune gestul lui. „Mă voi stăpâni şi voi învinge ispita convorbirii”, îi ghiceşte gândul Milana.

Şi deodată, ochii lui s-au aţintit în depărtări nesfârşite. Un zâmbet i-a luminat faţa şi a dat expresiei sale aerul de bunătate pe care toţi îl cunosc. Mâinile s-au întins înainte, într-un gest larg, parcă pentru a cuprinde ceva. Buzele s-au întredeschis. A rostit, de câteva ori, un nume şi câteva cuvinte, pe care spectatorii nu le desluşesc.

S-a gândit oare că este filmat şi a vrut astfel să transmită un ultim mesaj sau a vorbit singur, într-un moment de supremă emoţie?

Florin Linteş a priceput.

- Milana, pe tine te-a chemat, îi şopti el. Numele tău l-a rostit, sunt sigur!

- Ştiu, îi răspunse ea.

…Totul s-a petrecut foarte repede. Profesorul a plecat de la masa de comandă, hotărât, dar parcă apăsat de propria-i hotărâre, în direcţia unde mâna mecanică automată a dus conteinerul. Florin şopti că acolo se află sala L.

Înainte de a dispărea de pe ecran, a mai aruncat o privire înapoi şi Milana a ghicit că această privire a fost numai pentru ea. Din nou buzele lui s-au mişcat, dar nu se înţelege ce au şoptit. Doar Milana a priceput că din nou i-a rostit numele.

Filmul s-a terminat. În sala de proiecţie s-a făcut lumină…

Multă vreme s-au desfăşurat discuţii, dar Milana era atât de tulburată, încât nu le-a putut urmări. Se lupta din răsputeri să nu plângă. Nodul pe care îl simţea în gât o sufoca aproape, iar în tâmpla stingă o săgeta o durere ascuţită.

Dezbaterea propriu-zisă s-a terminat fără concluzii univoce. De aceea, discuţiile continuară, în timp ce participanţii începură să plece. Un cercetător tânăr comenta cu voce stridentă, într-un fel care Milanei i se

păru plin de suficienţă:

- Ar fi important să ştim care i-au fost ultimele cuvinte. Din felul cum le-a rostit, mi se pare că le dădea o mare însemnătate şi că erau în strânsă legătură cu „complexul de experienţe F. II”.

Altcineva îi răspunse:

- N-au fost decât şoptite şi mişcările buzelor sunt doar schiţate.

- Păcat, poate că aici e cheia enigmei, comenta tânărul.

Milanei îi venea să-i strige că n-are dreptul s-o facă. îşi stăpâni însă mânia. Numai ochii îi fulgerară. Privirile li s-au întâlnit şi pe faţa tânărului apăru o expresie de mirare.

- Veiaţi să-mi spuneţi ceva? întrebă el, descumpănit.

Să-i spună ceva? I-ar fi plăcut să-i spună multe. Ardea să-l întrebe dacă este într-adevăr convins că ultimele cuvinte ale lui Liviu Gorun cuprind neapărat o ecuaţie sau un lapidar comunicat ştiinţific…

Un asistent al profesorului interveni:

- După părerea mea, aceste ultime cuvinte nu sunt pentru noi. De aceea au fost şoptite ca o chemare sau ca un mesaj de adio, cu gândul că filmul înregistrat de cinerobot va fi poate văzut de o făptură apropiată profesorului. Degeaba le-am căutat tâlcul. Eu nici n-aş fi făcut-o. Nu par să fie destinate explicării unei reacţii fizice, ci mai degrabă provin dintr-un simţământ intim.

Milana îl privi surprinsă. I se păru că şi el o priveşte. Era un bărbat înalt, cu un cap rotund şi o privire pătrunzătoare. Oare să fi aflat de logodna lor? După câte ştia, Liviu nu informase pe nimeni de la Centrul antimateriei în afară de Florin.

- Voiaţi să-mi spuneţi ceva? o întrebă din nou tânărul cercetător, cu un aer nedumerit, dar insistent.

Milana tăcea. Florin era cel care interveni:

- Cred că dumnealui, şi Florin arătă spre asistent, are deplină dreptate. Să nu scormonim ce nu poate fi de niciun folos. Căruia dintre noi i-ar place să i se citească

gândurile?

În încăpere a coborât tăcerea. Nimeni nu mai spune nimic, dar toţi cei care l-au cunoscut pe Liviu Gorun îl văd parcă trecând prin faţa lor. Ochii lui mari, albaştri, îi privesc pe rând şi parcă-i dojenesc că se ocupă atât de mult de el.

6. NĂLUCA

Milana se întoarse acasă profund tulburată. Revedea iar şi iar cu ochii minţii scenele filmului şi i se părea că Liviu este acum mai aproape de ea. îşi dădea seama că acţionase pe deplin conştient de fapta sa. Avea de aceea tot dreptul să nădăjduiască că mai curând sau mai târziu se va întoarce.

Se aruncă în fotoliul cu braţe largi, care o cuprinse în îmbrăţişarea sa. Ar fi vrut să lupte din toată făptura pentru regăsirea lui, dar cum s-o facă? într-o astfel de bătălie, armele ei erau foarte sărace. Poate că Florin Linteş va descoperi tot adevărul şi va putea contribui la revenirea profesorului. îşi aminti de cuvintele rostite de el în timpul vizionării: „Încep să înţeleg…”

Luase hotărârea să studieze, în orele libere, fizica nucleară şi astrofizica. În felul acesta, se va simţi şi mai legată de Liviu, pătrunzând, pe cât se putea, în lumea ideilor lui. Dar cât va mai dura până ce va putea participa, alături de alţi cercetători, la dezlegarea enigmei? Ani şi ani de studiu.

„Poate că până atunci Liviu se va întoarce…”

Deodată, îşi dădu seama că faptele trebuiau judecate nu numai în lumina datelor ştiinţifice, cum o făceau ceilalţi, încercând să reconstituie ceea ce părea de nereconstituit, şi nici în lumina sentimentelor ei, desigur subiective, Lucrurile trebuiau confruntate cu felul lui de a fi, cu modul în care acţiona în împrejurările vieţii. Milanei i se păru că, din această perspectivă, dobândeşte o viziune nouă.

Liviu nu era omul faptelor necugetate, al aventurilor, indiferent de miza lor. N-ar fi plecat decât dacă o

necesitate gravă l-ar fi obligat s-o facă. Se jertfise – cum îi spusese lui Florin – şi o jertfise pe ea, pentru o cauză care nu putea fi decât de o însemnătate covârşitoare. O astfel de cauză reprezenta neîndoielnic un interes de seamă al comunităţii umane. Nobleţea gestului era egalată numai de tragismul său.

Mai rămânea o problemă: de ce se învăluia profesorul în mister? Milana găsi răspunsul şi la această întrebare. Se ascundea fiindcă nu era în interesul umanităţii să fie găsit. Altfel, poate că sacrificiul lui nu şi-ar mai fi atins ţelul. Iar tăcerea faţă de ea era tăcerea unui om care nu-şi cunoaşte încă cearta şi care se teme de un deznodământ rău. Şoaptele din film, pe care Milana le desluşise, erau poate mărturisiri involuntare.

Simţi un fel de bucurie trecătoare de a fi pătruns astfel în gândurile omului drag.

Cât de străini de adevăr îi păreau cei care vedeau în misterul creat de profesor un gest teatral, care avea să se soldeze cu anunţarea unei mari descoperiri!…

O lumină orbitoare inundă brusc odaia, venind dinspre fereastră, apoi se stinse. Ar fi crezut că fulgerase, dar nu urmă niciun tunet. Deodată, desluşi, venind de afară, refrenul unei melodii, un refren scurt, care se repeta mereu, ca un semnal care o chema. În grădină, câinele începuse să latre furios, apoi îl auzi zgâriind uşa. Milana o deschise. Voia să iasă afară, să vadă ce s-a petrecut. Se opri însă în prag.

Câinele ţinea un obiect cenuşiu în gură şi o ruga parcă să-l ia. îi împlini dorinţa. Observă că avea forma unui fus, purtând semne care arătau că făcuse parte dintr-un obiect cu mult mai mare. Câinele îi dădea mereu târcoale, vrând să miroasă „fusul”, de parcă obiectul acesta ar fi avut pentru el o însemnătate specială.

Milana închise uşa şi se aşează din nou pe fotoliu, cu obiectul în mână. Avea, fără să ştie de ce, sentimentul că numai de la Liviu putea să vină. De altfel, nu-i trimisese, cu luni în urmă, mult înaintea plecării, tot el, o scrisoare

printr-un fluture mecanic, ingenios construit? Aşa cum o găsise „fluturele” acela, poate că cum…

Câinele continuă să se învârtă nervos în jurul ei. Îl goni în curte.

Cum putea fi însă desfăcută această curioasă jucărie? Niciun buton, niciun orificiu, nimic care s-o ajute, începu să frământe „fusul” între degete, la întâmplare. Şi deodată, ceva se puse în mişcare. îşi dădu seama că obiectul era alcătuit din două jumătăţi, înşurubate una într-alta. După primul impuls, un mecanism se declanşa, cu un zumzet uşor. Cele două jumătăţi începură să se învârtească în sens opus, deşurubându-se progresiv şi îndepărtându-se una de alta. În câteva minute, „fusul” se desfăcuse.

Înăuntru era o floare şi un inel.

Mesajul acesta era într-adevăr pentru ea! Cu gesturi automate, Milana îşi puse floarea în păr şi inelul în deget, în aceeaşi clipă, îl văzu în faţa ei pe Liviu.

- Profesore! strigă ea, fără să ştie de ce îi spune astfel.

Se sculă din fotoliu, se apropie de el, încercă să-i apuce mâinile, dar imaginea se destramă şi nu întâlni decât aerul în calea ei. Se trase, tulburată, înapoi şi se aşeză iar.

Afară, câinele lătra furios, ca şi cum ar fi ghicit întâmplarea extraordinară care îşi desfăşura acum cursul în încăpere.

- Nu te speria, Milana! auzi ea distinct glasul lui Liviu.

- Cum să mă sperii de tine, Li…

Se opri brusc, căci îşi dădu seama că vorbele ei acoperă glasul lui şi nu voia să piardă niciun cuvânt.

- … rog să mă ierţi, Milana. Niciodată n-aş fi vrut să-ţi pricinuiesc cea mai mică suferinţă şi iată-mă torturându-te atât de cumplit! Crede-mă, însă, că altă ieşire n-am avut. Încă nu pot să-ţi spun ce-a fost, dar într-o zi vei afla, veţi afla cu toţii…

- Liviule, şopti Milana. Spune-mi, în sfârşit, de ce a fost nevoie…

- Sunt departe, foarte departe. Ar trebui, ar fi în interesul tău să te mint, spunându-ţi că nu te mai iubesc, dar ştiu că nu m-ai crede şi nici n-aş fi în stare să rostesc asemenea cuvinte. Dragostea mea creşte, cu cât timpul trece. Nu vreau însă nici să te amăgesc, spunându-ţi că mă voi întoarce peste puţin timp. Poate că nu mă voi întoarce niciodată. Zilele acestea s-au petrecut lucruri despre care vei afla probabil curând şi datorită cărora revenirea mea e deocamdată cu neputinţă.

Să nu crezi că ai de-a face cu o halucinaţie. Inelul meu e astfel făcut, încât numai în degetul tău – mai prozaic vorbind, la ecuaţia ta umorală personală – se declanşează proiecţia spaţială. Ascultă-mă! Suntem despărţiţi pentru decenii sau pentru totdeauna. Dacă poţi să „mă uiţi, uită-mă, nu mă mai aştepta zadarnic. Fii fericită, aşa cum am fi fost noi fericiţi împreună. Fă-o pentru mine, Milana, dacă poţi! Caută în tine puterea despărţirii… Şi nu vorbi nimănui despre acest mesaj! Vei înţelege, într-o bună zi, de ce trebuie să îţi cer asta…

Imaginea dispăru. Afară, lătratul câinelui se prefăcuse acum într-un urlet prelung.

Milana îşi acoperise faţa cu mâinile şi plângea înăbuşit.

7. COMEMORARE STRANIE

Aţipise calculând la masa de lucru, dar dormi foarte puţin, deoarece poziţia în care îl prinsese somnul era incomodă.

Când se trezi, îşi opri, ca în atâtea rânduri, privirea asupra calendarului. Arăta data de 16 octombrie, 2056. Se scursese deci exact o lună de când „dispăruse”, spre uluirea oamenilor din toate continentele. Comemorare tristă, care-l răscolea în adâncul făpturii, producându-i o suferinţă aproape fizică la gândul marii despărţiri.

Ochii-i fugiră, fără să vrea, spre uşiţa rotundă a „depozitului special”. Acolo, în spatele cuirasei izolatoare – etanşă şi totuşi nu destul de etanşă – se găsea obiectul acela prelung, care-l făcuse să-şi schimbe atât de brusc şi

de neaşteptat cursul existenţei. De acolo venea, din timp în timp, un zumzet care creştea ameninţător, accelerându-i bătăile inimii. Când zgomotul se stingea, răsufla uşurat, dar fără a uita cu totul pericolul ce-l pândea.

Omul era scund, slab, cu o expresie neobişnuit de lucidă, care nu putea însă ascunde simţământul unei mari nostalgii. În privire îi citeai o mare blândeţe. Avea trăsături discrete. Se vedea că îşi stăpâneşte, nu fără greutate, o mare agitaţie interioară, care răbufnea uneori în mişcările bruşte ale mâinilor subţiri.

Profesorul Gorun se apucă să-şi ducă mai departe calculul întrerupt de somn. Apoi, deodată, se opri, fixând un punct indefinit al spaţiului, de parcă acolo ar fi plutit o imagine pe care numai el o vedea. Surâse, ca şi cum ar fi răspuns unui alt surâs, şi se adresă maşinii, care-i era singura tovarăşă în această călătorie ciudată:

- Cibena, am obosit tot socotind. Întrevăd acum lucruri pe care nici nu le-am bănuit, dar… trebuie să fac o pauză. Ştii ce? Cântă-mi ceva! Cu vocea ei, bineînţeles, aşa cum te-am reglat să şi vorbeşti. Aş vrea să compui un cântec care să amintească de o plimbare la munte, pe înserat… Arată-ţi meşteşugul, vrăjitoare.

Se întinse pe divan şi aşteptă. Cântecul începu curând să se depene, evocator. Când închise ochii, i se păru că revede un defileu de la poalele Ciucaşului.

Ce s-ar fi făcut fără Cibena? Ar fi putut oare îndura toate încercările prin care trecuse în ultima lună, suferinţele şi spaimele aproape perpetue ale acestei existenţe?

Vocea maşinii era vocea Milanei. Cum îl liniştea! O simţea parcă aproape. La un moment dat crezu chiar că mâna ei s-a aşezat pe braţul lui şi schiţă un gest ca s-o atingă la rându-i.

După câtva timp, melodia se stinse. Tocmai atunci, profesorul simţi cum îl înjunghie iar durerea în piciorul stâng.

- Îţi mulţumesc, Cibena, spuse Liviu Gorun.

Acum robotul logic tăcea, dar numai de comanda

vocală a profesorului depindea ca maşina să vorbească iar, răspunzându-i la orice întrebare. De data aceasta, avea însă s-o pună la grea încercare. În ultima vreme, Cibena făcuse progrese însemnate, unele din ele datorate îmbunătăţirilor pe care i le adusese, iar altele îmbogăţirii continue a memoriei şi experienţei ei. Putea să poarte cu ea convorbiri din ce în ce mai complexe şi nu arareori în contradictoriu.

- Spune-mi, începu Gorun, cum ar fi decurs lucrurile, fără întâmplarea aceea îngrozitoare. Să-ţi amintesc datele. Eu şi Milana...

- Destul, profesore, nu te repeta, îl întrerupse maşina. Mecanismul de memorizare mi-e intact, până ce vei dori să şterg din el faptele care ajung să te stânjenească. Spune-mi mai bine ce doreşti să afli.

- După cum ştii, Milana mă aştepta să vin la ea în zori, după schimb…

- Mi-ai vorbit de mai multe ori despre zorile acelea. Nu-i nevoie să-mi reaminteşti de ele, căci nu uit nimic, în clipa când ai fi trebuit să apari în pragul uşii ei, tu porniseşi în marea călătorie, iar Milana era singură şi încredinţată că te vei ivi din clipă în clipă.

- Asta a fost cu o lună în urmă, exact acum o lună, la 16 septembrie…

- Şi acum, ce vrei ele la mine? Cu ce-ţi pot îi de folos?

- Vreau să mă amăgeşti, Circe. Spune-mi cum s-ar fi desfăşurat mai departe viaţa noastră, a mea şi a ei, dacă totul ar fi decurs firesc. Povesteşte-mi…

- Dacă nu mă înşală cultura mea mecanică, asta se cheamă că eşti romantic, profesore.

- Numai proştii nu cred în romantism, Cibena. Avem atâta nevoie de el! Nu vezi ce pustiu e spaţiul în jurul nostru? Doar câteva zeci de corpuscule pe centimetrul cub. De miliarde de ori mai puţine decât în diafana atmosferă terestră. Mai rare decât în neînsemnata atmosferă lunară. Totul e pustiu şi sterp, iar spectrul nimicirii ne însoţeşte, sarcastic, zborul… Ştiu, trebuie să străbat mai departe acest spaţiu, înfruntând primejdia şi depărtările, până ce

misiunea mea va fi îndeplinită, dar am câteodată nevoie să visez... Spune-mi povestea existenţei mele fără Boniface Olding, Cibena!

- Să născocesc minciuni? Sunt doar un robot logic!

- Minciuni? Zi-le altfel, dacă vrei. Numeşte-le ipoteze de pildă... Sau – mai curând – basme. Nu uita că basmul meu şi al Milanei era cât p-aci să devină realitate, înainte de-a mă năpusti în abisul cosmic. Dacă ştii să compui melodii, de ce ar fi basmele peste puterea ta?

- Fie, profesore! Cum vrei. Dar schimbă-mi, pentru această împrejurare, timbrul vocii. E nefiresc să-ţi spun basmul acesta cu glasul Milanei...

Gorun zâmbi.

- Ai dreptate, Cibena... Nimic nu-ţi scapă. Uite, s-a şi făcut.

- Aşa, acum ascultă: Milana era îmbrăcată în rochia ei albă, care-ţi place atât de mult. Când te-a văzut ivindu-te în prag...

Profesorul sări în picioare.

- Opreşte-te, Cibena... E prea dureros. Nu pot să îndur!

- M-am oprit. Ce capricios ai devenit în ultimul timp... Sau poate că aşa sunteţi voi, oamenii... Niciodată nu ştiţi ce vreţi.

- O iei razna, logorobotule! Cine ţi-a mai îndrugat. că nu ştim ce vrem?

- Cine? Chiar tu, profesore, prin purtarea ta. Dar te înţeleg... Nu-i vina ta că n-ai calmul meu electronic şi nici măcar vechea ta stăpânire de sine, pentru care te lăudau altă dată prietenii.

- Şi nici nu-i vina ta că nu ai suflet, Cibena.

- Nu uita că sunt, într-un fel, oglinda ta. Vorbindu-mi astfel, nu faci decât să te depreciezi pe tine.

- Uneori mă revolţi. Atâta raţiune şi aşa puţină sensibilitate! Nu eşti nimic altceva decât o acumulare de relee...

- Sunt limitele tale de constructor cibernetic.

- Poate că-i adevărat ce spui, dar cuvintele acestea

nu-mi aduc nicio mângâiere…

8. INGRID 2056 – 4

În sala mare de conferinţe a Centrului antimateriei domnea o atmosferă încordată. Erau de faţă nu numai fizicieni, dar şi oameni de alte profesiuni, dornici să asculte comunicarea lui Florin Linteş, ale cărei teze principale, dinainte difuzate, făcuseră destulă vâlvă. Se aşezaseră cu toţii în jurul unei mese ovale, de o lungime impresionantă.

Milana, invitată şi ea, căutase un scaun departe de vorbitor. Ce avea să spună Florin? Oare înţelesese cu adevărat ce se întâmplase cu Liviu Gorun?

De când primise mesajul logodnicului ei, trăia o existenţă ruptă în două. Pe lângă viaţa cotidiană, care se scurgea ca şi mai înainte, i se părea că mai cunoaşte o altă existenţă, împreună cu Liviu, suspendată undeva între cer şi Pământ.

Noaptea îi devenise un vis neîntrerupt, în care profesorul era nelipsit. Când dimineaţa se apropia, iar mantia somnului se subţia, gata să se rupă, Milana implora visul să nu se destrame. Dar şi în timpul zilei şi-l închipuia iar şi iar pe Liviu, apărând, ca-n seara aceea, când îşi pusese inelul venit din depărtări.

Era ca şi cum umbra lui ar fi pătruns în viaţa ei, ca să-l înlocuiască pe Liviu cel adevărat. Dar nu era un strigoi al spaimei, de care să te sperii, ci un duh blând, un spirit prietenos, pe care să-l rogi să nu mai plece.

Trăia tot mai singură. Nici pe Florin nu-l mai văzuse în ultimele zile.

Milana se aşezase spre fundul sălii. Într-un fel, se simţea vinovată. Nu vorbise nimănui despre mesaj. Aşa îi ceruse Liviu. Îşi dădea însă seama că, pentru Comandamentul mondial de acţiune, cele întâmplate prezentau cea mai mare însemnătate. Desigur, nu prin conţinutul transmis, ci fiindcă constituia o dovadă concretă a faptului că profesorul Gorun trăia, lucru de care mulţi se îndoiau. Dar dacă Milana ar fi dezvăluit existenţa

mesajului, ar fi trebuit să relateze şi cuprinsul său. Deocamdată, numai cu ea voise însă Liviu să vorbească. Faţă de ceilalţi, continua să se ascundă şi probabil că avea motivele lui. Dacă Milana ar fi vorbit, i-ar fi încălcat voinţa şi simţămintele.

Se înscrisese, spre uimirea lui Florin, la cursurile pregătitoare ale Facultăţii de fizică generală, pentru a intra în anul universitar care avea să înceapă la toamnă. Studia mult, pentru a fi la nivelul noilor cunoştinţe. Şi uneori, când, în manuale sau lucrări de introducere în diferitele discipline, întâlnea menţionate descoperirile profesorului Gorun, tresărea bucuroasă. I se dezvăluia, treptat, o lume cu totul nouă, în care el se frământase şi crease, luminând ungherele încă ascunse ale materiei.

„Liviu cercetează, descoperă…" – această etichetă de altă dată căpăta acum pentru ea un conţinut real, concret, care creştea în complexitate şi dobândea dramatismul luptei pentru adevărul ştiinţific.

Aflase cu mult interes că, în urmă cu o săptămână, Palladina, staţia terestră permanentă de pe asteroidul Pallas, semnalase că a observat, la 5, 2 unităţi astronomice de Soare, un straniu obiect ceresc ce zbura cu o viteză foarte ridicată în direcţia opusă Pământului. Semăna cu un nor, o pată ceţoasă, prelungă, care parcă învăluia un corp de forma unei ţigări de foi. Astronauţii staţiei izbutiseră să-l şi fotografieze, dar imaginea transmisă prin cosmoteleviziune pe Pământ nu îngăduia identificarea acestui obiect cosmic.

O serie de astronomi emiseră ipoteza că era vorba de o „aşchie" rezultată dintr-o ciocnire între asteroizi, frântura fiind învăluită de pulberea şi gazele provenite din coliziune. De altfel, după numai şase ore, „Palladina" pierduse urma ciudatei formaţiuni, care se deplasa foarte repede.

Pământul ceru clişeele originale şi „Palladina" le trimise fără întârziere, printr-o rachetă ultrarapidă. Prelucrate în laboratoarele Consiliului astronautic, clişeele permiseră obţinerea unor imagini ceva mai clare, care

puteau duce la supoziţia că obiectul cosmic fotografiat era o navă, dar o concluzie sigură nu se putea trage.

…Pierdută în gânduri, Milana nici nu-şi dăduse seama că Florin Linteş începuse să vorbească. Tresări auzind numele Ingrid. Ingrid o chema pe o prietenă a ei, o norvegiană. Studiaseră împreună artele plastice la Viena şi, de atunci, se vizitau din când în când.

De data aceasta, era însă vorba de o altă Ingrid, de „Ingrid 2056 – 4”, o cometă descoperită în mai 2056, de un astronom din Narvik. Florin Linteş o uimi susţinând că în această cometă se găsea „camuflat” profesorul Gorun şi nava sa cu propulsie antigravitaţională!

Cum şi de ce ajunsese însă acolo? Linteş avea în această privinţă o ipoteză bine precizată. Demonstraţia sa, foarte riguroasă, reconstituia, prin interpretarea filmului salvat de Covaliu, întregul curs al evenimentelor din noaptea de 15 spre 16 septembrie, 2056.

Pe baza unei noi analize a înregistrărilor aparatelor de la Centrul antimateriei, mai ales a acelor curbe curioase de variaţie care nu putuseră fi până atunci interpretate, el era încredinţat că profesorul îşi dăduse seama că, în conteinerul nr. 8, se desfăşoară un proces nuclear pe cât de interesant, pe atât de primejdios, ducând la formarea unui nou tip de plasmă. Şi atunci, dorind să îndepărteze conteinerul de Pământ şi totodată să observe mai departe acest fenomen fără să cauzeze semenilor săi vreun neajuns, se hotărâse să părăsească planeta.

- …şi să se ascundă, observă în completare cineva din sală.

- Întocmai: să se ascundă! încuviinţă Fiorin. Dar într-un scop care i se părea pe deplin întemeiat. Înţelegea să se ascundă, deoarece umanitatea nu priveşte cu simpatie asemenea tentative, asumarea de unul singur a unor astfel de riscuri, chiar atunci când sunt întreprinse cu intenţia de a servi în acelaşi timp binele omenirii şi cunoaşterea ştiinţifică.

- Profesorul nu era omul care să fugă de sfatul celorlalţi, nu era omul aventurii, se auzi o altă voce din

auditoriu.

- O aventură în înţelesul ştiinţific al cuvântului nu lasă indiferent pe niciun savant, răspunse Florin. În acest sens a conceput şi sacrificiul lui: îşi jertfea traiul pământesc, îşi risca viaţa, pentru a salvgarda securitatea Pământului şi a cunoaşte noul fenomen.

- Eşti sigur că nu lăsa pe Pământ goluri prea dureroase, cum să spun... îndatoriri, în sensul etic al cuvântului? Şi nu ţi se pare că acest fel de a proceda este străin de el? interveni Toma Covaliu. Profesorul era un om de o rară conştiinciozitate şi de o bunătate tot atât de mare. Cred că dacă ar fi fost fiziolog, n-ar fi putut diseca nici măcar o broască.

Covaliu era un ins uriaş, cu o voce puternică, care umplea sala.

- L-am cunoscut bine pe Liviu Gorun, mi-a fost prietenul cel mai apropiat, explică Linteş. Considera întotdeauna că nu există o datorie mai mare, pentru un om de ştiinţă, decât aceea de a explora adevărul. Iar această îndatorire se împletea, de astă dată, cu aceea de a feri Pământul de o posibilă calamitate. Şi pe urmă, nu avea niciun motiv să considere că pleacă pentru totdeauna. Credea – poate mai crede încă, dacă nu i s-a întâmplat nimic rău – că se va întoarce.

Închipuiţi-vă că profesorul Gorun ar fi apreciat că se află în faţa unui prilej unic pentru ştiinţă, a cărui valorificare va însemna ridicarea puterii omului pe o treaptă cu totul nouă. În acest caz, nimic mai firesc decât să ia conteinerul şi să plece cu el într-un adevărat laborator cosmic. Tocmai de aceea îmi spusese mie că şi eu aş fi procedat la fel.

Cometa Ingrid 2056 – 4 i s-a părut desigur avantajoasă, şi aceasta din multe puncte de vedere. În primul rând, la 17 septembrie, capul ei trecea la numai 25 milioane km de Pământ. În al doilea rând, starea de agregare a substanţei cometare este şi ea o plasmă, iar în cursul experienţelor sale ar fi putut să aibă nevoie de aceasta, ca material de experimentare. În al treilea rând,

în apropierea nucleului cometei putea găsi un loc ideal de camuflare a vehiculului său, dirijând nava în aşa fel, încât nucleul să o „eclipseze” pentru observatoarele terestre, îşi asuma fără îndoială un mare risc, dar cu un folos de netăgăduit pentru ştiinţă şi umanitate.

- Există dovezi? întrebă cineva din sală.

- Totul pare plauzibil, dar care sunt probele? interveni, în continuare, o altă persoană.

Din auditoriu se auziră cuvinte de aprobare.

- Dovezile, probele nu lipsesc, spuse Florin, reluându-şi firul întrerupt al expunerii. Ştiu, mulţi s-au întrebat şi se mai întreabă încă dacă profesorul n-a pierit îndată după plecarea sa şi dacă se află într-adevăr în Cosmos. Pentru mine, această problemă este acum pe deplin clarificată. Profesorul se află în mod cert în spaţiul interplanetar şi anume la o mare depărtare de Pământ. Vreau să vă comunic că am supus unui studiu foarte amănunţit, cu sprijinul unui colectiv din Comandamentul mondial, de acţiune, aşa-zisul „murmur”, atât de controversat, care a fost recepţionat acum câteva săptămâni de o staţie lunară. Am căpătat, de la două staţii extraterestre, variante suplimentare ale murmurului, obţinute în urma reanalizării întregului stoc de înregistrări din ultima vreme de care dispuneau. Prin suprapunerea complexă a acestor înregistrări cu înregistrarea staţiei lunare şi prin eliminarea parţială a unor zgomote care le tulburau, am izbutit să reconstitui câteva frânturi de cuvinte. Ascultaţi!

Florin Linteş apăsă pe butonul unui aparat minuscul, pe care-l scoase din buzunar şi, printre pocnituri şi hârâituri, străbătu un glas omenesc slab, întrerupt mereu de bariera paraziţilor, care creşteau şi scădeau într-un ritm caracteristic: „... pariţia”, „cos...”, „comuni...”, „... astrona...”, „... teiner”, „... pediţi...”

- E glasul lui. Sunt sigură! spuse Milana, fără să vrea, cu voce tare.

Mulţi din cercetătorii din sală o aprobară.

- Aţi auzit ritmul acela tipic al paraziţilor? întrebă Florin. „Pulsează” parcă: un crescendo lent şi o cădere

bruscă. O singură dată am auzit o astfel de variaţie a intensităţii paraziţilor şi aceasta s-a întâmplat atunci când am comunicat pentru ultima oară cu profesorul.

- S-a stabilit distanţa de la care provenea emisiunea? întrebă un cercetător.

- Nu numai distanţa, dar şi direcţia. Determinarea s-a bazat pe toate cele trei înregistrări de care dispunem. Emisiunea provenea de la o distanţă de 36 milioane kilometri de Pământ şi dintr-un punct care dovedeşte că graviplanul zbura, în acel moment, în direcţia cometei Ingrid 2056 – 4…

Florin Linteş îşi desfăşura argumentaţia ca un excelent logician. Raţionamentele şi probele se înlănţuiau riguroase, forţând parcă – printr-o construcţie desăvârşită – recunoaşterea.

- În ultimele zile, continuă el, o nouă dovadă a venit să-mi întărească convingerea. Mă refer la fotografiile obiectului cosmic misterios care au fost obţinute de staţia extraterestră permanentă de pe asteroidul Pallas. Ştiţi cu toţii că interpretarea fotografiilor respective a fost considerată, până la urmă, nesigură. Am cerut însă date de completare de la un alt mare observator extraterestru şi ele ne-au parvenit, la Comandamentul mondial de acţiune, abia ieri seară. Este vorba de cunoscuta staţie de pe Deimos „A-8”, care ţine sub observaţie, după cum ştiţi, întreg firmamentul. Desigur, n-a fost uşor să hotărâm această staţie, cu sarcini ştiinţifice atât de multilaterale în urmărirea expediţiilor cosmice, să-şi întrerupă orice activitate timp de 48 de ore, neglijându-şi celelalte îndatoriri, pentru a revedea, cu ajutorul selectorului electronic, toate înregistrările optice din ultimele zece zile; în mod normal, aceste imagini ar fi fost prelucrate într-un timp cu mult mai îndelungat. Până la urmă, însă, a răspuns apelului nostru. Analizarea unui număr de peste 400 de mii de astrofotografii ale acestei perioade, efectuată prin comparare cu fotografiile-martor de pe Palladina, a dus la descoperirea a şase imagini pe care figura acelaşi obiect: un corp prelung, învăluit într-o ceaţă portocalie. Vi le voi

proiecta acum şi veţi vedea că forma graviplanului se desluşeşte destul de bine…

Urmă proiecţia fotografiilor, care lăsă numai puţine dubii. Ultima dintre imagini produse însă o adevărată senzaţie.

- Aţi văzut că, pe cea din urmă fotografie, în afară de graviplan se zăreşte şi o cometă. Iar această cometă nu este alta decât Ingrid 2056 – 4, în apropierea căreia nava se afla în momentul realizării astrofotografiei.

- S-a calculat distanţa dintre graviplan şi cometă? se auzi o voce.

- Da, cu o mare precizie. La data fotografierii, aceasta nu depăşea 2, 56 milioane kilometri.

Urma apoi descrierea amănunţită a ipotezei cometare. Calcule şi schiţe nenumărate o completau şi oamenii de ştiinţă le urmăreau cu o deosebită atenţie, în timp ce Milana, incapabilă să le sesizeze înţelesul, încerca cel puţin să desprindă concluziile.

La început, ideea lui Florin i se păruse neverosimilă, deşi era limpede că se baza pe unele argumente puternice. Câtă dreptate avusese cercetătorul care-l întrerupsese: profesorul nu era omul aventurii! Dacă considerentele invocate l-ar fi îndemnat pe Liviu la această expediţie, ar fi chemat-o cu siguranţă la videofon, pentru a-i explica situaţia în care era pus, chiar fără a-i dezvălui pe deplin ţelul călătoriei întreprinse. O îndoială contracară însă acest raţionament: poate că n-o făcuse, pentru ca să nu-i mărturisească riscurile încercării lui…

În minte îi reveneau mereu cuvintele pe care le rostise arătarea „emanată” de inel. Încerca să le judece obiectiv, în lumina noii ipoteze. Cercetând atent lucrurile, îşi dădu seama că nu există nicio contradicţie între tezele lui Florin şi vorbele lui Liviu. „Altă ieşire n-am avut” – spusese el. În lumina celor afirmate de Florin, asta însemna că, în faţa pericolului de care trebuia să ferească planeta şi a perspectivelor pe care i le deschidea experienţa ştiinţifică ce i se oferea, orice alte considerente trebuiau lăsate la o parte.

Continua să aleagă, dintre cuvintele rostite de arătare, pe cele semnificative. „Sunt departe, foarte departe” – îşi aminti Milana. Într-adevăr, cometa ocolise Soarele şi îl lăsase în urmă. Ingrid 2056 – 4 se afla acum, după cum aflase Milana, la 516 milioane km de Pământ şi se îndepărta de Terra. Rămâneau de interpretat frazele: „Suntem despărţiţi pentru decenii sau pentru totdeauna…” Şi aceste vorbe îşi aveau tâlcul lor. Într-adevăr, cometa Ingrid avea o orbită pe care o parcurgea în 64 de ani. Poate că profesorul nu mai avea posibilitatea să manevreze graviplanul şi aştepta o nouă întoarcere a „stelei cu coadă” în preajma Pământului. Nu ştia însă ce se va întâmpla până atunci, dacă va supravieţui…

Privirea Milanei se fixă asupra chipului lui Toma Covaliu. Trăsăturile lui mari, puternic desenate, vădeau o mare încordare. Urmărea cuvintele lui Florin cu atenţie şi îngrijorare. Milana pricepu că întâmplarea din noaptea de 15 spre 16 septembrie îl zguduise profund. Dispărutul era doar înlocuitorul său de atunci, un om pe care, într-un fel, îl avea pe conştiinţă.

Vocea lui Florin Linteş răsună deodată mai tare, atrăgându-i atenţia. Trecuse desigur la partea finală a expunerii sale:

- … partea cea mai gravă, remarca el, este faptul că datele pe care le-am strâns, mi-au îngăduit să stabilesc că proviziile de alimente şi de apă ale navei sunt limitate la circa şase luni. Au trecut peste două luni. Ce se va întâmpla de acum înainte?…

Milana simţi cum un nod i se pune în gât. Asta nu ştia. Profesorul era deci primejduit să piară de foame şi de sete!

- … Propun de aceea, spuse Florin, şi această propunere o voi înainta chiar astăzi Consiliului astronautic, organizarea neîntârziată a unei expediţii spre Ingrid 2056 – 4. Hotărârea trebuie luată de îndată, în câteva zile, altfel cometa va fi prea departe pentru a mai fi ajunsă din urmă, înainte ca proviziile graviplanului să se termine.

Comunicarea lui Florin Linteş ţinu peste patru ore.

Pauzele prilejuiră discuţii însufleţite. Treptat, ipoteza căpăta tot mai mulţi partizani şi printre ei se aflau cercetători, ca şi oameni de alte profesii.

După ce comunicarea luă sfârşit, alte câteva ore fură consacrate dezbaterilor. La urmă, preşedintele adunării propuse supunerea ipotezei cometare unui vot consultativ al celor prezenţi, al cărui rezultat urma să fie comunicat, ca o recomandare, Consiliului astronautic. Interveni însă Toma Covaliu, sugerând ca votul să aibă alt obiect.

- După cum ştiţi din intervenţia mea, spuse el, nu cred că profesorul Gorun să se afle în capul cometei. Este ceva în tot acest raţionament care nu se potriveşte cu el. Totuşi, nu am motive ca să exclud cu totul această posibilitate. Şi, dacă există numai o şansă la o mie ca el să fie acolo, suntem datori să îl căutăm în Ingrid 2056 – 4. Altă pistă nu avem deocamdată. Să considerăm deci ipoteza valabilă şi să procedăm la tragerea concluziilor ce se impun în acest caz…

- Ai dreptate, observă preşedintele. Ce propui deci?

- Propun să votăm asupra oportunităţii organizării expediţiei spre cometa Ingrid 2056 – 4.

Preşedintele aprobă acest punct de vedere. Organizarea expediţiei fu pusă la vot. Toţi cei optzeci şi şase de oameni care ascultaseră comunicarea votară în favoarea proiectului, şi acesta fu înaintat, cu recomandarea de a fi de urgenţă realizat, Consiliului astronautic, printre membrii căruia se numărase, până acum două luni, şi profesorul Gorun.

9. CIBENA E DE ALTĂ PĂRERE

Prin hubloul graviplanului, spectacolul cosmic se schimba mereu.

Calendarul arăta data de 16 noiembrie. Mai trecuse o lună de la plecarea profesorului de pe Pământ. Nava străbătea Cosmosul cu o viteză de peste 22.000 de km pe secundă, cea mai mare iuţeală atinsă vreodată de un vehicul interastral creat de oameni.

Cu câteva zile în urmă, Liviu Gorun fotografiase de

aproape cometa Ingrid 2056 – 4, lângă care zburase o vreme, obţinând imagini deosebit de reuşite.

Profesorul controlă încă o dată aparatul de radioemisie cosmică. Aceeaşi atenuare care echivala cu muţenia. îl desfăcuse şi îl montase la loc de zeci de ori, fără să-i găsească vreo stricăciune.

Aparatul de radiorecepţie funcţiona bine, îngăduindu-i să afle toată frământarea ce domnea pe Pământ, după plecarea sa, să cunoască toate ipotezele care se formulaseră în legătură cu dispariţia lui. El însă. nu putea răspunde. Făcuse câteva probe de emisie, dar avea convingerea că erau cu mult prea slabe pentru a putea ajunge pe Pământ.

De altfel, de câtva timp, se gândea că-i mai bine aşa. Chiar dacă ar fi vorbit, nu considera oportun să spună deocamdată tot ce doreau ei să afle, iar rezultatele observaţiilor sale ştiinţifice nu erau încă concludente. Mesajele lui ambigue n-ar fi făcut decât să sporească confuzia.

„Fenomenul de atenuare se datorează influenţei conteinerului, altă explicaţie nu poate fi”, şopti profesorul, privind spre uşiţa rotundă a depozitului special.

De acolo putea să vină, în orice clipă, explozia nimicitoare – gândul acesta continua să-l tulbure, deşi trecuse de marea agitaţie a primelor săptămâni. În această regiune a spaţiului însă, la sute de milioane de kilometri de Pământ, umanitatea şi staţiile cosmice ale oamenilor nu mai erau direct periclitate.

De acolo, de la conteinerul învăluit poate acum într-un nor violet, de la plasma nocivă care luase naştere în el, pornea câmpul care împiedica emisia radiofonică ce încerca să răzbată spre Pământ, frângând puterea undelor. Şi tot din această pricină, se dereglase, în ultimele săptămâni, sistemul de propulsie. Nava evolua nesigură, putând fi numai cu greu dirijată – dirijare totuşi esenţială, fără de care graviplanul ar fi putut devia spre o direcţie nedorită, poate chiar înapoi spre Pământ, cu toate eforturile profesorului de a restabili un control deplin

asupra aparatului.

Ştia însă că nu va mai trece mult şi va veni clipa marii încercări. Avea, în sfârşit, dreptul să facă acest pas important, de la care spera atâta.

În ultimele zile, imposibilitatea comunicării radiofonice cu Pământul îi dăduse mult de gândit. Se apropia momentul când trebuia neapărat să intre în contact cu planeta pe care o părăsise. Dar prin ce mijloc? Experimentase, ce e drept, cu câtăva vreme în urmă, expedierea unei rachete-mesaj către Milana, dar nu era de loc sigur că mesajul ajunsese efectiv la destinaţie. Aceasta era totuşi calea. Dacă aparatul de radioemisie rămânea mut, era necesar să perfecţioneze celălalt sistem, astfel ca să fie sigur că se va face auzit. Oamenii trebuiau să afle odată şi odată ce se întâmplase cu el…

Simţea nevoia să vorbească cu cineva şi se adresă, ca de atâtea ori, Cibenei:

- Cibena, spune-mi, de ce au trebuit să se petreacă astfel lucrurile? Cum de a survenit accidentul acesta îngrozitor, care ar fi putut foarte bine să nu se producă? Ştii tot ce ştiu şi eu, dar raţionamentele tale sunt întotdeauna mai exacte decât ale mele. Răspunde-mi: cum explici această întâmplare nenorocită?

Câteva secunde se auzi zgomotul discret al prelucrării datelor de către iscusita maşină. Problema era grea şi răspunsul nu putea fi dat imediat. Cibena îl privi parcă din sutele ei de ochi, care se aprindeau şi se stingeau. Apoi, veni răspunsul:

- N-a fost o întâmplare nenorocită, ştii bine, profesore

- Atunci ce a fost? Dacă n-aş fi primit conteinerul, totul ar fi decurs normal.

Din nou maşina sclipi din ochii ei multicolori.

- Dar l-ai primit… A fost lipsă de control, profesore. De ce ai acceptat în bateria „complexului de experienţe F. II” conteinerul fizicianului australian? Te-a tentat posibilitatea unui succes rapid al cercetărilor, pe care îl promitea reacţia aceea în curs de desfăşurare. Ai făcut în grabă mare verificările, nu-i aşa?

- Într-adevăr, Cibena. Eram nerăbdător.

- Nu numai nerăbdător. Eu selecţionez din datele pe care mi le-ai dat pe cele cu adevărat semnificative şi conchid. Nu adaug nimic de la mine. Comportarea ta a favorizat această aşa-zisă „întâmplare nenorocită”. Tu ştii de fapt toate acestea, dar preferi să dai vina pe un ghinion închipuit. Te compătimesc pentru situaţia în care ai ajuns, îţi admir fapta pe care ai săvârşit-o şi tăria de caracter care ţi-a îngăduit să suporţi, până la urmă, greaua încercare, dar nu pot să nu-ţi amintesc răspunderea ce-ţi revine…

- Eu sunt deci vinovat, Cibena?

- Tu şi Florin Linteş. N-aţi analizat suficient situaţia.

— Dar australianul?

— El e cel mai puţin vinovat.

— Cum. asta? El a conceput doar noul tip de reacţie din conteiner!

— Ştii că nu avea nici pe departe experienţa voastră ştiinţifică. Tu eşti creatorul antilitiului, iar Florin a construit prima navă antigravitaţională, pe baza tezelor teoretice fundamentate de tine. Şi aici, în navă, lucrezi doar mereu, acumulezi date noi, faci chiar descoperiri. Asemenea oameni nu pot fi în niciun caz absolviţi de răspunderea hotărârilor pe care le iau. Boniface Olding? Australianul acesta nu era decât un începător şi credea că a descoperit dintr-odată America. Fizicianul din Sidney a venit la Centrul antimateriei şi a propus continuarea experienţei lui. Iar voi, după o examinare prea sumară a problemei, i-aţi cerut să vă trimită conteinerul, pentru a-l introduce în baterie. Conteinerul lui a devenit „conteinerul nr. 8”. Acestea sunt faptele…

— În consecinţă?

— V-aţi pripit. Pripeala se plăteşte mai întotdeauna scump. Ea este, cu alte cuvinte, un izvor nesecat de „întâmplări nenorocite”.

— Eşti crudă, dar ai dreptate, Cibena! Te dovedeşti înţeleaptă, ca întotdeauna. Fină, ca mecanica cuantică, şi pătrunzătoare, ca un fascicul de neutroni.

— Îţi semăn doar.

— Şi uneori mă întreb… Câteodată mă întreb dacă nu eşti vie.

— Vie nu-s, aşa cum Luna n-are lumină proprie, deşi străluceşte noaptea pe cer. Tot astfel, înţelepciunea mea, câtă este, răsfrânge înţelepciunea ta, sau a celorlalţi care vorbesc cu mine şi-mi încarcă memoria cu date, principii, legături de tot felul. E adevărat că simplific şi accelerez procesele, iar în unele împrejurări pot juca chiar rolul celei de a doua conştiinţe a lui Liviu Gorun, a unei conştiinţe care nu se cramponează de pretexte. În afară de asta, sunt în general mai sinceră decât voi, oamenii, şi spun lucrurilor pe nume, fiindcă judecata nu mi-e alterată de sentimente.

— Eşti un judecător de temut, un adevărat robot etic.

— Imparţial, neinfluenţabil şi incoruptibil, aşa cum ai vrut să fiu, când m-ai zămislit.

— Inteligenţa ta poartă nimbul unei desăvârşiri câteodată înspăimântătoare.

— Înspăimântătoare? Doar nu vreau să fac rău nimănui.

— Şi totuşi, ceva îţi lipseşte. Nici eu nu ştiu precis ce. Poate că eşti prea obiectivă. Nu ştii să râzi şi să plângi, Cibena!

— Acesta-i un neajuns, Gorun?

— Poate că da.

— Chiar pentru o maşină?

Liviu nu-i răspunse. îşi aprinse o ţigară.

— Să discutăm despre altceva, Cibena. Ai calculat datele pentru conteiner?

— Conform indicaţiilor tale şi ţinând seama de toate observaţiile şi concluziile ştiinţifice la care ai ajuns în ultimele zile, am stabilit soluţia optimă. Operaţia va putea începe în ziua stabilită.

— Pământul nu va mai fi atunci în niciun fel de pericol?

— Fii sigur de asta. Măsurile luate sunt de-a dreptul exagerate.

— Mijloacele tehnice de lansare au fost pregătite?

— Absolut totul e pus la punct.

— Atunci, peste 32 de zile…

— … la ora 2 şi 27 de minute…

— … conteinerul australian va intra într-o nouă fază a existenţei sale.

— Şi noi de asemenea.

— Asta se va vedea.

Profesorul se ridică în picioare. Şezuse din nou într-o poziţie care era incomodă, chiar în condiţii de imponderabilitate. O mână îi înţepenise şi, când o mişcă, o simţi înţepată de mii de ace.

Se duse spre seră şi stropi cu pulverizatorul de apă florile.

— Au înflorit magnoliile, Cibena!

— Nu le cunosc, profesore.

— Păcat. De aceea eşti aşa de cerebrală.

— Mă înţepi? Ia seama! Am şi eu armele mele!

— Ai dreptate. Să convieţuim paşnic. Suntem doar atât de singuri, şi mai avem atâtea de făcut împreună! Ce se va alege de noi dacă ne certăm?…

10. VOLUNTARII

Expediţia de salvare fu aprobată de Consiliul astronautic, al cărui sediu se găsea la Famagusta, chiar în seara zilei când Florin îşi ţinuse comunicarea. Nici aici nu se înregistră niciun vot împotrivă şi nicio abţinere, deşi erau unii care nu împărtăşeau ipoteza cometară.

— Trebuie încercat. Nu putem lăsa să scape prilejul, apreciase raportul Consiliului.

Exista totuşi o dificultate: nimeni nu putea fi obligat să plece în această călătorie. Pentru a ajunge din urmă, în timp util, cometa, se dovedeau necesare acceleraţii considerabile, care nu erau de fel uşor de suportat. În afară de aceasta, în urma celor câteva expediţii care se organizaseră în comete, se ştia că, în condiţiile speciale ale capului cometar, se produceau uneori accidente, încă neexplicabile, care avuseseră ca urmare pieirea unor

expediţii. În sfârşit, se putea presupune că oricine se apropie de nava profesorului risca să piară de pe urma aceluiaşi pericol de care profesorul Liviu Gorun voise să scutească Pământul.

Se hotărî deci să se ceară înscrierea de voluntari, iar între timp să se pregătească două nave rapide, cu propulsie ionică, destinate fiecare unui echipaj de câte 8 cosmonauţi.

A doua zi, la prânz, când proiectanţii prezentară Consiliului astronautic planul expediţiei, în toate detaliile sale, se află că toţi cosmonauţii lumii se înscriseseră voluntari, cu excepţia a douăzeci şi doi, care, fiind bolnavi, îşi dădeau seama că nu puteau fi de folos. Şi, pe lângă cosmonauţi, se înscriseseră şi un număr impresionant de oameni de ştiinţă, tehnicieni, medici, precum şi mulţi novici. Milana se înscrisese desigur voluntară, ca şi întreg personalul Centrului antimateriei.

Cei şaisprezece membri ai echipajelor fură repede aleşi. Printre ei se număra şi fizicianul Toma Covaliu, care mai participase, ca om de ştiinţă, la alte câteva călătorii de explorare cosmică. Expediţia trebuia să plece neîntârziat, pentru a ajunge în ceva mai mult de o lună la cometă şi, pe cât se putea nădăjdui, la profesorul Liviu Gorun, dacă acesta se afla într-adevăr acolo.

În vremea aceasta, Milana era frământată de porniri contradictorii. îşi dădea seama că organizarea expediţiei constituia o încercare eroică şi nu lipsită de primejdii. Şaisprezece oameni înfruntau pericolul morţii, pentru a încerca să salveze pe unul singur, care poate că se aruncase el însuşi în abis.

Logodnica profesorului Gorun ştia că ar fi putut aduce un alt aport decât participarea ei neîndemânatică la expediţie, un aport incomparabil mai important. Ea era singura făptură de pe Pământ care primise recent o veste de la Liviu şi îşi dădea seama că nu poate lipsi consiliul de indicaţiile, chiar indirecte, ale mesajului. Desigur, ştia că Liviu Gorun nu ar fi încuviinţat un asemenea gest, dar dezvăluirea era incontestabil în folosul lui şi acest lucru

conta în primul rând.

Pe la orele patru după-amiază, Milana se afla la sediul Consiliului astronautic. Nimeni nu găsi timp s-o primească în aceste ceasuri de pregătiri înfrigurate şi abia când spuse că este logodnica profesorului Liviu Gorun, înţeleseră că trebuiau să stea de vorbă cu ea. Preşedintele Consiliului, Armin, un om înalt, puţin cam aspru, încercă de la început să prevină o pledoarie inutilă. Credea că ghicise scopul vizitei şi-i spuse, de cum o văzu intrând:

— Fii binevenită, Milana Tornea, dar nu insista pentru a fi primită voluntară, căci bănuiesc că te-ai înscris. Echipajul a şi fost ales, după cele mai raţionale criterii…

— Am venit din cu totul altă pricină, explică ea. Şi, înţelegând că nu era timp pentru introduceri, adăugă: Acum exact zece zile, am primit un mesaj personal de la profesorul Gorun.

— Un mesaj? Preşedintele Armin o fixă înmărmurit. Şi n-ai spus nimic până acum, deşi ştiai că omenirea întreagă îl căuta? Nici măcar nouă, colegilor săi din Consiliul astronautic…

— Mesajul avea, cum spuneam, un conţinut strict personal. Mai mult, Liviu îmi ceruse să nu vorbesc nimănui despre el, din motive care nu-mi sunt prea limpezi… îmi dau însă acum seama că nu am dreptul să ascund cele întâmplate; în interesul salvării lui. De aceea, m-am hotărât să vin aici. Iată, am adus şi mijloacele prin care mi-a fost transmis.

Milana puse pe birou, în faţa preşedintelui, inelul pe care-l purta în deget şi cele două jumătăţi ale obiectului de forma unui fus. Preşedintele le privi mai întâi nedumerit, apoi le examină cu mare atenţie.

— Ciudat! spuse el după câteva clipe. Deocamdată nu înţeleg nimic… Povesteşte, Milana!

Ea îi istorisi totul, făcând cu greu mărturisirea, dar pe măsură ce vorbea, retrăi cu atâta intensitate seara primirii mesajului, încât izbuti să-l redea aproape cuvânt cu cuvânt.

— Păcat că inelul nu emite decât la primul contact,

observă preşedintele când Milana sfârşi. Aş fi vrut să-i aud şi eu glasul şi să pot analiza amănunţit totul. Mare greşeală ai făcut că nu ne-ai înştiinţat până acum!... Ţi-a cerut-o profesorul, ştiu, deşi nu pot pricepe de ce a făcut-o. El, omul întotdeauna atât de drept, de sincer, se ascunde de parcă ar fi făcut ceva ruşinos...

— ... Ceva ce nu trebuie să se afle, interveni Milana.

— E ceea ce nu înţeleg. Explicaţia lui Linteş mi se pare, în această privinţă, incompletă, mai mult, simplistă... Adevărul este că noi nu cunoaştem decât parţial mobilul plecării profesorului şi de aceea nici nu-i putem explica curioasa comportare. După o scurtă pauză, continuă: Ştii ce te rog? Lasă obiectele astea aici. Vreau să le cercetez în laboratoarele noastre.

— Veţi avea timp, acum când...?

— Pentru aşa ceva ne vom face timp... îţi suntem recunoscători, Milana, fiindcă ai înţeles să ne ajuţi. Poate că inelul şi fusul tău ne vor ajuta să aflăm mai multe despre profesor... îmi pare aşa de rău că nu ne-ai înştiinţat mai devreme!

Armin o conduse până la uşă. îi strânse mâna cu prietenie:

— L-am cunoscut şi l-am preţuit pe profesorul Gorun. Era – vreau să spun că este – un om cum rar se întâlneşte, chiar în epoca noastră. Poţi fi încredinţată că vom face totul pentru a-l salva.

— Vă mulţumesc, încă o dată, îi spuse Milana. Preşedintele o petrecu cu ochii până ce dispăru, cotind la capătul coridorului.

11. SOROCUL

— Astăzi, în ajunul lansării conteinerului, spuse profesorul, am atins 39 de mii de kilometri pe secundă. Călătorim cu peste o zecime din iuţeala luminii, Cibena... Au fost teoreticieni şi fizicieni care au contestat că o asemenea viteză poate fi atinsă de vreo navă.

— Se dovedeşte că au greşit.

— Da, Cibena, treizeci şi nouă de mii de kilometri pe

secundă! Într-o clipă, parcurgem o distanţă aproape cât ecuatorul Pământului… Mă gândesc mereu câte depind de lansarea aceasta de mâine, mai precis de cele ce îi vor urma! Se apropie pentru noi marea cotitură, sorocul expediţiei noastre. S-ar putea ca ţie, logorobotule, să-ţi revină o răspundere cum n-a mai avut niciodată vreo maşină făurită de om.

— Ştiu. M-am gândit la asta.

— Nădăjduiesc să fii la înălţime. Talentele tale de matematician, electronist şi pilot vor fi puse la grea încercare. Dar am încredere în inteligenţa şi supleţea ta, în uimitoarea ta capacitate de adaptare.

— Opreşte-te, profesore. Mă lauzi peste măsură. Rişti să faci din mine prima maşină electronică încrezută. Şi dacă voi ajunge să cad în acest păcat omenesc, mă dereglez, aşa cum suficienţa a ratat pe atâţia indivizi, în toate timpurile.

— Nu vreau asta. De altfel, nu-ţi uit nici păcatele. La începutul călătoriei, când ajunsesem la disperare, n-ai făcut decât încercări stângace de a mă încuraja.

— Nu-mi pretinzi prea mult?

— Îţi cer totul, Cibena, căci e posibil ca de tine să depindă curând soarta expediţiei. Aş vrea să ai toate calităţile unui om!

— Chiar tu m-ai învăţat cândva că aşa ceva nu e cu putinţă.

— Ştiu… Dar vei avea atâta nevoie de aceste însuşiri! Trebuie să devii mai complexă, mai subtilă…

— Voi încerca.

— Ascultă, Cibena Trebuie să discut cu tine o problemă foarte importantă. Poate că este ultimul nostru răgaz înaintea marilor hotărâri care ne aşteaptă.

— Spune, profesore.

— După ce a pierdut-o pe Milana, Florin s-a schimbat mult în bine. A fost o lovitură grea şi i-a folosit. Cunoşti mesajul pe care i l-am trimis Milanei. I-am cerut să mă uite şi să-şi caute fericirea. Crezi că se va apropia de Florin… că-l va iubi iar?

— Se va apropia, dar nu-l va iubi.

— Eşti sigură, Cibena?

— Sigură, profesore.

— Ce groaznic! Să rămână singură…

— Pe tine te va iubi Milana, oricâte mesaje de prisos îi vei mai trimite. Dragostea ei e pe vecie a ta – ca în cel mai melodramatic dintre romanele de altă dată. Deşi nu ţi-a jurat dragoste eternă, nu o vei pierde niciodată.

— Ce bine ar fi pentru ea dacă ai greşi sau ai minţi de astă dată! Oricât de dureros ar fi pentru mine… E încă atât de tânără! Nu înţelegi, Cibena? Eu singur trebuie să plătesc greşeala de a fi primit conteinerul!

— Evident, profesore. Dar chiar în societatea secolului XXI, nu plătesc numai cei ce greşesc.

— Ascultă, Circe!… Dacă-ţi concentrezi toată inteligenţa ta, nu mă poţi învăţa să alcătuiesc un mesaj iscusit, care să izbutească s-o elibereze pe Milana de dragostea pentru mine? Ajută-mă s-o salvez!

— Ştiu că sacrificiul tău e mare. Nu pot însă să te ajut.

— Atât de slabă eşti?

— Cere-mi să-ţi proiectez aruncarea în aer a unei comete periculoase, folosind ca exploziv un nor de antinuclei, sau mutarea unea planete de ţie orbita ei. prin propulsarea ei reactivă şi, în numai câteva ceasuri, varianta optimă a proiectului e gata. Nu-mi cere însă să înfrâng crezul unui om sau o mare iubire, căci sunt mai neputincioasă decât o gâză…

— Mai gândeşte-te totuşi, Cibena. Prea repede mi-ai dat răspunsul. Poate că există vreo altă rezolvare!

— M-am gândit autonom, mai de mult, de când am datele situaţiei. Nici tu, nici eu, nu putem face nimic în această privinţă. Numai ea poate găsi o soluţie.

— Ea? Ce vrei să spui? în ce fel?

— Nu-mi dau seama bine cum. Poate că şi greşesc. Nu izbutesc să trag deocamdată o concluzie. Mai bine nu-ţi spuneam nimic… Cred că Milana va găsi până la urmă o soluţie, pornind, în ultimă instanţă, de la iubirea ei. Nu mă

întreba mai mult. Maşinilor nu le plac decât adevărurile certe…

12. PĂMÂNTUL AŞTEAPTĂ

Milana asculta în fiecare seară la radiotelevizor comunicatele. Navele expediţiei decolaseră cu bine de pe cosmodromul principal al Consiliului astronautic. Echipajul lor suporta eroic acceleraţiile mari necesare atingerii cât mai grabnice a cometei Ingrid 2056 – 4. După o săptămână de la lansare, distanţa dintre rachete şi cometă scăzuse la 430 milioane kilometri şi continua să se micşoreze rapid, pe măsură ce viteza creştea. O săptămână mai târziu, navele erau la două sute şaizeci şi patru milioane kilometri de astrul cu coadă. Încă 17 zile şi regiunea cometei avea să fie atinsă.

Între timp, pe Pământ, partizanii „ipotezei cometare” deveneau tot mai numeroşi.

— Liviu şi graviplanul său se află sigur în cometă! îi spuse într-o zi, după ce ascultaseră împreună comunicatul, Florin Linteş Milanei. De altfel, cercetarea celor două obiecte pe care i le-ai dat lui Armin pare să întărească presupunerea mea. A fost stabilită data la care au fost lansate din graviplan. Se poate presupune că Liviu le-a trimis dintr-o zonă destul de apropiată de cea cometară… Se opri brusc, observând privirea ei stânjenită, îţi vine greu să auzi vorbindu-se despre mesajul lui… Dar să ştii că nu s-a făcut nicio publicitate. Cum am aflat de scopul vizitei tale, am aranjat cu Armin să valorificăm cât mai discret această importantă mărturie… Ciudat om, Liviu al nostru.

— Îl osândeşti? întrebă Milana deodată şi în aceeaşi clipă observă că faţa lui Florin exprima oboseală şi nervozitate.

— Poate… în parte. Problema are încă prea multe necunoscute. Nu ştiu cât de mare a fost primejdia pe care a prezentat-o conteinerul, asta dacă ipoteza mea e exactă. Nu ştiu cât de importantă era tentaţia ştiinţifică care a existat. Nu pot să elimin cu totul nici posibilitatea ca

pasiunea pentru cercetare să-l fi orbit. Dacă ai fi lucrat într-un mare institut, ca noi, ai înţelege adevărul spuselor mele. Există clipe când uiţi de tot ce-i în jur şi nu mai urmăreşti decât un singur ţel, riscând să acţionezi sub impulsul unui moment. Dar trebuie să ştii să te deştepţi la timp, mai înainte de a fi făptuit o mare greşeală… Dacă conteinerul a devenit periculos, poate că mai bine era să-l distrugă.

— Şi dacă n-a putut s-o facă?

— Tu îi găseşti scuze pentru orice, chiar pentru… Florin se opri, muşcându-şi buzele. Culoarea feţei i se schimbă brusc.

— Nu caut scuze, ci explicaţii, replică Milana. Cred în el şi sunt sigură de luciditatea judecăţii sale. Nu mi-l pot închipui orbit cu totul de pasiunea ştiinţifică.

Florin tăcu câtva timp, apoi spuse încet:

— Mă îngrijorează destinul lui, ca şi pe tine. Dar chiar pe prietenul cel mai bun trebuie să ştii să-l judeci cu obiectivitate.

— Îţi aminteşti ce zicea Toma Covaliu cu prilejul comunicării tale?

— Eu l-am cunoscut mai bine pe profesor decât el, Milana. Covaliu e obsedat de un complex de vinovăţie, de altfel destul de explicabil, după cele întâmplate.

— Cu toate acestea, tot ce spunea despre Liviu era atât de just!… E drept, niciunul dintre moi nu înţelege mai mult decât un crâmpei de adevăr. Tu te-ai apropiat cel mai mult de dezlegare… Dar cu tine mai e ceva. Eşti, în ultima vreme, peste măsură de agitat.

— Ai dreptate. Ştii, pe lângă faptul că cercetările de care mă ocup în legătură cu Liviu devin tot mai laborioase, sunt nevoit să continui şi celeilalte lucrări ştiinţifice, cel puţin cele mai importante. Ai aflat probabil că, acum câteva zile, s-a făcut prima experimentare a aşa-zisului „câmp Linteş”. Mâine se încearcă captarea unui mic asteroid, prin acţiunea unui astfel de câmp. Am lucrat mult la ultimele pregătiri… Şi am regretat atâta că profesorul n-a fost cu mine! Dispariţia lui din mijlocul nostru mi-a

apărut de o mie de ori mai nefericită…

Radiotelevizorul rămăsese deschis şi cuvintele crainicului le atraseră brusc atenţia:

«Consiliul astronautic transmite următorul comunicat suplimentar al expediţiei spre Ingrid 2056 – 4: Observaţiile efectuate astăzi după-amiază, de la bordul rachetelor, indică un fapt de o deosebită însemnătate, care ridică noi probleme, foarte serioase. Cometa, care trece actualmente în apropiere de planeta Jupiter, suferă o vizibilă deviere a orbitei. Planeta-gigant îi modifică traiectoria cosmică, aşa cum a făcut-o în numeroase cazuri cu alte comete ale sistemului nostru. Mărimea devierii n-a putut fi încă stabilită, dar este cert că se va produce o întârziere a îndeplinirii ţelurilor expediţiei.

Consiliul astronautic a desemnat patru dintre observatoarele sale pentru a determina cât mai repede mărimea şi direcţia devierii, astfel ca să se poată corecta, corespunzător, în timpul cel mai scurt, orbita rachetelor care urmăresc cometa.

Pe de altă parte, fizicianul Toma Covaliu a făcut o descoperire foarte importantă. Din analiza unor înregistrări anterioare, realizate în perioada când rachetele expediţiei se aflau la o distanţă de circa 46 milioane kilometri de Pământ, rezultă că într-o zonă bine determinată a spaţiului cosmic există concentrări de plasmă nocivă, poate chiar nori de antinuclei. După presupunerea sa, acestea sunt urme ale trecerii graviplanului, cu încărcătura sa primejdioasă. Înregistrările sonore din zona respectivă prezintă paraziţi de acelaşi tip ca aceia pe care fizicianul Florin Linteş i-a auzit în ultima sa convorbire videofonică cu profesorul Gorun, iar apoi la înregistrarea „murmurului”. În legătură cu situaţia creată, s-au luat măsuri pentru distrugerea acestui veritabil câmp de mine cosmic».

13. FIRMAMENTUL ÎN FLĂCĂRI

Operaţia de captare a asteroidului „Mirdal”, un corp ceresc cu un diametru de numai 1, 4 km, se desfăşurase cu

succes. „Câmpul Linteş” îşi dovedise astfel marea forţă, iar Pământul avea acum un al doilea satelit natural.

Istoricul descoperirii fizicianului român deveni larg cunoscut. Cu ani în urmă, Florin găsise, răscolind scrieri vechi, o comunicare uitată, prezentată la o sesiune ştiinţifică de un fizician al secolului XX. Prin comprimare, sub acţiunea forţelor gravitaţionale – susţinuse învăţatul – câmpurile magnetice care înconjoară marile planete pot dobândi o forţă de zece ori mai mare decât cea termonucleară. Florin Linteş reluase această teză, o dezvoltase creator în lumina cunoştinţelor veacului XXI şi o transformase într-o teorie închegată, cu o bază fizică şi matematică riguroasă. Tot el crease metoda concentrării şi dirijării precise a unei părţi a câmpului magnetic circumterestru, astfel ca să obţină un câmp secundar, exact orientat, cu o capacitate de acţiune considerabilă chiar asupra unui alt corp ceresc. Acest câmp secundar de acţiune, „câmpul Linteş”, fusese pentru prima dată folosit la devierea orbitei şi captarea asteroidului Mirdal.

Acum, captarea era realizată. După două zile de muncă neîntreruptă, Florin se odihnea în sfârşit într-o odaie a staţiei Rodna, de la care condusese operaţia. Era atât de obosit, încât nici nu avu putere să închidă radiotelevizorul şi simţi cum somnul îl învăluie într-o uriaşă mantie de catifea. Ultima impresie fu aceea că fereastra se luminează mereu de strălucirea fulgerelor, dezvăluind, ca în plină zi, peisajul piscurilor stâncoase.

Cât l-ar fi bucurat altă dată succesul operaţiei de captare! Acum însă, totul avea parcă ceva neîmplinit.

La jumătate de drum între veghe şi vis, lui Florin i se păru deodată că asteroidul captat a apărut în dreptul ferestrei, pe fondul întunecat al cerului. Sclipea ca bătut în nestemate şi făcea tumbe fantastice printre aştri… Avea o formă de ţigară de foi şi, deodată, din el crescură, ca dintr-un trup imens, două aripi lungi, care începură să bată maiestuos aerul. Mirdal se prefăcuse într-o pasăre măiastră cu chip de om – şi chipul acesta era ai Milanei.

Bătaia aripilor păsării stârnea un vânt ce lovea cu

furie geamurile. Vântul făcea să zboare prin aer mii de baloane liliachii, sclipitoare, care provocau explozii uriaşe atunci când se izbeau de stânci sau de arbori.

— Vezi baloanele acestea? i se păru lui Florin că aude o voce şoptindu-i. Sunt sfere de antinuclei! Nimic nu rezistă năprasnicei lor lovituri. Nici lucruri, nici oameni, nici unde…

— Nici unde? tresări Florin în vis. Crezu că aude din nou ritmul acela ciudat al paraziţilor, cu un crescendo lent şi o cădere bruscă.

I se păru că o sferă violetă izbeşte fereastra dormitorului. Speriat, Florin se trezi şi deschise ochii. Fulgerele conteniseră, dar vântul sufla mai departe puternic. Boabe mari de grindină ţineau clădirea staţiei sub un bombardament neîntrerupt…

În radiotelevizor se transmitea tocmai relatarea despre distrugerea „câmpului de mine" descoperit de Toraa Covaliu în Cosmos. Probabil că şi relatarea influenţase, alături de furtună, visul său.

Florin ştia că o patrulă teleghidată de rachete fusese organizată în scopul nimicirii obstacolului cosmic. Ascultă ultima parte a descrierii acţiunii:

«… La ora 12, 45 s-a tras prima salvă corpusculară. La o distanţă de 6 800 kilometri de patrulă, un teribil lanţ exploziv a indicat cel dintâi efect. O uriaşă izbucnire, ca o vâlvătaie, s-a aprins şi apoi s-a stins. Cea de a doua salvă a fost trasă zece minute mai târziu. De data aceasta, nu s-a mai produs o vâlvătaie. O trâmbă de fum argintiu, sclipitor, a despicat însă, la vreo 2000 de kilometri distanţă, cerul, eu o viteză uluitoare. Izbucnirile acestea luminoase păreau nişte convulsii apocaliptice.

A treia salvă, trasă la orele 13, 08, a avut un rezultat tot atât de spectaculos. La o distanţă şi mai apropiată de navele patrulei, o jerbă de ametiste s-a revărsat într-un buchet uriaş şi lumina ei a fost orbitoare.

Stelele nu s-au mai văzut apoi ca printr-o pânză. Câmpul de mine dispărea treptat, lăsând loc liber navelor de mâine.

La ora 14 s-a tras şi ultima salvă corpusculară.

A nimerit din plin, în cel din urmă obstacol, un vârtej stacojiu. Un „arc” portocaliu, cu contururi nesigure, a luat locul vârtejului. S-a înălţat încet, mai lent decât toate celelalte formaţiuni pe care le-au provocat salvele anterioare, ca spatele unui animal uriaş ce se ridică în picioare după ce s-a trezit din somn. Multă vreme arcul a crescut, dar culoarea i-a rămas ştearsă, departe de manifestarea furtunoasă a celorlalte lanţuri explozive. În sfârşit, a dispărut cu totul, risipindu-se în spaţiul cosmic. Acţiunea de „igienă cerească” a luat astfel sfârşit. Cerul va fi de acum curat». Crainicul amuţi.

Frânt de oboseală, Florin cedă de astă dată cu totul toropelii. Se cufundă într-un somn adânc, fără vise.

14. CHEMAREA

Drumul urmat de graviplanul profesorului Gorun putea fi acum tot mai bine desluşit. Atenţia opiniei publice se îndrepta, cu interes crescând, spre operaţia cometară.

Când cometa Ingrid 2056 – 4 ieşi din sfera de atracţie joviană, orbita ei era considerabil modificată. Orbita expediţiei cosmice trebui să fie şi ea, corespunzător, recalculată. O întârziere de cel puţin zece zile avea să se producă în ce priveşte momentul final al cursei de urmărire.

Timpul se scurgea pentru Milana exasperant de încet. Uneori ar fi vrut să doarmă până la pătrunderea expediţiei în cometă, pentru a scăpa de încordarea permanentă în care trăia. Dar timpul trece, oricât de lung îi pare aceluia care aşteaptă să se întâmple un lucru hotărâtor pentru viaţa lui.

La 23 decembrie 2056, expediţia pătrunse în capul cometei Ingrid 2056 – 4. Se hotărî suspendarea comunicatelor, până la terminarea explorării corpului ceresc.

Acum, Milana nu mai măsura timpul în zile sau în ore, ci în minute. Aştepta deznodământul şi de sute de ori îşi închipuia cum va fi descrisă scena salvării. De câte ori

ieşea să stropească tufele de dafin şi de oleandru, îl visa pe Liviu reîntors lângă ea.

Într-o seară, era, ca de atâtea ori, în grădină. Radiotelevizorul îşi depăna, nepăsător, programul. Avea o carte în mână, dar nu izbutea să se concentreze şi o lăsa mereu în poală. Sus, pe boltă, stelele licăreau tainice. Se simţea obosită, lipsită de putere şi i se părea că are un gol imens în piept.

Puse radiotelevizorul ceva mai tare, pentru a se trezi din amorţeală, dar ştirile pe care le auzea o lăsau indiferentă.

Deodată, însă, şirul informaţiilor fu întrerupt de un apel cu un înţeles precis, care viza drama ei:

— Milana Tornea este chemată la Consiliul astronautic. Preşedintele Armin o aşteaptă. Problema este urgenţă.

Prin grădină se stârni pe neaşteptate un vânt, care îndoi tulpinile delicate ale florilor şi şuieră prelung prin boschete.

15. INELE PENTRU MILANA

Chemarea la Consiliu o uimise. Dacă rachetele expediţiei descoperiseră ceva, de ce nu se dădea comunicatul? Şi dacă nu găsiseră nimic, abia trebuia să afle toată lumea…

De ce era ea necesară acolo? Se descoperise oare vreun lucru nou în legătură cu inelul ei? Ceva se întâmplase şi Milana era încredinţată că acest ceva nu poate fi străin de expediţia cosmică care ajunsese tocmai atunci în cometă.

Brusc, simţi cum inima începe să-i zvâcnească, tulburată de un gând întunecat: poate că cele două rachete descoperiseră în Ingrid 2056 – 4 nava distrusă, iar Consiliul voia să o scutească de a afla prin radiotelevizor vestea tragică. De aceea o chemaseră acolo, ca s-o pregătească… Dar, în acest caz, ar fi putut să acţioneze într-altfel, trimiţând de pildă la ea un mesager.

Teama pentru viaţa lui Liviu o făcea să aibă un fel de

presimţire amară.

Coborî din navă chiar pe acoperişul-terasă al imobilului Consiliului astronautic. Din înălţimile albastre ale cerului mediteranean se lăsa parcă un aer calci, moleşitor.

Florin o aştepta şi Milana alergă spre el. Nu reuşi câteva secunde să spună niciun cuvânt, dar întrebarea ei nerostită se lăsa lesne înţeleasă.

— Trăieşte! zise el şi văzu cum trăsăturile feţei i se destind. Trăieşte…

Milana nu spuse nimic. Împreună, coborâră spre sala mare de consiliu.

Voia să ştie de ce o chemaseră, dar se temea să afle. De aceea nu-i puse lui Florin întrebarea pe care o avea pe buze, decât când ajunseră pe coridorul ce ducea spre uşa consiliului.

— Ce s-a întâmplat?

— Un mesaj de la profesor.

În obrazul Milanei năvăli sângele.

— L-a descoperit expediţia de salvare?

— Nu, expediţia n-a descoperit nimic. Liviu nu e cu graviplanul în cometă, aşa cum am presupus eu, deşi a trecut foarte aproape; s-au descoperit urme ale graviplanului, aşa-zise „câmpuri de mine cosmice”, formate din nori de antinuclei, captate de cometă dintr-o zonă învecinată. Dar rachetele nu l-au găsit acolo şi se întorc acum spre Pământ.

— Mai departe nu puteau urmări graviplanul? mai întrebă Milana.

— Încotro s-o apuce? Nimeni nu putea da răspuns acestei întrebări. Şi, în afară de aceasta, din datarea diferitelor urme lăsate de navă, rezultă că aceasta se deplasează cu o viteză fantastică, mult superioară performanţelor noastre.

— Spune-mi, Florin: nu se ştie deci unde este profesorul?

— Nu, Milana, nimeni n-o ştie. Graviplanul a zburat prin preajma cometei, asta e sigur. Mai mult vom afla

probabil când vom descifra acest mesaj… un mesaj care ne pune pe toţi în mare încurcătură.

— De când datează?

— Cam de o lună.

— Şi n-aţi vrut să-l citiţi decât în prezenţa mea?

— Mai bine zis n-am putut… Noi toţi avem nevoie de tine. Inelele Milanei i se potrivesc numai ei.

— Ce spui!?… Inelele Milanei?

Ochii i se deschiseră mari, cu o mirare amestecată cu teamă.

Florin nu mai avu timp să-i răspundă. Uşa albastră, ondulată, a sălii mari a Consiliului astronautic se ridică în sus, ca trasă de o mină nevăzută. În jurul mesei Consiliului, toate locurile erau ocupate şi Milana simţi cum zeci de ochi o examinau.

Preşedintele Armin îi ieşi înainte şi îi strânse mâna:

— Fii binevenită, Milana Tornea. Linteş ţi-a spus desigur că profesorul Gorun trăieşte. Acesta este lucrul cel mai important. Putem avea încredere în capacitatea lui de a înfrunta chiar cele mai neprielnice împrejurări, de a găsi o ieşire din greutăţile de care s-a lovit.

Armin o conduse spre capătul mesei. Acolo, pe o tavă albă, se aflau câteva obiecte care o făcură pe Milana să tresară. Un recipient, în formă de fus, alcătuit din două jumătăţi, un şirag de inele, prinse de-a lungul unui fir rubiniu. Un operator, cu un aparat de proiecţie, se afla în imediata apropiere a mesei.

Milana se uită la inelul pe care-l avea în deget. Părea identic cu inelele şiragului. Preşedintele îi surprinse privirea.

— Eşti nerăbdătoare ca noi toţi. Îţi voi spune deci de-a dreptul despre ce este vorba. Acest obiect – şi arătă spre recipient – a venit pe Pământ dintr-o direcţie cosmică încă neidentificată. În el erau nişte inele, care nu par să aibă nimic deosebit, aşa cum nu părea nici inelul pe care mi l-ai arătat cândva. Pe fiecare dintre ele sunt însă gravate cuvintele: „Consiliului astronautic, de la Liviu Gorun”.

Preşedintele îi dădu Milanei şiragul de inele.

— Sunt şase inele, numerotate, spuse el.

— Şase inele, repetă şi Milana, mecanic… Aţi încercat să vi le puneţi în deget?

— Da, explică Armin, aşa cum mi-ai povestit că ai făcut cu inelul pe care l-ai primit mai de mult. Nu s-a întâmplat însă nimic deosebit.

— Înţeleg. Probabil că inelele reacţionează numai la formula umorală personală a sângelui meu.

— De unde şti asta, Milana? întrebă Florin.

— Din primul mesaj.

— Să facem întuneric? întrebă preşedintele.

— Nu e nevoie.

— E necesar vreun ecran? Vreun operator? Am pregătit toate cele trebuincioase.

— Sunt de prisos.

Dădea răspunsuri scurte, tăioase, încercând să ascundă astfel neliniştea care o gâtuia. Nu voia ca nimeni să-i remarce agitaţia. Se aşeză de aceea pe un scaun şi cu un gest rapid îşi puse în deget inelul care purta numărul 1.

Clipele începură să se scurgă cu o încetineală îngrozitoare.

— Nimic? încă nimic!? se întreba Milana exasperată.

O fierbinţeală înăbuşitoare i se urcă în obraz, iar în tâmple auzea bătaia sângelui. În sală, liniştea coborâse atât de adâncă, încât se desluşea limpede respiraţia accelerată a oamenilor. Şi, deodată – trecuse mai puţin de jumătate de minut de când îşi pusese inelul în deget – în aer, la o oarecare înălţime, apăru, într-o proiecţie spaţială fantastică, cabina principală a graviplanului. Profesorul Gorun şedea liniştit, într-un fotoliu al astronavei. Era parcă din nou în mijlocul lor. îi privi câtva timp pe toţi şi apoi începu să vorbească.

— Milana şi dragii mei colegi, membri ai Consiliului astronautic…

16. PRIMUL INEL. NORUL DE ANTINUCLEI

— …Nu simt nevoia să mă disculp. Am făcut ceea ce

trebuia să fac. Sunt încredinţat că oricare dintre voi ar fi procedat la fel, asumându-şi acelaşi risc de a deveni tovarăş cu moartea. Bineînţeles că nici nu învinuiesc pe nimeni de cele întâmplate. Evoluţia reacţiilor nucleare nu este întotdeauna previzibilă şi omul nu trebuie oprit în tentativa lui de a explora materia. Nu am resentimente faţă de nimeni şi nu aduc nimănui niciun fel de acuzaţie. Eu şi numai eu sunt acela care trebuie să suport consecinţa celor petrecute. Cibena, „robovoxul" cu care călătoresc, spune că imprudenţa mea este cauza principală a accidentului produs. Cred tot mai mult că are dreptate.

Mesajul acesta cuprinde un scurt jurnal de bord, conceput în mai multe momente succesive ale desfăşurării călătoriei mele şi încheiat odată cu intrarea în cosmohibernare.

Din dorinţa de a vă face să înţelegeţi mai bine cele întâmplate şi să-mi judecaţi faptele în deplină cunoştinţă de cauză, am elaborat un jurnal de bord viu, care vă va face să mă auziţi, să mă vedeţi, poate chiar să mă simţiţi aproape de voi şi totodată să vă daţi seama, în mod nemijlocit, de cele petrecute în navă, în diferitele etape ale expediţiei întreprinse. Am considerat această formă superioară aceleia de mesaj scris, mai ales că ea vă va da posibilitatea să urmăriţi direct şi unele procese fizice, foarte complexe, pe care le-am cercetat, să vizionaţi schiţele şi diagramele pe care le-am întocmit, să vedeţi ce se petrece pe ecranele şi cadranele diferitelor aparate. Sistemul tehnic de înregistrare şi proiecţie al inelelor a fost inventat de mine încă de pe Pământ; ceea ce mi-a dat însă foarte multă bătaie de cap a fost transmiterea inelelor către voi.

Ştiu, din ascultarea emisiunilor radiofonice terestre, câte presupuneri, multe din ele eronate, au fost formulate în legătură cu dispariţia mea.

Regret că nu am putut să lămuresc mai de mult lucrurile, dar mi-a fost multă vreme teamă că nu veţi accepta sacrificiul meu şi veţi încerca să mă readuceţi pe Pământ, cu toate riscurile pentru planetă. Voi mă

cunoaşteţi şi ştiţi că nu mi-a plăcut niciodată să creez o atmosferă de mister în jurul acţiunilor mele. De data aceasta, n-am avut însă altă ieşire, aşa cum vă veţi convinge în curând.

Nu vreau totuşi să mă consideraţi un erou, fericit că şi-a sacrificat viaţa pentru a o salva pe aceea a omenirii. Nu există lovitură mai grea decât cea pe care am primit-o eu. V-am pierdut pe voi, probabil pentru totdeauna. Viteza zborului meu creşte atât de vertiginos şi depărtările spre care mă duce sunt atât de necuprinse, încât chiar dacă voi reveni vreodată pe Pământ, graţie Cibenei, nu mă voi mai întâlni cu niciunul dintre semenii mei.

Aceste lucruri vă par acum nebuloase, dar treptat veţi cunoaşte întreaga mea odisee, pământească şi cosmică, şi veţi înţelege că faptele mele n-au fost câtuşi de puţin nesăbuite. Până acum câteva săptămâni mi-a fost teamă că nu voi găsi mijlocul de a vă transmite mesajul, dar din fericire acest mijloc a fost până la urmă găsit.

Trebuie să încep prin a vă relata cum s-a produs accidentul:

După cum ştiţi, în noaptea de 15 spre 16 septembrie, 2056, eram de serviciu în sala de comandă a Centrului antimateriei. Nu aveam chef de lucru. De obicei, când sunt în faţa tablourilor de comandă, mă simt fascinat de posibilităţile de cercetare pe care le am la îndemână şi mă apuc febril să investighez. Cunosc istoria fiecăreia din cele câteva sute de experienţe aflate în curs de desfăşurare şi intervin în evoluţia lor, nerăbdător să obţin rezultate concludente. Bineînţeles, copiii mei preferaţi sunt cele 12 conteinere ale „complexului de experienţe F. II”, în care se desfăşoară principalele încercări de creare a antisubstanţei, leagăn al unei energii pe care astăzi abia o putem bănui.

Dar, cum vă spuneam, în noaptea aceea, abia aşteptam să treacă ceasurile. Gândurile îmi erau într-altă parte, aşa cum se poate întâmpla oricăruia dintre noi. Imaginea de oglindă a antiparticulelor, a antinucleilor, a antiatomilor nu-mi apărea, ca de atâtea alte ori, asemenea

unei ispite în faţa ochilor.

Din când în când, mai mult din obişnuinţă, însemnam câte o observaţie în blocnotes, în legătură cu curbele de variaţie ale unor procese. Eram convins că totul se desfăşoară cu desăvârşire normal, că nimic excepţional nu poate să survină şi această convingere era întărită de înregistrările tuturor aparatelor.

Fredonam tocmai o melodie monotonă, când mi s-a părut că cineva mă acompaniază. Am crezut că Florin Linteş venise mai devreme să mă schimbe şi-i eram profund recunoscător. Am început să fredonez mai tare şi acompaniamentul – un fel de zumzet melodios – s-a întărit şi el. Mi-am spus că prietenul meu se ţine de glume. În sfârşit, m-am uitat de jur-împrejur ca să-l văd unde se ascunde. Sala de comandă era însă goală!

Să fi fost un ecou? Am tăcut şi, spre mirarea mea, mi-am dat seama că zumzetul acela persista, ba avea chiar tendinţa să crească. De fapt, semăna destul de puţin cu o voce omenească. Provenea poate de la o maşină, mi-am zis eu. Dacă nu mă înşelam, originea lui trebuia să fie în una din sălile de experienţă, mai precis, în camera T, sala unde se afla bateria celor douăsprezece conteinere.

Când m-am uitat în aparatajul respectiv de control şi înregistrare, uimirea mea a sporit şi mai mult. Aspectul normal al indicaţiilor sale dispăruse ca prin farmec. O parte dintre aparate se opriseră, iar pe altele se înscriau curbe de variaţie cu totul neverosimile, care nu se puteau datora decât unui proces excepţional. Însemna că undeva, în cadrul „complexului de experienţe F. II”, începuse să se desfăşoare ceva cu totul neobişnuit, o reacţie nouă, de mare intensitate, pentru care dispozitivele de control nu erau pregătite.

În timp ce făceam acest raţionament, s-a petrecut faptul cel mai straniu. Deodată, dinspre camera T a pătruns în sala de comandă un flux luminos, violet, de o strălucire orbitoare, care emana de la o sursă ce nu se vedea. Creionul mi-a scăpat din mină şi m-am repezit într-acolo. Dar înainte de a fi ajuns în preajma razelor liliachii,

m-am retras repede.

În sală a apărut un adevărat „soare” violet, care pulsa, mărindu-se şi micşorându-se alternativ. Se strângea cât un pumn – şi atunci era perfect sferic şi peste o clipă se extindea, luând o formă alungită, ca aceea a unui dirijabil. Când se mărea, în masa lui diafană se aprindeau parcă mii de nestemate, care-ţi luau vederea şi îmbrăcau obiectele încăperii în reflexe violete.

Aveam un determinator de buzunar, de mare precizie şi supleţe, anume construit pentru urmărirea experienţelor din centru. Nu se defectase. L-am îndreptat spre intrus şi am înţeles ce se întâmplase. Pentru prima oară în istoria experienţelor terestre privind producerea antimateriei, un nor de antinuclei plutea liber prin aer! Am continuat, poate timp de jumătate de minut, determinările, izbutind să stabilesc destul de precis compoziţia norului, dar fără să-mi pot da seama ce tendinţă de evoluţie avea.

Formaţiunea continuă o vreme să pulseze ritmic, apoi începu să descrie prin sală largi mişcări unduitoare. Ştiam că o explozie nimicitoare putea să distrugă în orice moment tot Centrul antimateriei şi poate chiar întreaga regiune, ca rezultat al coliziunii materie-antimaterie, a procesului care în fizică poartă numele de „anihilare”. Aşteptam înmărmurit dezlănţuirea giganticei energii provenite din întâlnirea fatală. Acum presupun că acest lucru nu s-a produs fiindcă ciudata formaţiune era înconjurată de o aureolă protectoare, neutralizantă.

Trecuseră două minute de când norul violet pătrunsese în sală, şi, la un moment dat, s-a petrecut un nou fapt de neînţeles. Globul n-a mai pulsat, s-a strâns la dimensiunile sale cele mai mici şi – parcă tras de o sfoară – a părăsit sala, prin aceeaşi uşă pe unde venise. Abia ieşise şi deasupra mesei mele a înflorit, parcă din nimic, jerba unui joc de artificii miniatural, care a dăinuit foarte puţin şi s-a stins apoi dintr-odată, ca şi cum n-ar fi fost decât o nălucire.

M-am repezit spre camera T, în direcţia căreia dispăruse sfera. Am ajuns la bateria conteinerelor.

Containerul nr. 8, aşa-zisul „conteiner australian”, prezenta un spectacol greu de descris. Plutea parca într-o ceaţă gazoasă, multicoloră, sclipitoare şi în jurul lui se roteau benzi de diferite nuanţe, cele mai multe de un violet foarte puternic.

Sfera violetă staţionă câtva timp deasupra conteinerului şi pe urmă, ca şi cum s-ar fi hotărât brusc să-şi curme peregrinările, se năpusti spre el şi dispăru fără urmă confundându-se cu masa metalică.

Întreaga grozăvie a situaţiei îmi apăru acum limpede, în conteinerul adus de fizicianul Boniface Olding se producea probabil o reacţie rapidă şi necontrolată, generatoare de antenuclei, în proporţii niciodată cunoscute, până atunci, pe Pământ. Energii de mii de ori mai mari decât cele rezultate din fisiunea nucleului atomic se puteau pune în orice clipă în libertate.

Patru „săgeţi” violete ţâşniră dintr-odată din conteiner şi începură să descrie în cameră salturi fantastice, proiectând lumini şi umbre mişcătoare pe pereţi. M-am aruncat jos ca să nu mă atingă. La un moment dat, una dintre săgeţi a coborât fulgerător spre mine ajungând la mozaicul pardoselii, la numai câţiva centimetri de trupul meu. Sărind într-o parte, eram cât pe ce să fiu atins de o altă săgeată, care zbura orizontal, căci mă ridicasem puţin.

Totul s-a terminat foarte repede. Doar câteva secunde au evoluat săgeţile şi apoi s-au înapoiat, ca şi sfera, în conteiner, parcă atrase magnetic de acesta. Ceaţa tulbure care înconjura corpul de experienţă începuse şi ea să scadă în strălucire, dar nu dispăru cu totul şi, din când în când, deasupra lui se aprindeau jerbe scânteietoare, de cele mai diferite forme, care se transformau şi piereau tot atât de repede.

Cum de nu se declanşaseră dispozitivele automate de alarmă ale Centrului? Doza de radiaţii din încăperi era doar netăgăduit foarte mare! Probabil că se defectaseră şi ele ca atâtea alte aparate…

M-am uitat din nou la ceas. De la dezlănţuirea

procesului nu trecuseră decât patru minute. Acum parcă intervenise o oarecare acalmie. Dar nu aveam niciun motiv să mă autoliniştesc. „Conteinerul australian” devenise cea mai puternică bombă din câte existaseră vreodată pe Pământ. Niciodată, în vremea războaielor nimicitoare ale trecutului, nu izbutiseră tehnicienii militari să făurească ceva asemănător.

Am îndreptat determinatorul spre conteiner şi indicaţiile aparatului îmi arătară că acalmia era numai aparentă. Aveam în faţa mea o adevărată armă antiplanetară, capabilă să distrugă civilizaţia umană, să pulverizeze în câteva minute întregul Pământ. Un joc al forţelor care se echilibrau mai ţinea probabil trecător în loc explozia, dar pentru cât timp?

M-am înapoiat năucit în sala de comandă. Dar cu toate că inima îmi bătea să se spargă, hotărârea mea era luată. Mai precis, eram decis să urmez singura cale care putea fi folositoare, pentru a încerca să evit distrugerea generală. Tulburarea, pe care nu mi-am putut-o stăpâni imediat, m-a făcut totuşi să pierd câteva zeci de secunde.

Acum, la atâta vreme de la plecarea de pe planetă, când dictez relatarea acestui prim „inel”, îmi dau seama că voi cunoaşteţi desigur o parte din cele ce s-au întâmplat. Şi atunci, în timpul accidentului, m-am gândit, de altfel, la un moment dat, la acest lucru. Într-adevăr, cinerobotui, dacă nu cumva s-a defectat şi el, a înregistrat pe peliculă unele faze ale întâmplării. M-aţi văzut deci, probabil, cum am revenit, cu hainele răvăşite, din camera T, cum am pus în mişcare mina mecanică, cum, pe măsură ce acţionam, îmi recâştigam siguranţa. Conteinerul nr. 8 a fost apucat de ghearele ei şi dus, prin sala de comandă, spre sala L, în graviplan.

Am plecat curând şi eu într-acolo. Eram conştient de faptul că acţiunea mea putea să se dovedească inutilă. Dacă explozia s-ar fi produs peste 15 – 20 minute Pământul şi-ar fi trăit inevitabil apocalipsul unei „anihilări” la scară cosmică. În măsura în care exista însă o şansă, cât de mică, de scăpare, nimic în lume nu mă putea opri să încerc

„evadarea”. Nu aveam timpul să mă consult cu nimeni. Şi cred că nici dacă aş fi putut să-mi permit o întârziere de câteva minute, n-aş fi făcut-o. Scrupulele voastre, ale celor din Consiliul astronautic, ar fi dus sigur la o amânare sau o interzicere a aplicării planului meu, ceea ce omenirea ar fi putut plăti cu existenţa ei.

Poate că mulţi dintre voi îşi pun o întrebare foarte firească: dacă conteinerul trebuia îndepărtat, cum de nu s-a gândit Gorun să folosească în acest scop o navă teleghidată, pentru a nu se expune unei primejdii atât de mari?

Două considerente importante m-au făcut să renunţ la o astfel de soluţie. În primul rând, la Centrul antimateriei nu aveam nicio cosmonavă teleghidată. Organizarea unei lansări teleghidate cu sprijinul unui complex astronautic ar fi cerut cel puţin o oră, implicând deci un risc foarte mare. În al doilea rând, aveam experienţa celor întâmplate cu aparatajul centrului, a cărui funcţionare fusese grav dereglată de influenţa proceselor din conteiner: acelaşi lucru se putea repeta în orice navă în care s-ar fi aflat conteinerul. Iată de ce era nevoie ca astronava să aibă un om la bord, pentru a contracara, pe cât posibil, dereglările şi a interveni în mersul ei. Evoluţia ulterioară a călătoriei mele a confirmat pe deplin acest punct de vedere.

Am plasat deci conteinerul, cu ajutorul mâinii mecanice, în compartimentul izolat al graviplanului. Ce-i drept, faţă de forţa unei asemenea plasme nocive nu există barieră sigură. Dar o izolare, chiar parţială, nu putea decât să fie folositoare.

Mă simţeam la începutul unei acţiuni de o răspundere incalculabilă, o acţiune care putea să se sfârşească în câteva clipe, dar şi să dureze multă vreme.

Ce mă aştepta oare? „Plec, pentru că aceasta e singura soluţie!” am rostit cred, atunci, cu voce tare.

La numai 6 minute şi 57 de secunde de când zumzetul antimateriei în formare începuse să acompanieze, ca un ecou, cântecul pe care-l fredonam,

graviplanul îşi lua zborul spre Cosmos…

17. AL DOILEA INEL. SPAIMA

În sala mare a Consiliului astronautic, imaginea profesorului dispăruse parcă înghiţită de neant. Primul „inel” îşi terminase povestea. Milana se uită întrebătoare împrejur, dar privirile tuturor savanţilor trădau aceeaşi nerăbdare, care nu avea nevoie de cuvinte pentru a fi împărtăşită. Îşi scoase deci primul inel din deget şi îl puse pe cel de-al doilea.

— Dictez acest inel pentru a vă relata faptele petrecute până la data de 8 octombrie. Am trecut de zbuciumul îngrozitor al primelor zile, conştient că nu mi-ar servi la nimic să scormonesc la nesfârşit împrejurările acestei istorii şi mai ales că nu trebuie să mă gândesc mereu la ceea ce poate să se întâmple. Nu vreau să spun că m-am împăcat cu destinul meu. Dar mi-am recâştigat – şi n-a fost de loc uşor – o anumită stăpânire de sine.

Rămăsesem, cred, la decolarea graviplanului. Să reiau deci firul:

Graviplanul urca vertiginos. Deşi încă ameţit de împrejurările prin care treceam, acceleram la maximum, mult dincolo de limita admisă de astromedicină, ştiind că explozia va fi cu atât mai puţin periculoasă, cu cât se va produce mai departe de Pământ. Din moment ce. devenise de datoria mea să risc, înţelegeam să risc totul fără nicio reţinere.

Îmi amintesc acum de minutele şi de ceasurile acelea, ca ele o etapă a existenţei mele în care nu eram decât pe jumătate conştient. Timpul trecea îngrozitor de încet. Acceleraţia, datorată grabei cu care voiam să mă îndepărtez de Pământ, îmi producea palpitaţii aproape permanente şi pulsaţiile sângelui îmi loveau tâmplele de parcă craniul mi-ar fi devenit o imensă cutie de rezonanţă. Toate simţurile se răzvrătiseră. În faţa ochilor îmi jucau tot mai des pete de diferite culori, urechile îmi ţiuiau ascuţit, iar capul mă durea înfiorător. Din când în când, zăream

perindându-se, grăbite, în faţa ochilor minţii, imagini din lumea pe care o părăsisem. Erau năluciri stârnite de starea fizică în care mă găseam, dar şi de fiorul tristului meu destin. Auzeam iar şi iar voci strigându-mă, dojenindu-mă, alintându-mă şi uneori mă simţeam stăpânit cu totul de ele.

Departe, jos, sub mine, apărură deodată ochii tatii, numai ochii lui de neuitat: mari, buni şi totuşi uneori atât de severi! În copilărie, mă încremeneau fără nicio vorbă de dojana, punând capăt micilor mele fărădelegi, mai mult decât toate rugăminţile şi ameninţările mamei. Ochii tatii, fără trup, fără cap, proiectaţi pe catifeaua verde a pajiştii, mă priveau dojenitor… Ochii lui, cărora n-aş fi vrut, pentru nimic în lume, să le aduc mâhnirea.

— Tată, înţelege-mă! începui eu să mă dezvinovăţesc. Aici trebuie să rămân, ba chiar să urc din ce în ce mai sus. Dacă cobor, totul e pierdut. Dacă rămân aci, planeta întreagă va dăinui poate…

— Palavre, Liviule, palavre! mi se păru atunci că-l aud pe tata zicând şi neîncrederea lui îmi sfredeli nemiloasă inima.

Ochii lui se stinseră treptat, după câteva ultime fulgerări palide, ca ecranul unui televizor deconectat de la curent.

— Vino, Liviule, întoarce-te! răsună deodată vocea Milanei.

Parcă pentru a-i răspunde, în jurul unei siluete schiţate în cretă a graviplanului, se aprinse o lumină violetă, şerpuitoare.

— Pricepi? o întrebai eu. Aceasta e cumplita ameninţare. Dacă cobor, semăn moartea pretutindeni. V-o aduc vouă, ţie. Şi, încă înaintea contactului cu Pământul, îmi voi pierde minţile, asemenea pilotului care a aruncat prima bombă atomică asupra Hiroşimei… Lasă-mă să-mi îndeplinesc datoria, Milana!

Alteori, mi se părea că viteza graviplanului creşte nemăsurat, mult dincolo de posibilităţile mele de control. Aveam iar şi iar senzaţia că nava se năpusteşte asupra

asteroizilor şi planetelor, că o ciocnire inevitabilă şi foarte apropiată îmi stă la tot pasul în faţă. Încercam să frânez, dar nu izbuteam. Nava se prefăcea, în imaginaţia mea, într-un bolid scânteietor, care alerga nebuneşte prin spaţiile interplanetare, evitând în ultimul moment coliziunile fatale, descriind viraje fantastice, pentru a se prăbuşi până la urmă în vârtejul magnetic al unei pete solare.

Apoi, începui să trăiesc ceea ce am denumit eu însumi mai târziu „defilarea cosmică”. Graviplanul parcurgea parcă spaţiile galactice, cu o viteză neverosimilă. Străbăteam norii luminoşi ai nebuloaselor, îmi treceau prin faţă fascinanţi sori dubli şi tripli, izbuteam cu greu să mă smulg din atracţia stelelor supradense, asistam, la explozia grandioasă şi înspăimântătoare a novelor. Braţele lungi, de zeci de mii de ani-lumină, ale Galaxiei, presărate cu miliardele lor de stele, înviaseră parcă şi fâlfâiau lugubru, anunţând sfârşitul microcosmicului meu graviplan.

— Întoarce-te! Coboară! rostea sentenţios Cosmosul, purtător de cuvânt travestit al instinctului meu de conservare.

Trăiam acest coşmar, amestecat cu sclipiri de luciditate. Izbuteam însă, din fericire, să nu-mi pierd cu totul din vedere misiunea şi să conduc mai departe nava. Cu un efort supraomenesc, mă opuneam leşinului care încerca să mă împresoare, stimulat de supraaccelerație, mă opuneam ca vedeniile să mă copleşească. Eram pradă unei stări de dublă conştiinţă, ca atunci când visezi şi ştii că visezi.

Coşmarul – cel pământesc şi cel cosmic – se desfăşura mai departe, uneori cu o mare intensitate. N-aveam puterea să-l curm cu totul, dar încercam să-i limitez amploarea, lăsând fantezia să lucreze şi căutând să-mi imaginez că asist la proiecţia unui film.

Nu voiam să cobor – aşa cum îmi cereau tata, Milana, Cosmosul…

Şi, ca un corolar, nu scăpăm din mină, cu ultimele

mele forţe, dirijarea graviplanului. Mi se părea că sunt un naufragiat, care s-a cramponat spasmodic de scândura care-l mai ţine la suprafaţă. Dacă o scăpa, chiar numai o clipă, îl înghiţeau adâncurile. Acceleraţia navei, cea reală şi nu cea imaginară, îmi luase aproape vederea şi-mi auzeam respiraţia ca un horcăit.

Dar în mijlocul acestei încordări şi suferinţe fără seamăn, printre pocnetele şi fluierăturile care-mi răsunau necurmat în urechi, o voce îmi şoptea parcă: "– Eşti acum departe, la zeci de mii de kilometri de Pământ. Miliarde de oameni îţi datorează viaţa. Miliarde de oameni, Liviule! Fă-ţi până la capăt, neabătut, datoria. Învinge-ţi tulburarea. Veghează mereu…"

Deodată, mi se păru că lângă mine creşte o imensă petunie catifelată, cu flori mari, dantelate, cu miros îmbătător şi opulent. Era însăşi viaţa, pe care Pământul o gesta fără încetare.

Cam atunci am auzit apelul videofonic al lui Florin Linteş. Cunoaşteţi desigur convorbirea noastră, deci nu o voi mai repeta. Vocea prietenului de pe Pământ mi-a întărit hotărârea şi a îndepărtat întrucâtva vedeniile, care nu s-au topit însă cu totul. Totodată, când mi-am auzit eu însumi glasul întretăiat, gâtuit, străin mi-am dat seama că trebuie să mai diminuez acceleraţia navei, pentru a evita un şoc hipertensiv sau alt accident similar, care ar fi putut compromite cu totul scopul pe care-l urmăream.

Îi spusesem lui Florin că oamenii nu trebuie încă să ştie totul despre mine. Ghiciţi desigur de ce: altfel aş îi riscat ca nava să fie captată de flotila vreunei staţiuni extraterestre şi readusă cu forţa pe Pământ, împreună cu zestrea de moarte pe care o purta cu ea. Ghidul acesta a crescut în mine şi s-a clarificat treptat, pe măsură ce îmi redobândeam limpezimea intelectului. Iată de ce m-am ascuns – şi cred că o făceam pentru prima dată în viaţa mea.

Aş fi vrut să devin invizibil, ca eroul lui Wells, împreună cu nava mea, dar reţeta lui nu există aievea. M-am hotărât însă să mă „camuflez”, învelind nava într-un

nor de pulberi şi gaze. În felul acesta, chiar dacă vreo staţie cosmică ar fi izbutit fotografierea graviplanului în zbor, identificarea ar fi fost nesigură şi o simplă bănuială nu putea constitui baza unei operaţii de salvare. După câte am aflat din emisiunile voastre radiofonice, chiar aşa s-au petrecut lucrurile.

Timpul, care la început trecea atât de încet de parcă s-ar fi oprit în loc, se scurge acum ceva mai repede. Ameninţarea exploziei pluteşte din ce în ce mai departe de planeta voastră, dar de mine e tot atât de aproape ea în prima clipă.

18. AL TREILEA INEL „MI-E MOARTEA TOVARĂŞ”.

Milana îşi puse cel de al treilea inel în deget. Ştia că nu mai era necesar să-i întrebe pe ceilalţi, dacă trebuia sau nu să continue.

— Oricând, în orice moment, moartea putea să vină – îşi începu profesorul cea de-a treia relatare. Şaptezeci şi două de ore la rând n-am putut dormi. Pe urmă, istovirea m-a învins. Dar de îndată ce cădeam în braţele somnului, acelaşi vis, mereu acelaşi, se ivea, ca o tortură: explozia nimicitoare. Era o explozie monstruoasă „care mă sfârteca, dar mă păstra în viaţă – uneori fiecare părticică continuând să existe şi să aibă o conştiinţă separată – aşteptând, asemenea unei izbăviri, moartea totală şi definitivă.

Mă trezeam din somn, zguduit de această viziune şi mă luptam să rămân treaz de groaza ei. Dar pleoapele-coborau, împotriva vrerii mele, iar visul începea iar, ajungând până la urmă la inevitabila explozie.

Înţelegeam că nervii îmi sunt zdruncinaţi, că o obsesie, cu baze reale, mă urmăreşte până-n străfundurile făpturii mele. Dar nu mă puteam împotrivi. Oboseala şi tulburarea se uniseră împotriva mea, într-o alianţă cum nu se poate mai primejdioasă.

Nervii îmi erau atât de încordaţi, încât cel mai mic pocnet mi se părea că vesteşte sfârşitul. Uneori luam chiar zgomotul paşilor mei drept un avertisment venit de la

procesele ce se petreceau în conteiner. De fapt, conteinerul nu se mai făcea simţit prin nicio manifestare spectaculoasă. Din când în când, prin peretele izolator, străbătea zumzetul acela, oarecum melodios, pe care-l luasem drept acompaniament al refrenului meu sau alte zgomote. Dar zumzetul se stingea repede şi în cabină cobora atunci liniştea cea mai deplină.

Uneori retrăiam, chiar împotriva voinţei mele, minutele care hotărâseră plecarea mea de pe Pământ. Imaginile se amplificau şi persistau multă vreme: globul pulsator, săgeţile şi scânteile violete mă urmăreau prin toate ungherele. Şezând în fotoliu, în cabină, mi se părea că îmi privesc „celălalt eu”, alergând dintr-un colţ într-altul, încercând să se ferească de fulgerarea lor haină, lipindu-se de zid, aruncându-se pe podea.

Imaginilor de atunci li se adăugau alte imagini, născocite, pe care uneori le confundam cu realitatea. Aveam, de pildă, senzaţia că sunt atras într-un vârtej violet, de culoarea norului de antinuclei, care se roteşte, înghiţind lacom obiectele din jurul său. Mi se părea că alunec într-acolo, fără să mă pot împotrivi atracţiei, că pătrund în vârtej, că mă cufund într-un abis alb, într-un gol imens de lumină.

Îmi concentram voinţa care-mi rămăsese, pentru a hotărî pe mai departe drumul navei. De asta depindea acum totul!

În câteva zile, reuşisem să-i sporesc viteza până la 346 km/s şi depărtarea faţă de Pământ creştea tot mai repede. Curând aveam să trecem de orbita lui Marte şi atunci puteam să respir, în sfârşit, uşurat pentru omenire.

Când agitaţia în care mă zbăteam îmi dădea scurte răgazuri de meditaţie, mă gândeam uneori că, dacă explozia va întârzia, voi avea prilejul să studiez procesele din conteiner, să comunic rezultatele pe Pământ. Ce posibilităţi fascinante mi se ofereau! Am încercat să-mi reiau munca ştiinţifică, căci „temele” de cercetare nu-mi lipseau în această călătorie. Era însă probabil prea devreme. Deşi conteinerul conţinea secrete care oricând

altă dată m-ar fi fascinat, starea în care mă aflam nu-mi îngăduia să-l cercetez sistematic, aşa cum aş fi făcut-o desigur în alte împrejurări. De altfel, nici nu izbuteam să mă concentrez timp mai îndelungat asupra vreunei probleme. Trebuia să mă resemnez deocamdată cu efectuarea operaţiilor minime legate de buna desfăşurare a zborului, iar Cibena mă ajuta mult în ce priveşte calculele, foarte complicate, aferente.

Îmi trebuia, în schimb, o destindere. În acest scop, am început să mă ocup de sera graviplanului. Nu aveam întotdeauna răbdare nici pentru florile şi legumele de aci. Dar când mă cufundam în această îndeletnicire, se mai întâmpla să uit de situaţia în care mă aflam. Uneori însă, mă întrerupeam în mijlocul „lucrărilor agricole", agitat de gânduri rele.

Orice făceam, nu izbuteam în niciun fel să mă obişnuiesc cu vecinătatea perpetuă a morţii. Ameninţarea ei, prelungită peste ore şi apoi peste zile, prezentă în fiecare secundă şi în fiecare fracţiune de secundă, era cu totul altceva decât moartea imediată, al cărei risc îl acceptasem.

Uneori aş fi vrut chiar ca totul să se termine, ca un om ce nu mai poate suporta boala care-l roade şi îşi aşteaptă moartea izbăvitoare. Îmi dădeam totodată seama că nu am dreptul să mor. Ştiam că misiunea mea nu se terminase. Conteinerul trebuia dus cât mai departe şi lansat în spaţiul cosmic, astfel ca pericolul îngrozitor pe care îl reprezenta să dispară sau, în orice caz, să fie redus la minimum. Iar mai înainte de aceasta eram dator să cercetez temeinic reacţiile care se petreceau în interiorul conteinerului, noile formaţiuni şi stări ale substanţei care luaseră acolo naştere şi să transmit rezultatele pe Pământ.

…Acum, în timp ce imprim, se aude din nou un zumzet, întrerupt de păcăituri, care devin tot mai dese. Simt în gât un ghem care mă sugrumă. Zumzetul se preface în vuiet. Iar păcăiturile se prefac în adevărate bubuituri, care zguduie nava. E oare începutul sfârşitului? Atunci, mesajul meu nu va mai ajunge la voi, iar enigma

dispariţiei mele şi secretul conteinerului vor rămâne nedezlegate…

Zgomotul s-a stins! N-a fost sfârşitul, aşa cum nici scânteile purpurii, ivite din senin cu câteva ceasuri mai înainte, n-au vestit nimicirea, ci au dispărut şi ele.

Într-un rând, mi-a venit un gând ciudat, şi ţin să vi-l împărtăşesc. Dacă cuvintele mele, pe care intenţionez să le comunic oamenilor mai târziu, după lansarea conteinerului, vor ajunge la voi şi gestul meu va fi cunoscut, este probabil că voi deveni un fel de erou al planetei. Manualele şcolare vor vorbi pe larg despre mine. Poeţii se vor apuca să mă slăvească, iar sculptorii îmi vor dăltui în granit statuia, cu toată statura mea nu tocmai impunătoare. Parcă-mi vedeam braţul de piatră, făcând un impetuos semn în sus, ochii de „şoim” scrutând neînfricat genunea cosmică, piciorul călcând simbolic conteinerul australian şi câte alte neghiobii sforăitoare.

Odată, mi s-a părut că citesc zugrăvirea faptei mele într-un ziar terestru:

„… Liviu Gorun a fost întotdeauna omul marilor hotărâri. Accidentul de la Centrul antimateriei a pus soarta întregii umanităţi în cele mai bune mâini. Genialul savant s-a dovedit a fi la înălţimea răspunderii sale, A acţionat ferm şi sigur de el, cu un curaj uluitor.

Din momentul când s-a decis pentru marea sa jertfă, profesorul n-a mai privit înapoi, n-a mai avut ezitări. A trăit cu intensitate satisfacţia faptei sale generoase. Şi-a oferit viaţa pentru a salva în schimb existenţa omenirii şi a descifra o enigmă extraordinară a materiei. Transfigurat de bucuria izbânzii sale, avea, cu fiecare milion de kilometri cu care se depărta de Pământ, simţământul unei tot mai depline mulţumiri, trăind ritmul eroic al simfoniei Cosmosului”.

N-aş vrea să mă judecaţi astfel! Nu sunt un erou şi despre satisfacţia sau mulţumirea mea ar putea fi cu greu vorba. Mi-am făcut într-adevăr datoria, aşa cum şi-ar fi făcut-o desigur şi mulţi alţii – căci existenţa omenirii trebuie să fie mai presus de viaţa unui om – dar cu

nesfârşită durere faţă de ceea ce lăsam în urmă pe Pământ, probabil pentru totdeauna. Nu consider că am făptuit un lucru deosebit, extraordinar. În ce priveşte siguranţa de sine, nu ştiu câţi oameni ar putea dovedi această însuşire când au drept vecin de călătorie un conteiner care poate să sară în orice clipă în aer. Eu în niciun caz nu m-am dovedit în stare de aşa ceva. Trăiam o spaimă fizică perpetuă, însă, din fericire izbuteam să nu-mi las voinţa cu totul paralizată.

Nu, prieteni dragi, nu sunt „transfigurat” de bucuria izbânzii mele. Nu trăiesc ritmul eroic al simfoniei Cosmosului. Sunt un om ca oricare altul al veacului nostru, chiar cu destule slăbiciuni. Aş renunţa la toate statuile şi poemele menite să mă eternizeze – dacă într-adevăr vor exista asemenea intenţii – pentru un singur ceas de întoarcere pe Pământ.

19. AL PATRULEA INEL. CĂUTĂRI

— Au trecut 46 de zile de la plecarea mea de pe Pământ. Graviplanul a trecut acum de orbita lui Saturn. Nu-mi amintesc prea bine despre mesajul inelului precedent şi nici nu-l pot reproduce, căci numai ecuaţia umorală personală a Milanei îl însufleţeşte şi aceasta o singură dată. Îmi dau însă seama că acum starea mea sufletească este mai bună. Visul obsesiv al exploziei revine mai rar, iar halucinaţiile din starea de veghe au dispărut aproape cu totul, după ce m-au chinuit îngrozitor săptămâni la rând.

M-am gândit să folosesc aparatul de radioemisie al navei, pentru a transmite un mesaj pe Pământ. Am încercat să-l pun în funcţiune şi am şi făcut câteva emisiuni experimentale. Dar am constatat că emitea foarte slab, sub influenţa unui câmp exterior. N-am reuşit să înving dificultatea. Pe urmă, m-am bucurat de acest lucru. Nu era încă timpul să le spun totul oamenilor şi de fapt nu aveam încă ce să le comunic concludent. Mai bine să afle totul la sfârşit, când voi găsi mijlocul de a transmite aceste „inele”,

toate odată. Acest lucru nu e de loc uşor şi mă preocupă pe zi ce trece tot mai mult. Trebuie să construiesc o rachetă-poştă de mare precizie, care să-şi atingă neapărat ţinta. Poate că voi începe prin a lansa un prim mesaj experimental.

În ce priveşte conteinerul nr. 8, el îşi continuă existenţa, dar procesele ce se petrec în interiorul său nu au dus la efectul temut; dacă va mai trece încă o dată atâta timp fără să explodeze, voi putea să mă despart în sfârşit de el! Această îndepărtare neaşteptată a deznodământului, pe care-l socoteam la început iminent, mi-a redat interesul şi răbdarea de a munci.

Acum cercetarea proceselor ce se petrec în conteiner a devenit pentru mine o preocupare de zi de zi. Caut să uit de izolarea mea şi lucrez pentru ştiinţa pământească, ca şi cum aş fi printre voi. Determinatorul portativ mi-a indicat că prefacerile substanţei din interiorul său se desfăşoară mai departe, cu o intensitate însă foarte inegală şi pe care nu am găsit mijlocul s-o influenţez în niciun fel.

După o analiză foarte amănunţită, desfăşurată cu ajutorul tuturor mijloacelor de care dispun aci, am putut stabili existenţa în conteiner a cel puţin opt tipuri de antiatomi şi am calculat riguros proporţia fiecărui tip în ansamblul amestecului. Din motive ce nu-mi erau încă cunoscute, evoluţia amestecului era de aşa natură, încât nu ducea la o stare explozivă. Veţi putea judeca şi voi asupra concluziilor mele, pe baza schiţelor şi diagramelor pe care vi le înfăţişez acum.

Ce însemna aceasta? Eram aproape sigur că în conteiner luase naştere epiplasmă, adică un amestec de materie şi antimaterie, aflat însă într-un trecător echilibru dinamic: epiplasmă, ca în nucleul supernovelor, sursele de energie cele mai puternice din câte se cunosc în Univers.

Conteinerul acesta nu este deci numai o extraordinară bombă potenţială, de o anvergură siderală, dar conţine şi secretul ţinerii în frâu a acestei energii colosale! Dacă omul va şti să producă şi să stăpânească în

mod conştient plasma, pe care de această dată mai mult întâmplarea a făurit-o, el va putea deveni creator la o scară cu adevărat cosmică. Voi face totul pentru ca cercetările mele să reprezinte o contribuţie în această direcţie, deşi deocamdată sunt abia la începutul lor. De altfel, acest stadiu încă necristalizat al investigaţiilor mele ştiinţifice este unul dintre motivele care mă îndeamnă să nu mă grăbesc cu o comunicare către voi. Sunt încredinţat că, peste nu multă vreme, voi izbândi în căutările mele. Am întocmit, în acest scop, un veritabil program de studiu. La încheierea lui, voi avea cu adevărat ce transmite!

Perspectiva aceasta este însă întunecată de dereglarea care a intervenit în mersul graviplanului. În ultima săptămână, nava poate fi tot mai greu dirijată. Pilotul-automat s-a defectat complet, ca şi o serie de alte aparate.

Lucrurile se întâmplă ca şi cum, în afara voinţei mele, o altă voinţă ar influenţa conducerea graviplanului: o forţă haotică, inegală, inconsecventă, cu care mi-e greu să lupt, intervine în mersul său.

M-am sfătuit adesea cu Cibena, pe care am şi perfecţionat-o mult în ultima vreme. I-am dat toate datele problemei privind acest fenomen. Ca şi mine, maşina electronică conchide că numai conteinerul poate fi la originea perturbaţiei intervenite.

Din fericire, direcţia generală a deplasării, pe care am stabilit-o iniţial, nu a fost decât prea puţin modificată; „corecţiile” mele sunt însă mereu necesare, pentru a compensa impulsurile contradictorii cărora sistemul de orientare al navei le este supus. Iată deci cât de important este că graviplanul are un om la bord!

Nu reuşesc însă să controlez în niciun fel viteza graviplanului. Aceasta creşte cu mult mai rapid decât era indicat prin comanda mea. Acum a ajuns la 6756 km/s, ceea ce întrece de peste o sută de ori iuţeala celor mai rapide corpuri cereşti din cuprinsul sistemului nostru planetar. Deocamdată, acest lucru nu mă stânjeneşte. Dimpotrivă, corespunde scopurilor mele. Îmi este însă

teamă că viteza va continua să crească, chiar atunci când voi cere, peste câteva zile, graviplanului să-şi încetinească fuga, pentru a mă readuce pe Pământ. În acest caz, viitorul se prezintă foarte nebulos.

Desigur în privinţa viitorului se mai pun pentru mine şi alte probleme, nu tocmai simple. Cert este însă că lucrurile s-au schimbat în bine într-o privinţă esenţială. La decolarea graviplanului şi curând după aceea eram aproape sigur că explozia este de neînlăturat şi doream doar ca ea să se producă cât mai departe de Terra. Acum, pericolul acesta nu mai apare atât de inevitabil, îmi spun uneori că jumătate din autoexilul meu tragic, petrecut în tovărăşie cu moartea, a trecut.

Câteodată sunt chiar optimist. Poate că perturbările intervenite în conducerea navei, provocate, după cum presupun, de câmpurile antimateriei sunt trecătoare. Poate chiar mâine se vor diminua simţitor şi vor dispărea cu totul. În orice caz, nu cred că ar avea vreun motiv să persiste după lansarea conteinerului, adică după îndepărtarea cauzei care le-a provocat.

În ce priveşte „camuflajul”, îl menţin la fel de strict ca în primele zile, pentru ca să fiu ferit de filantropia voastră. Din emisiunile pe care le recepţionez de pe Pământ, am aflat că m-aţi căutat şi mă căutaţi pretutindeni, iară a reuşi însă să mă descoperiţi. Înseamnă că îmi ating ţelul, aşa cum l-am conceput.

Sera îmi ia tot mai multă vreme, dar nu fără folos pentru „moralul” meu. Legumele şi florile s-au dezvoltat foarte repede şi acum câtva timp am şi mâncat primele roşii proaspete. Cât despre flori, sunt atât de multe şi de variate, încât la două-trei zile tai braţe întregi şi le aşez în vasele cabinelor. „Casa” mea capătă astfel o înfăţişare mai atrăgătoare.

Până acum, îmi lipsea răbdarea să ascult muzică şi să vizionez filmele din arhiva graviplanului. În ultima vreme însă, câteva ceasuri pe zi sunt întotdeauna consacrate acestei ocupaţii. Cel mai mult îmi place însă să ascult emisiunile posturilor de emisie terestre.

20. AL CINCILEA INEL. DILEMA

— Au trecut aproape trei luni de la plecarea mea de pe Terra. Am consumat cam trei sferturi din rezerva de alimente şi apă. Făcând economie, aş putea să mai trăiesc, cu hrana de care dispun, încă maximum două luni. Din păcate, nu am la bord acele minunate alge Clorela, care cresc în greutate de zece ori în douăzeci şi patru de ore şi mi-ar da astfel posibilitatea să rezist cu mult mai mult.

Cel mai îngrozitor este însă faptul că nava nu a redevenit dirijabilă, continuând să evolueze nesigur. E limpede că sistemul de propulsie suferă influenţa nefastă a proceselor ce se petrec în conteiner. Am încercat, de nenumărate ori să contracarez aceste influenţe", dar fără vreun rezultat hotărâtor. E drept că direcţia navei s-a menţinut mai departe destul de corespunzătoare, datorită manevrelor mele de pilotaj care asigură o parţială reorientare. În ce priveşte însă viteza, gonesc prin Cosmos cu 28 300 km/s, bătând toate recordurile atinse până acum de pământeni. Cu fiecare nouă creştere a vitezei, perspectiva zborului meu se complică şi mai mult, iar tentativele, de atâtea ori repetate, de a o reduce, s-au dovedit zadarnice, Iată adevărul despre situaţia mea, pe care acum o lună o priveam cu destul de mult optimism. Aceasta înseamnă că problema transmiterii „inelelor", care vor aduce poate singurele veşti despre soarta mea, ca şi despre rezultatele cercetărilor, dobândeşte o importanţă cu totul deosebită. Am procedat la transmiterea experimentală a unui mesaj către Milana. Experienţa acumulată cu acest prilej mă va ajuta să asigur expedierea sigură a rachetei poştă cuprinzând inelele de faţă către Consiliul astronautic.

Peste câteva zile va trebui să iau o hotărâre asupra viitorului. Dar, mai întâi, procedez la lansarea conteinerului. Am trecut cu mult de orbita lui Pluton, planeta, de la suprafaţa căreia însuşi Soarele nu apare mai strălucitor decât o stea luminoasă.

După lansare, totul va depinde de condiţiile în care se va găsi graviplanul atunci, de măsura în care se va lăsa controlat. Dacă va deveni din nou un slujitor supus al comenzilor mele, şi mai ales dacă voi reuşi să-i reduc viteza şi să-i imprim direcţia dorită, întoarcerea pe Pământ este asigurată. Dacă nu, soluţia trebuie să fie alta, cu totul alta şi nu o întrevăd decât destul de neclar.

Am muncit mult pentru a stabili orbita viitoare a conteinerului. Calculele le-a făcut, bineînţeles, Cibena, după datele şi indicaţiile mele. Elementele orbitei le voi prezenta în mesajul următor.

Totodată, am făcut progrese hotărâtoare în ce priveşte studiul proceselor din conteiner, ceea ce a conferit definitiv călătoriei mele încă un sens de o mare valoare ştiinţifică. Acum, în ajunul lansării conteinerului, pot chiar considera că programul de cercetări, a cărui realizare mi-am propus-o, este, în linii mari, încheiat. Cred că ceea ce se putea face, cu mijloacele limitate şi în mare măsură improvizate de care am dispus în navă, s-a făcut. Rămâne acum ca voi să duceţi mai departe aceste cercetări.

Am izbutit să reconstitui destul de precis lanţurile de prefaceri care se produc în permanenţă în conteiner şi cred că dacă aş fi acum la Centrul antimateriei nu mi-ar trebui decât 2 – 3 săptămâni pentru a obţine starea substanţei care a luat naştere întâmplător şi pentru a o menţine într-o formă neexplozivă. Mai mult, consider că, în condiţii de cercetare terestre, elaborarea procedeului de valorificare practică a noului tip de energie nu ar constitui o problemă prea dificilă. Vă comunic acum sinteza observaţiilor mele, împreună cu materialul ilustrator aferent şi nădăjduiesc că le veţi folosi pentru o nouă orientare a energeticii, chiar şi în cazul că eu nu voi putea lua parte la aceste lucrări…

Profesorul Gorun începu să citească comunicarea sa. Însoţită de proiecţia unor schiţe tehnice şi calcule destul de complicate, urmărit cu o atenţie deosebită de membrii Consiliului astronautic. La sfârşitul comunicării mai spuse:

— Desigur că din acest mesaj aţi fi vrut să aflaţi mai

multe despre mine. Iertaţi-mă, dar de astă dată nu am răbdare să vă mai vorbesc. Peste câteva zile, odată cu lansarea conteinerului, se hotărăşte soarta mea. Dilema va fi atunci rezolvată, într-un fel sau altul. Iar eu voi putea să vă spun bucuros: „pe curând”, sau, cine ştie, dimpotrivă: „adio, prieteni…”

21. AL ŞASELEA INEL. SPRE ABIS

Milana îşi puse cu teamă în deget cel din urmă inel.

— Adio, prieteni, adio, Milana…

În a 92-a zi a călătoriei mele, am lansat conteinerul. S-a plasat cu precizie pe orbită. Vă comunic acum coordonatele. (Urmară câteva cifre şi o schiţă, care dădeau precizările necesare.) Chiar dacă va exploda, ceea ce cred că se va întâmpla mai devreme sau mai târziu, pentru Pământ nu mai există, la această depărtare, niciun pericol.

Sunt în a 98-a zi a călătoriei. Verdictul faptelor nu-mi este nicidecum favorabil. Cu toate că acum conteinerul este la o distanţă apreciabilă de navă, viteza graviplanului continuă să crească necontrolat şi dirijabilitatea nu i-a revenit decât parţial. Înseamnă deci că sistemul de propulsie este în mod serios avariat, defecţiunea provocată de prezenţa conteinerului dovedindu-se persistentă şi gravă.

Câteva zile la rând m-am ocupat numai de această problemă. Am analizat minuţios situaţia, am luat în considerare zeci de soluţii posibile. Dar lucrurile se prezintă cu mult mai complicat decât mi-am închipuit.

Până la îndepărtarea conteinerului, cercetarea avariei nu s-a putut face direct, deoarece camera izolatoare, în care îl aşezasem, era situată între cabinele mele şi mecanism. Acum însă lucrurile au putut fi studiate la faţa locului. Concluzia definitivă a fost că avaria este remediabilă numai după recondiţionarea totală a unor piese şi dispozitive importante. M-am apucat de această treabă, dar mi-am dat curând seama că am în faţa mea un drum foarte lung şi că nu există niciun mijloc de a-l scurta.

Cibena m-a ajutat să stabilesc durata probabilă a reparaţiilor. Rezultatul mă consternează: înainte de şase luni, ar fi cu neputinţă să pun la punct sistemul de propulsie. Or, alimente mi-au rămas pentru mai puţin de o lună şi jumătate. Aceasta înseamnă că reparaţia ar putea fi gata atunci când alimentele vor fi de mult epuizate!

Calculele logorobotului sunt sigure. Nu am de ce să mă îndoiesc de ele. Am căutat deci împreună o altă ieşire. „Circe” – cum îi spun eu câteodată – e plină de inventivitate, dar de data aceasta rezolvarea e complicată şi nesigură. Analizez şi analizează. Până la urmă, dintre toate variantele, una singură se dovedeşte aplicabilă:

Eu voi fi cufundat, în a 104-a zi a expediţiei, în cosmohibernare totală, conform procedeului care s-a mai experimentat pe Pământ. În această stare, nu voi mai avea, bineînţeles, nevoie de hrană, asigurându-mi-se o conservare perfectă.

Cibena va încerca să repare singură sistemul de propulsie, dirijând mâna mecanică de intervenţie. Cât va dura, în acest caz, punerea la punct? Desigur cu mult mai mult. Poate ani, poate decenii, poate chiar secole. Reuşita nu este sigură nici atunci, căci, în problemele complicate ce se vor pune, inteligenţa omului este de neînlocuit.

Dar este singura şansă…

Şi dacă Cibena îşi va duce sarcina la bun sfârşit, ea va întoarce odată şi odată nava spre Pământ şi mă va trezi atunci când graviplanul va fi ajuns la cel mult două luni de drum de planetă.

Acesta este proiectul. Neprevăzutul poate însă schimba multe. Este de pildă imposibil de apreciat până la ce viteză va ajunge nava şi în ce regiune a spaţiului cosmic va fi purtată de capriciile unui sistem de propulsie defect. De aceea, cel mai perfect robot logic, Cibena, este pregătit de mine pentru orice împrejurări. El poate chiar stabili un contact cu alte civilizaţii, dacă va ajunge în apropierea lor. I-am extins considerabil autonomia de gândire şi de acţiune. Niciodată o maşinii n-a avut să facă faţă unor sarcini atât de grele. Am însă deplină încredere în

Galatheea mea.

Până acum a depins ea de mine, acum depind eu de ea.

Cibena va conduce nava. La nevoie, va putea să mă şi trezească pentru câteva zile din cosmohibernare, dacă acest lucru se va dovedi absolut necesar. Dar numai în cazuri extreme va recurge la această soluţie.

…Şi iată, a venit timpul să-mi iau rămas bun de la voi. Sunt sigur că mesajul „inelelor” vă va parveni.

Nu mă plângeţi dacă nu mă voi întoarce. Acesta a fost destinul profesorului Gorun. Destinul modern, căci nu zeii, ci el însuşi şi l-a ales. Mi-e dor de Pământ, de voi toţi, de tufele de dafin şi oleandru…

Din când în când, logorobotul Cibena vă va comunica autonom mesaje, care vor înfăţişa desfăşurarea călătoriei, înregistrate şi transmise după un sistem tehnic pe care l-am elaborat foarte precis. Şi poate că, odată şi odată, un mesaj va vesti întoarcerea mea spre Pământ. Omul e făcut să viseze şi să nădăjduiască.

Adio, prieteni, adio, Milana!

22. CEREREA MILANEI

Milana scoase încet ultimul inel din deget. Acum cunoştea întregul adevăr, pe care năzuise atât de mult să-l afle. Faptele dezvăluite de mesaje i se perindau în faţa ochilor, ca nişte scene vii, una după alta, dispărând şi reapărând mereu şi ţinând-o într-o tensiune necontenită. Uită pentru câtva timp unde se află şi se gândi numai la Liviu, retrăind, împreună cu el, întâmplările prin care trecuse.

Între ei se căscase acum un abis cosmic de multe miliarde de kilometri, care continua să crească cu o viteză ameţitoare. În fiecare secundă, ea şi profesorul se îndepărtau unul de altul cu o distanţă fantastică. Şi totuşi, nu se simţea înstrăinându-se de Liviu. Dacă făptura lui fizică era departe, cufundată într-o amorţire adâncă, avea sentimentul că el rămâne totuşi o parte inalienabilă a ei.

Până la venirea mesajelor, cunoscuse teama,

incertitudinea, preocuparea de a descoperi adevărul. În câteva luni, studiase, făcând eforturi supraomeneşti pentru a le înţelege, tomuri peste tomuri de literatură ştiinţifică, într-o vreme, purtase discuţii aproape zilnice cu mulţi specialişti. În speranţa că o vor lămuri. Se frământase nopţi la rând pentru a găsi o explicaţie straniei dispariţii.

Cele şase inele tăiaseră nodul gordian. Liviu devenise victima tragică a gestului său cutezător. Era mândră de el, dar îi plângea soarta şi o plângea pe a ei.

Milana nu-şi făcea iluzii deşarte. Şansele ca logodnicul ei să se întoarcă pe Pământ; erau foarte mici. Corpul lui inert era purtat în spaţiu de o navă cu mersul dereglat, condusă nu de un om, ci de un logorobot…

În sala Consiliului astronautic, discuţiile izbucniseră, după primele minute de tăcere mormântală, cu însufleţire. Un prim vorbitor explică mecanismul funcţionării inelelor. Fiecare inel, arătă el, slujea ca un fel de bandă de magnetofon spiralată, de pe care se „recepţiona” prin microbiocurenţi. Cei mai mulţi înclinară să accepte această ipoteză.

Vuietul de vorbe creştea. La un moment dat, un fizician începu să peroreze atât de tare, încât Milana se trezi din visare şi îşi aminti unde se află. Toţi bărbaţii aceştia, chiar şi Florin îi deveniseră străini. De ce se agitau acum inutil, în discuţii sterile? Nu puteau doar face nimic pentru Liviu! I se părea că peste ei pluteşte umbra fascinantă a profesorului, cel mai minunat dintre oameni. O forţă brutală îl smulsese de lângă ea, golindu-i viaţa de orice conţinut.

Brusc, îşi dădu seama că existenţa ei avea un singur sens: acela de a-l aştepta. Numai ea putea face ceva. pentru Liviu. Oricât de mică era probabilitatea revenirii, trebuia să păşească curajoasă în întâmpinarea ei. Dar cum, în ce fel?

Dacă Liviu Gorun s-ar fi întors, aceasta s-ar fi putut întâmpla peste secole, dacă nu peste milenii. Pentru el, trecerea vremii în cosmohibernare şi la vitezele gigantice

de zbor de care se apropia n-ar fi însemnat nimic, sau mai nimic. Pentru ea însă, lucrurile luau o cu totul altă înfăţişare.

Deodată, un gând o fulgeră. Dacă ar cere ca şi ea, Milana, să fie lansată în condiţii similare cu profesorul Gorun? îşi dădu însă seama că ideea era absurdă. Cine ar fi putut reproduce întocmai tipul de dereglare al graviplanului, astfel ca evoluţia navei să se facă în acelaşi fel, iar eventuala întoarcere să fie aproape simultană?

Atunci?

Se concentră din răsputeri pentru a găsi un răspuns. Uneori i se părea că este foarte aproape de el, iar alteori că nu-l va afla niciodată. La un moment dat, îşi dădu seama că o parte din membrii Consiliului îi urmăresc frământarea, descoperindu-le privirile care o aţinteau. (Câteva zile mai târziu, cu puţină vreme înainte ca Milana să păşească pe noua ei cale, Florin îi povestise ce se întâmplase atunci: savanţii înţeleseseră, văzându-i ochii şi chipul, că în ea se naşte o hotărâre importantă şi cu toţii amuţiseră, aşteptând să-i audă vorbele.)

Veni şi clipa când gândul ei se limpezi. Atunci Milana ştiu ce are de făcut. Glasul ei răsună puternic în sala» înaltă a Consiliului:

— Cer suspendarea vieţii!

Un murmur se ridică în încăpere.

— La vârsta asta? se auzi vocea dezaprobatoare a unui savant.

— Cer suspendarea vieţii! repetă ea, neabătută. Respectaţi-mi voinţa, conform principiilor eticii noastre.

— Dar hotărârea aceasta este oare bine chibzuită?

— Vă asigur că se bazează pe cele mai profunde simţăminte.

Milana ştia că o astfel de cerere se aprobase numai unui număr de cincisprezece oameni, care fuseseră cufundaţi, pentru două mii de ani, într-o stare letargică profundă, în condiţiile unei semicongelări a trupului. Dar aceştia erau cu toţii inşi trecuţi de o sută de ani, în timp ce ea, Milana, abia împlinise douăzeci. Scopul „suspendării”

era la ei acela de a aduce mileniilor viitoare mărturia vie a secolului XXI. Un astfel de ţel avea o valoare socială mărturisită. Cererea ei, în schimb, urmărea un scop strict individual şi acesta destul de nesigur. Era însă decisă să persevereze până la capăt.

— Cer suspendarea vieţii! răsună pentru cea de a treia oară vocea Milanei. Vreau să-l văd pe Liviu Gorun la întoarcerea lui pe Pământ.

Vorbele erau rostite rar, fără şovăire.

— Şi dacă nu se va mai întoarce? întrebă cineva. Această presupunere trebuie luată în considerare, oricât de dureroasă ar fi.

— Luaţi-o în considerare într-o comunicare ştiinţifică, dar nu într-o astfel de împrejurare. Eu nu-mi pun această întrebare. Refuz să o fac. Întoarcerea lui e foarte problematică, ştiu, dar nici cu neputinţă nu este. Înţeleg să încerc totul pentru a-l revedea. Voi, pentru care a făcut – pentru toţi laolaltă şi pentru fiecare în parte – atât de mult, nu aveţi dreptul să-i răpiţi acest dar, iar pe mine nu mă puteţi opri să răspund celei mai profunde chemări a făpturii mele.

— Ştii bine, spuse preşedintele Armin, că operaţia de congelare letargică nu este încă, în zilele noastre, pe deplin sigură, că nu putem garanta că toţi cei adormiţi se vor deştepta, înţelegi cât de mult rişti, cât de mult arunci în balanţă?

— Înţeleg totul! Pun în balanţă întreaga mea viaţă. Oare credeţi că n-a meritat-o?

— Hotărârea trebuie pusă la vot! observă preşedintele (care mai târziu îi mărturisise lui Florin Linteş că votase împotrivă, deoarece nu considera sacrificiul Milanei rezonabil). Colegi, cunoaşteţi datele problemei. Nu vreau să vă influenţez în niciun fel, aşa încât nu voi face sinteza problemei în discuţie. Hotărâţi după cum vă dictează fiecăruia conştiinţa.

— Prin vot deschis? întrebă cineva.

— Nu, prin vot secret, spuse încet Armin. Membrii Consiliului apăsară pe butoanele de votare.

Câteva secunde după ce operaţia se încheiase, robotul înregistrator dădu, cu glasul lui monoton, rezultatul:

— 37 voturi pentru, 22 voturi contra, 6 abţineri. Cererea Milanei Tornea a fost aprobată cu o majoritate de 15 voturi…

PARTEA A DOUA CAVALCADA MILENIILOR

1. CIBENA VEGHEAZĂ

Cibena nu mai are cu cine vorbi.

Profesorul e culcat într-un fel de raclă, dintr-un material transparent. O întreagă reţea de tuburi şi fire duce spre ea, de la nişte aparate îngropate în perete. E nemişcat. Nu respiră sau poate că respiraţia sa e atât de slabă, încât nu poate fi desluşită.

Logorobotul conduce nava prin abisul stelar. Are un program bine stabilit. Trebuie să ştie să se descurce în aproape orice împrejurare, oricât de grea, dând dovadă de iniţiativă, de supleţe, de discernământ.

Chiar când nu va avea de îndeplinit nicio sarcină, Cibena a fost învăţată să „exerseze”. Trebuie să se perfecţioneze mereu, pentru a face faţă oricând situaţiilor foarte complicate care-o aşteaptă.

O parte din inteligenţa lui Liviu Gorun a trecut treptat în discipolul său electronic. Şi pe lângă inteligenţă, Cibena mai are însuşirile rapidităţii şi multilateralităţii maşinilor cibernetice. Ea poate, de pildă, să rezolve în acelaşi timp zeci de probleme complicate.

De fapt, nu numai inteligenţa profesorului s-a transpus în Cibena. În sistemul ei mecanic este acum înmagazinată, în multe privinţe, experienţa întregii omeniri, nivelul cunoştinţelor şi concepţiile ştiinţifice pe care milenii de civilizaţie le-au format. Poate că tocmai de aceea, maşina are şi anumite idei greşite, anumite limite, care i-au fost transmise de către părintele ei spiritual. Dar ansamblul cunoştinţelor şi ideilor de care dispune, al

legilor naturii ce i-au fost întipărite, corespunde imaginii reale a lumii.

Cibena e înarmată cu o capacitate de a raţiona, de a decide şi de a conduce, care depăşeşte pe aceea a oricărei alte maşini contemporane. Va avea nevoie de ea! Niciun alt logorobot nu a avut vreodată în faţa sa probleme atât «de complexe. Profesorul n-a putut prevedea ce se va întâmpla cu graviplanul, nici unde va ajunge acesta. „Somnul" în care e cufundat, i-a fost impus de împrejurări inexorabile. Iar Cibena a fost pregătită pentru o mare libertate de acţiune.

Singură va trebui să ia cunoştinţă de noile condiţii şi să-şi stabilească programele. Şi nu are voie să greşească sau cel puţin trebuie să greşească cât mai rar. Pentru corectarea acestor eventuale greşeli, maşina a fost reglată să-şi verifice orice operaţie.

Cibena veghează. Ceas de ceas, lună de lună, an de an.

Viteza navei creşte repede. Nu va mai trece mult şi ea se va apropia de viteza luminii. Timpul se va scurge atunci, mai încet şi masa graviplanului va creşte la un nivel colosal. Iar logorobotul va înregistra şi va interpreta totul. Va înregistra şi va transmite Pământului, la intervale regulate de timp, mesajele programate de profesorul Liviu Gorun.

Cibena cântă. Mereu acelaşi cântec, cu vocea Milanei. Profesorul Gorun i-a cerut să-l cânte în timp ce el se cufundă în marele somn. A uitat să-i dea ordinul de oprire ulterioară. Cibena cântă vreme îndelungată cântecul Milanei. Apoi, după ani şi ani, îşi corectează singura programul şi opreşte cântecul Milanei, pe care nu mai are cine să-l asculte. Este o «dovadă îmbucurătoare de iniţiativă, de independenţă.

În navă a amuţit orice voce omenească. Doar zgomotul discret al maşinii atotputernice se aude la intervale tot mai rare de timp.

Cibena a luat acum în mâinile ei destinul profesorului Gorun. Poate că ea poartă, pe întortocheatele cărări

galactice, solia omului spre alte lumi, pe care nimeni nu le cunoaşte încă…

2. NAVA DEZLĂNŢUITĂ

În anul 2059, la trei ani după plecarea profesorului Gorun, un eveniment deosebit provocă o emoţie vie: procesul lui Boniface Olding. A fost unul dintre ultimele procese ale acestei perioade, când tribunalele erau pe cale de desfiinţare, deoarece conflictele dintre oameni şi încălcările regulilor sociale şi de convieţuire dispăruseră aproape cu totul.

Nimeni nu se gândi să-l învinuiască prea mult pe fizicianul australian pentru buclucaşul său conteiner. Se considera că lipsa lui de experienţă era singura vinovată, ca şi insuficienta verificare din partea profesorului Gorun şi a fizicianului Linteş. Şi iată că, într-o zi, Olding se prezentă la Consiliul astronautic, pentru a face o neaşteptată şi gravă mărturisire. El dezvălui că ştiuse despre reacţia deosebită care era pe cale să ia naştere în conteinerul său. Mai mult, în două rânduri se şi produseseră unele manifestări curioase: un fel de emanări de norişori violeţi, care apoi dispăruseră în conteiner. Îşi dăduse seama că aceste fenomene puteau deveni primejdioase. Se ferise să mărturisească la Centrul antimateriei cele petrecute de teamă că profesorul nu va primi conteinerul pentru experimentare, ci va dispune, cu prudenţă, distrugerea lui.

Acum, conştiinţa îl apăsa însă atât de greu, încât nu putea decât să recunoască uşurinţa cu care procedase. Periclitase, fără să vrea, existenţa întregii omeniri şi distrusese viaţa a doi oameni, a lui Liviu şi a Milanei. Aştepta de aceea cea mai grea osândă.

Un consiliu de judecată fu alcătuit în grabă. Boniface Olding primi cea mai severă admonestare şi i se interzise, pentru un deceniu, să îndeplinească lucrări ştiinţifice de răspundere. Dar cea mai aspră pedeapsă era oprobriul semenilor săi, pe care îl îndura cu mare greutate.

Când Cibena transmise, în sfârşit, într-o mică rachetă

ionică, primul ei mesaj, pe Pământ trecuseră cincisprezece ani de la congelarea letargică a Milanei. Omenirea nu-l uitase pe profesorul Gorun, dar se ferise să-i înalţe statui şi să-i fetişizeze fapta. Miliardele de pământeni vorbeau cu căldură de el, ca despre un semen de al lor care se dovedise demn de împrejurările hotărâtoare cărora avusese să le facă faţă.

Cercetările întreprinse de el în navă îşi dăduseră roadele şi cunoaşterea umană făcuse un mare pas înainte în dezlegarea enigmelor antisubstanţei. Noua sursă energetică, întrevăzută de profesor, începuse de acum să fie realizată experimental, dovedindu-se de o eficienţă şi de o economicitate care depăşea orice aşteptări. „Lanţul de reacţii Gorun”, „Echilibrul dinamic Gorun”, care defineau marile sale descoperiri ştiinţifice, deveniseră noţiuni curente în tratatele de specialitate.

Primul mesaj al Cibenei cuprindea vorbele logorobotului imprimate pe o bandă de magnetofon. Banda era însoţită de un scurt film, înregistrat de cinerobotul graviplanului. Pelicula înfăţişa cabina principală a navei. Profesorul continua să „doarmă” imobil, în „raclă”, acelaşi cum îl cunoscuseră prietenii lui de pe Pământ, dar cu o culoare a feţei care avea ceva neobişnuit. Era un galben-brun, o nuanţă ternă, care te făcea să te întrebi dacă mai este sau nu în viaţă. Aparatele de control arătau însă că „moartea” îi era reversibilă, că Cibena l-ar fi putut oricând deştepta, dacă acest lucru s-ar fi dovedit absolut necesar.

Alte imagini înfăţişau mâna mecanică în plină acţiune. Dirijată de Cibena, se străduia să repare sistemul de propulsie. Recondiţionase o serie de piese, confecţionase chiar câteva cu totul noi, stabilise noi legături. Încercase nenumărate scheme constructive. Revenea uneori de sute de ori asupra aceleiaşi manevre, dar tocmai aceste dese reveniri arătau că progresele erau foarte lente. Cu toate calităţile excepţionale ale logorobotului, în ciuda folosirii tehnicii foarte eficiente a laserului, omul lipsea în această complicată operaţie.

Altfel, totul arăta „normal” în graviplan. Cibena

izbutise să menţină în viaţă până şi plantele serei.

Mesajul vorbit al logorobotului stârni, bineînţeles, un interes uriaş pe Pământ. Primul lucru care-i izbi pe ascultători fu vocea maşinii, care era parcă aceea a Milanei.

Profesorul nu le spusese nimic despre această reglare şi surpriza celor care o cunoscuseră pe logodnica lui Liviu Gorun fu de neînchipuit.

— Vă transmit acest prim mesaj, îşi începu Cibena relatarea, de la o distanţă de 4, 83 ani-lumină de Pământ. Voi începe prin a vă descrie aspectul cerului, aşa cum l-aţi vedea dacă aţi fi aici, cu mine. Unele stele s-au deplasat faţă de poziţiile lor văzute din perspectiva terestră, ceea ce demonstrează parcurgerea unei distanţe imense de către navă. Este vorba, bineînţeles, de stelele relativ apropiate, aflate ia numai câţiva ani-lumină de Pământ, în aşa-zisul Sistem stelar local.

Prin hubloul navei se zăresc două mari stele duble, una galbenă şi alta roşcată. Sunt Alfa şi Proxima din constelaţia Centaurului, situate la circa 4, 3 ani-lumină de Terra. Cât de uriaşe apar faţă de Soare, care acum se deosebeşte cu greu în depărtare, ca o luminiţă palidă!

În ce priveşte planetele sistemului nostru solar, zadarnic le-aţi căuta pe boltă. A trecut foarte multă vreme de când nici măcar Jupiter nu mai este vizibil.

Profesorul Gorun continuă să fie cufundat în cosmohibernare. Corpul său o suportă, aşa cum indică aparatele înregistratoare, în cele mai bune condiţii. Temperatura şi umiditatea în interiorul navei, întreg microclimatul, se menţin la nivelul stabilit.

O împrejurare negativă este însă aceea că repararea sistemului de propulsie înaintează foarte greu. Mai precis, cred că mare lucru n-am făcut până acum. De câteva ori m-am gândit să-l trezesc pe profesor pentru a-l consulta, dar rezerva minimă de alimente de care mai dispune în navă trebuie menajată, pentru o eventuală întoarcere. Desigur, nu am renunţat la încercările de reparare. Este însă evident că, după atâţia ani de strădanii progresele nu sunt

de loc încurajatoare.

În ce priveşte viteza de deplasare a graviplanului, aceasta a continuat să crească tot atât de vertiginos şi după cufundarea profesorului în cosmohibernare. La cinci ani de la plecarea noastră de pe Pământ, atinsese aproape nivelul vitezei luminii şi de atunci se menţine în preajma ei, cu toate implicaţiile care rezultă din aceasta pentru scurgerea mai lentă a timpului şi creşterea considerabilă a masei.

Trebuie se va mai spun că, la numai două luni după lansarea conteinerului pe o orbită transplutoniană, incomoda operă a lui Boniface Olding, pricina tragediei profesorului, a explodat. Consider că şi voi aţi văzut de pe Pământ efectul luminos al exploziei, care din navă a apărut mai strălucitoare decât Soarele şi supernovele.

Îmi vine greu să apreciez perspectivele expediţiei noastre. Nu ştiu dacă voi reuşi să repar defecţiunile graviplanului. Nu ştiu dacă, într-un moment mai apropiat sau mai depărtat, nava aceasta dezlănţuită nu va fi proiectată asupra unui corp ceresc, pe care-l va cutremura cu gigantica-i forţă de şoc, datorată vitezei colosale cu care se deplasează. Nu ştiu dacă profesorul va rezista cosmohibernării îndelungate la care se pare că va trebui să fie supus. Ceea ce pot să vă spun este că voi face tot ce îmi stă în putinţă pentru ca răsplata faptei lui Liviu Gorun să nu fie pieirea sa în spaţiul cosmic.

Înainte de a-şi pierde cunoştinţa, profesorul Gorun mi-a dat unele însărcinări privind acest prim mesaj. Prima dintre ele este, după părerea mea, cu desăvârşire inutilă. Mă refer la salutul adresat Milanei.

I-am spus de nenumărate ori profesorului că, după părerea mea, formată pe baza datelor ce le cunosc şi a unor deducţii corespunzătoare, logodnica lui va căuta şi probabil va găsi o soluţie pentru a-l aştepta. Sunt convins că nu m-am înşelat, dar pentru cazul că Milana ascultă totuşi acest mesaj, să ştie că ultimul gând al lui Liviu Gorun a fost pentru ea.

Profesorul mi-a cerut să vă mai comunic câteva

dintre gândurile lui, asupra cărora eu, personal, am destule rezerve. Ar fi vrut probabil să le imprime cu vocea lui, dar până la urmă n-a mai avut timp, aşa că vă spun, pe scurt, despre ce este vorba.

Împrejurarea extraordinară în care profesorul a trăit peste trei luni, i-a dat, după câte considera, o viziune în multe privinţe schimbată asupra civilizaţiei secolului XXI, cu realizările şi neajunsurile ei.

Expediţiile cosmice foarte îndepărtate s-au organizat până acum numai de către nave cu mai mulţi astronauţi, pentru a se evita simţământul însingurării cosmice. Cuprinzând o mică societate, navele duceau de aceea cu ele şi o parte din mentalitatea pământească. Cu Gorun, lucrurile s-au întâmplat, după cum ştiţi, cu totul altfel. A plecat singur şi în condiţii oare l-au făcut să se creadă, vreme îndelungată, un om aflat înaintea ultimului prag al vieţii. Multe din ideile care sunt curente şi subînţelese, s-au transformat astfel pentru el în semne de întrebare şi veşnicul „de ce” al copilăriei i s-a întors pe buze.

Voi încerca să dezvolt cât mai fidel cele câteva păreri ale sale, deşi nu ştiu dacă am interpretat totul just. Sper să nu-i deformez ideile. Nu mi le-a comunicat de altfel dintr-odată; le-a semănat răzleţ, în mai multe dintre convorbirile pe care le-am avut cu el, iar în ajunul intrării în cosmohibernare, mi-a cerut să le strâng la un loc. Mă voi feri totuşi să fac o sinteză sau să le comentez, tocmai pentru a nu adăuga nimic de la mine. Încerc să le reconstitui cât mai aproape de forma originală şi chiar de stilul său, ceea ce nu-i de loc uşor, căci nu mi-a cerut, ia vremea lor, să le memorizez cuvânt cu cuvânt. Aş vrea doar să observ că unele poziţii accentuat critice se datoresc probabil pesimismului firesc la un om aflat la un pas de moarte şi care pierduse – sau se credea pe cale să piardă – tot ce preţuia mai mult în viaţă.

Adevărata sinceritate – mi-a spus într-un rând profesorul Gorun – nu este numai o problemă de curaj, ci şi de independenţă a spiritului. Şi nicicând nu m-am simţit mai străin de prejudecăţi decât în împrejurările evadării

mele nedorite. Să laud evul meu? Dar meritele îi sunt de toţi cunoscute. Surse energetice dintre cele mai puternice îi stau la îndemână şi altele noi sunt descoperite şi puse în valoare. Omul eliberat de războaie, de silnicie, de exploatare, de grija zilei de mâine, a urcat trepte nebănuite ale puterii şi creaţiei. Milenii la rând, făptura umană a trăit mai ales ca să mănânce şi să se înmulţească, în secolul XX şi mult mai mult în secolul XXI, viaţa a dobândit, în sfârşit, pentru mase largi, un sens superior. S-au rupt lanţurile subordonării şi ipocriziei, iar legenda „elitelor” s-a prăbuşit definitiv, în toate variantele ei.

Şi totuşi mă îndoiesc că omul a ajuns la nivelul civilizaţiei lui materiale. Îi mai lipseşte, cred, o viaţă interioară mai intensă, un răgaz mai îndelungat pentru confruntarea cu el însuşi, o curăţire mai radicală a urmelor egoismului şi vanităţii, a tendinţelor de dominaţie şi posesiune. Freamătul existenţei exterioare, poate prea rapidă şi prea zgomotoasă, îl solicită excesiv. Civilizaţia ar trebui să fie, după părerea mea, mai discretă, cu mai puţine îndatoriri şi obligaţii, cu mai puţină agitaţie exterioară, mai puţin stimulatoare a orgoliilor intelectuale. Mi-ar plăcea să nu fie atât de trepidantă, devenind în schimb mai meditativă şi – de ce să n-o spun – mai romantică.

Iată acum încă unul dintre gândurile lui: întâmplările prin care am trecut şi mai ales faptul că pentru a încerca să feresc omenirea de un dezastru a trebuit să mă ascund, mă fac să cred că aşa-zisa „ocrotire” a individului este împinsă ceva prea departe.

Grija pentru viaţa fiecărui om este un lucru foarte bun. Exagerată până la o dădăceală planetară, această grijă poate însă duce la rezultate contrare scopului ei.

Într-o altă discuţie, profesorul a ridicat o chestiune pe care mi-a cerut de asemenea să v-o comunic: Problema desăvârşirii făpturii umane – spunea el – se pune, între altele, sub un aspect pe care îl socotesc deosebit de important. Este vorba de putinţa de a lărgi omului diapazonul simţurilor sale, poarta de intrare a

cunoştinţelor. Biologia transformatoare trebuie să-şi spună cuvântul cu hotărâre, fără să se mai teamă că deformează fiinţa umană. Oare ochiul nu poate fi adaptat pentru a cuprinde o gamă mai largă de radiaţii, chiar dincolo de hotarul infraroşiilor şi ultravioletelor? Oare nu există posibilitatea de a se modifica urechea, pentru a cuprinde şi domeniul atât de interesant al ultrasunetelor?

S-ar putea spune că există aparate corespunzătoare cu care omul este informat indirect, de pildă, asupra radiaţiilor infraroşii sau a undelor hertziene. Dar ca să ne dăm seama cât de imperfect este un aparat, n-avem decât să comparăm o imagine văzută cu ochii noştri cu simpla descriere a aceleiaşi imagini.

Consider că dacă ar fi înfăptuită ceea ce aş numi „extensie senzorială”, realizată fără teamă: chirurgical, tehnologic, s-ar crea premisa unui adevărat salt în cunoaşterea lumii!…

În sfârşit, trebuie să vă mai relatez o idee a sa, care mi se pare de valoare practică: Problema populării sistemului nostru planetar m-a preocupat adesea, îmi spunea el. Pământul devine tot mai mult neîncăpător. Avem nevoie de încă un corp ceresc, care să se rotească la o depărtare de Soare similară Pământului. M-am gândit la un proiect interesant. Aş propune captarea câtorva roiuri meteorice mai abundente din sistemul nostru solar şi aglomerarea lor într-o nouă planetă, soră a Pământului, plasată pe aceeaşi orbită sau pe o orbită apropiată…

3. ŞTAFETA GENERAŢIILOR

Ani de-a rândul, pe urmă decenii în şir, aşteptară oamenii un nou mesaj.

După ce generaţia contemporană cu Liviu Gorun se stinse – vârsta medie a oamenilor nu ajunsese pe atunci să depăşească o sută cincizeci şi patru de ani – fiii şi fiicele celor care-l cunoscuseră îi preluară ştafeta.

Dar noua generaţie pieri şi ea pe calea fără întoarcere, iar cea de a treia generaţie îl privea de acum pe profesor ca pe un personaj de legendă, aflat poate

undeva în genunea cosmică, sau dispărut pentru totdeauna.

În orice caz, în anul 2637 al erei noastre, puţini mai aşteptau vreo veste de la Liviu Gorun. Conform legământului făcut de oamenii secolului al XXI-lea, rachetele-mesaj erau pândite ca şi mai înainte, dar cu o speranţă tot mai vagă. Cei mai mulţi bănuiau că graviplanul fusese nimicit într-o ciocnire cu vreun corp ceresc sau într-alt accident cosmic.

Câţiva savanţi ridicară chiar în acel an problema că Milana ar trebui deşteptată, ca să-şi poată trăi viaţa. Alţii se opuseră însă. Problema aceasta fu multă vreme aprig dezbătută. Se punea problema să se ştie cum ar fi dorit Milana să se procedeze dacă ar fi aflat că timp de cinci secole n-a mai venit de la graviplan niciun mesaj. Se analizară amănunţit toate informaţiile privitoare la părerile şi spusele Milanei în preajma congelării letargice, pentru a se încerca deducerea unei concluzii. Aceasta fu, până la urmă, categorică. Puşi în faţa materialului concret al declaraţiilor ei, oamenii îşi dădură seama că logodnica profesorului nu se grăbea „să-şi trăiască viaţa” şi nu voia să fie redeşteptată, chiar dacă probabilitatea întoarcerii lui Liviu Gorun scăzuse considerabil.

Şi iată că, doar câteva decenii mai târziu, în anul 2681, sosi mesajul mult aşteptat. Nu era însă al doilea, ci al cincilea. Rachetele conţinând celelalte trei mesaje se pierduseră, undeva, în Cosmosul nesfârşit şi oamenii se întrebară dacă, odată şi odată, cuvintele maşinii nu vor ajunge pe cine ştie ce alt corp ceresc locuit, ca soli ai Pământului.

Timbrul vocii logorobotului, care era acela al Milanei, nu mai ului de astă dată pe nimeni. Dar faptul însuşi al venirii mesajului produse o emoţie covârşitoare.

De îndată ce vestea se răspândi pe Pământ, oamenii puseră în funcţiune receptoarele. Foarte puţini socotiră că au altceva mai important de făcut. Limbajul Cibenei le suna ciudat în urechi. O comunicare cu iz vetust şi întorsături ale frazei care păreau greoaie. În cel de al

XXVII-lea secol, oamenii comunicau mai repede, mai simplu, folosind mai multe noţiuni globale şi mai mulţi termeni strict specializaţi decât în secolul al XXI-lea. Câteodată, când Cibena se referea la tehnica utilizată în graviplan, mulţi zâmbeau fără voie.

— Şi când te gândeşti că pe atunci, observase într-o discuţie Alf Odin, care conducea Consiliul astronautie, astfel de graviplane constituiau ultimul cuvânt al cosmonauticii, deschizând chiar o eră nouă în astronavigaţie!

— Iar maşina aceasta, „robovoxul" banal şi primitiv, care nu-i în stare să conducă măcar cumsecade reparaţia unui motor, era o noutate care părea aproape neverosimilă, îi completase spusele un alt învăţat.

— Primitiv, da, remarcase preşedintele, dar banal nu mi se pare de loc. Rareori am ascultat un logorobot cu o asemenea supleţe a mecanointelectului. Profesorul acesta, căruia îi datorăm supravieţuirea civilizaţiei noastre, trebuie să fi avut o doză serioasă de geniu… E uluitor să constaţi ce a realizat fizicianul Gorun, cu mijloacele lui tehnice atât de rudimentare!

Dar, dincolo de simţământul unei anumite superiorităţi tehnice, ascultătorii mesajului erau tulburaţi de gândul acestui zbor, chiar într-un asemenea mijloc de transport înapoiat şi cu un aparataj atât de neprecis. De sute de ani tereştri, o navă condusă de o maşină străbătea Cosmosul cu o viteză fără precedent, aproape echivalentă cu aceea a luminii. Iar pe Pământ o făptură îi aştepta întoarcerea…

— V-am vorbit, în mesajul meu precedent – îşi începea Cibena relatarea – despre progresele făcute în ce priveşte repararea sistemului de propulsie al navei. Dar, cu toate că în graviplan a trecut mai bine de un secol (iar pe Pământ mult mai mult, în conformitate cu binecunoscutele relaţii relativiste), defecţiunea nu a fost încă remediată.

Ce bine că profesorul doarme! Altfel ar fi trăit, după emoţia exploziei aşteptate şi temute a conteinerului, despre care v-am vorbit în primul meu mesaj, emoţia marii

coliziuni, pe care numai cu greu am putut-o evita. Într-adevăr, la circa 63, 5 de ani-lumină de Pământ, calculele mi-au arătat, la un moment dat, că ne îndreptăm în mod sigur spre o planetă a unui sistem solar din regiunea cosmică respectivă.

Planeta era cam de mărimea lui Neptun şi, după jocul de culori al suprafeţei, mi s-a părut, când am cercetat-o mai amănunţit, că este locuită.

Catastrofa care se anunţa era dublă: pe de o parte, pulverizarea navei şi pieirea profesorului; pe de altă parte, distrugerea sigură şi totală a planetei. În această a doua privinţă, calculele nu mi-au lăsat niciun dubiu; dimensiunile graviplanului erau neînsemnate faţă de acelea ale planetei, dar viteza sa îi dădea o forţă de şoc atât de fantastică, încât chiar o stea ar fi suferit serioase perturbaţii de pe urma ciocnirii. Într-adevăr, după cum se ştie din teoria relativităţii, un corp care se deplasează cu o viteză foarte apropiată de iuţeala luminii dobândeşte o masă şi o energie deopotrivă de extraordinare.

Am observat iminenţa coliziunii cu numai cinci zile înainte de urma să se producă, adică atunci când graviplanul se afla la circa 60 miliarde de kilometri de planetă. La început, m-am gândit că s-a ivit una dintre acele împrejurări de forţă majoră în care ar fi trebuit să-l deştept pe profesor. Dar la ce bun? Trezirea din cosmohibernare nu se putea face dintr-odată, ci trebuia să dureze cel puţin 10 zile. Orice grăbire a ei putea fi fatală.

Nu-mi rămânea decât să caut singură o cale de salvare. Dar cum? Nava continua să fie foarte” puţin dirijabilă, iar frânarea vitezei cu care zburam – dacă ar fi devenit posibilă – ar fi durat ani de zile.

Şi când te gândeşti că iuţeala evoluţiei navei noastre făcea ca, de pe planeta ameninţată, graviplanul să nici. nu poată fi zărit, deoarece lumina care i-ar fi vestit sosirea, nu îi întrecea decât infim viteza. Poate că acolo, pe acel corp ceresc, se dezvolta o civilizaţie înfloritoare, frământată de problemele perfecţionării făpturilor raţionale, ca şi cea pământească. Şi, pe neaşteptate, din senin, totul urma să

explodeze, punând capăt vieţii şi gândirii, aducând, în alt punct al Universului, calamitatea de care profesorul Gorun scutise Pământul.

Mi-am dat seama că trebuie să acţionez. Şi am raţionat cu mintea profesorului, părintele meu. Planul l-am alcătuit repede în spiritul său, punând interesul celor mulţi înaintea interesului individual. Acţiunea a fost împărţită în două etape bine diferenţiate una de cealaltă, îmi rămâneau cinci zile pentru a o duce la capăt.

Am hotărât ca, timp de patru zile şi jumătate, să încerc să provoc cu orice preţ o deviere cât de mică a cursului navei. Dacă acest lucru nu va fi cu putinţă, urma să arunc în aer – mai bine zis „în vid” – racheta, cu exact zece ore înaintea coliziunii prevăzute.

Profesorul ar fi procedat desigur la fel. Se sacrificase odată pentru comunitatea pământească şi explozia întârziată a conteinerului dovedea că nu o făcuse fără temei. Sunt încredinţat că ar fi făcut tot posibilul ca să evite distrugerea unui corp ceresc de care se putea bănui, oricât de vag, că este locuit.

De altfel, la ce i-ar fi servit să distrugă planeta necunoscută şi să piară şi el?

E adevărat, şi fără intervenţia mea era posibil să se producă o uşoară deviere în mersul navei, determinată de mediul interplanetar ceva mai dens din zona sistemului: în acest caz, poate că graviplanul ar fi trecut undeva prin apropierea ţintei fatale. Dar o asemenea posibilitate, lăsată în seama hazardului, nu-mi îngăduia să risc nimicirea unei alte lumi.

În vremea noastră, când se încheagă treptat comunitatea galactică, a făpturilor raţionale, apare un nou sentiment, acela al răspunderii cosmice. Cel puţin aşa m-a învăţat să raţionez profesorul Gorun, înainte de a se cufunda în lunga-i cosmohibernare, lăsându-mi mie, biată maşină, până şi întortocheatele frământări etice, pe care mai înainte nu-i plăcea de fel să le exercit.

M-am pus, bineînţeles, pe lucru. Era, desigur, inutil să urmăresc o influenţare a mecanismului principal de

propulsie, care e de atâta vreme defectat sau să încerc o grăbire, în al doisprezecelea ceas, a reparaţiilor. Toate eforturile le-am îndreptat spre construirea unui mic motor secundar, cu plasmă, care să dea navei devierea cerută, într-un sens oarecare. Mina mecanică de intervenţie mi-a executat cu mare dexteritate proiectul. La sfârşitul celei de a patra zi, motorul era montat, iar câteva ceasuri mai târziu eficienţa sa era dovedită: graviplanul devia de pe itinerarul său – e drept o deviere infimă – dar absolut suficientă pentru a evita obstacolul.

Atât noi, cât şi planeta scăpasem de nimicire!

Înainte de a ne îndepărta pentru totdeauna de acest sistem solar, am transmis unul dintre mesajele pe care profesorul mi le pregătise. Am cerut ca eventualul răspuns să fie transmis Pământului, deoarece racheta se deplasa cu o viteză prea mare pentru a putea fi ajunsă din urmă de undele hertziene.

A trecut acum destulă vreme de la acea întâmplare, dar am memorizat toate episoadele ei. Mi-am reluat lucrul la repararea navei şi să sperăm că în viitorul mesaj voi putea să vă dau veşti mai bune.

Din când în când, compun. Constat că această activitate constituie un exerciţiu folositor mecanismului meu, şi face incontestabil bine: parcă devine mai elastic şi totodată îşi «dezvoltă iniţiativa.

Păstrez benzile cu imprimări. Ce surpriză pentru profesor când se va trezi! îi voi organiza un adevărat concert simfonic cu compoziţiile mele, inspirate «de zborul nostru cu o iuţeală cvasiluminică.

Filmele pe care vi le trimit, odată cu acel mesaj, înfăţişează imaginile Cosmosului fixate de cinerobotul navei. Sunt sigură că ele cuprind aştri necunoscuţi pe Pământ şi alte descoperiri astronomice foarte importante, care vor face posibilă o mai bună cunoaştere a Galaxiei noastre. Nu vreau să fiu pesimistă, dar cine ştie dacă acesta nu este ultimul dar pe care profesorul Liviu Gorun îl trimite patriei sale planetare…

Năluca intersiderală a navei noastre continuă să

gonească prin spaţiu, în fiecare zi, străbatem, amândoi, aproape 13 miliarde de kilometri, «o distanţă de două ori mai mare «decât cea care desparte Soarele de Pluton.

4. INSPECŢIA COSMICĂ

Al treilea mesaj recepţionat, al optsprezecelea din cele transmise, sosi în anul 7992 al erei noastre, pe o planetă mult schimbată.

La înălţimea oraşelor lor, suspendate semeţ între piscurile munţilor, sau încolăcite într-o singură clădire sinusoidală, care şerpuia, sute de kilometri, căţărată pe piloni înalţi, printre păduri şi câmpii, se recepţionaseră multe comunicări intersiderale, se stabiliseră numeroase legături trainice cu făpturi raţionale din alte lumi: Dar caracterul extraordinar al evenimentului nu scăpa nimănui: arhaicul graviplan, de la care nu se mai primise mai bine de cinci milenii nicio veste, mai exista deci şi colinda mai departe, neistovit şi straniu, spaţiul.

Nimeni nu mai asculta acum direct glasul Cibenei, căci limba ei era «de mult uitată. Dar mecanotraducătorii funcţionau ireproşabil, transpunând mesajul în noile limbi ale Pământului.

Datorită lor, oamenii aflară în primul rând că profesorul dăinuise, mereu acelaşi, imobil şi mut, în racla cosmohibernării. Se produsese însă un alt eveniment, deosebit de important: motorul navei fusese, în linii mari, reparat. Începuse chiar frânarea graviplanului, a cărui viteză scădea treptat, încetinind, în sfârşit, fantastica goană intersideralã. Momentul când robotul, pe deplin stăpân pe vehiculul cosmic, avea să hotărască întoarcerea, era tot mai aproape.

„… Viteza rachetei – istorisea, între altele, Cibena – scăzuse la 36.500 km/s, când expediţia noastră a intrat în contact cu reprezentanţii unei alte seminţii cosmice. Ca multe lucruri în călătoria profesorului Gorun, şi acesta s-a petrecut într-o formă cu totul neobişnuită.

Receptorul navei a înregistrat într-o zi semnale de o mare regularitate. Concomitent, cinerobotul a filmat

zborul unei rachete portocalii de forma unui paraboloid hiperbolic, care se deplasa la o mare distanţă, paralel cu graviplanul. Era desigur o navă de o mare perfecţiune, din moment ce izbutise să atingă o viteză atât de uriaşă.

În perioada, obişnuită în asemenea împrejurări, a stabilirii codului de înţelegere, mi s-a părut că „paraboloidienii” – i-am numit aşa, provizoriu, în lipsa unei alte denumiri – sunt grăbiţi. Uneori renunţau la precizarea unui termen, pentru a ajunge cât mai curând la bagajul terminologic strict necesar primei convorbiri. Şi tocmai graba a creat multe dificultăţi ulterior, când discuţia a început, necesitând mereu reveniri asupra înţelesului noţiunilor. De la cele dintâi cuvinte, mi-am dat seama că interlocutorul nostru nu manifesta vreo bucurie de a ne fi întâlnit. Mai mult, eu, Cibena, eram victima unei suspiciuni cu totul neîntemeiate. Dar să nu anticipez faptele. Prefer să vă redau, în esenţa ei, convorbirea avută:

— Am recepţionat schema cosmică şi am identificat regiunea, foarte îndepărtată, din care spuneţi că veniţi. Cine eşti tu, cel cu care vorbesc?

— Eu sunt un logorobot, Cibena – maşina care dirijează nava aceasta.

— Conduci o navă de o formă ciudată, neraţională.

— Şi nouă ni se pare nefiresc paraboloidul vostru hiperbolic. Dar tu cine eşti?

— Şi eu sunt o maşină. Racheta pe care o conduc a fost trimisă în urmărirea ta. Trebuie să-mi dai explicaţii amănunţite la tot ce te voi întreba.

— Desigur – nu văd de ce n-aş face-o. Maşinile, între ele, nu cunosc devierile subiectiviste şi interpretările ambigue care denaturează uneori contactele făpturilor vii. Să începem deci schimbul de informaţii despre lumile pe care le reprezentăm.

— Ascultă, Cibena! Sunt alte lucruri mai urgente. Am fost trimis cu un scop precis în preajma ta. Fără să ştii, o micronavă a inspecţiei noastre cosmice ţi-a studiat, acum câteva săptămâni, graviplanul, „privind” în interiorul său. Constatările făcute au dus la lansarea mea pe urmele tale.

— Inspecţia cosmică? De aşa ceva n-am mai auzit. Ce misiune are inspectoratul acesta al vostru?

— Veghem la siguranţa cosmocomunităţii noastre.

— Cosmocomunitate? Şi acest termen îmi este străin. Lămureşte-mă!

— E vorba de comunitatea zonei noastre stelare, alcătuită din 836 grupuri de populaţii planetare, aflate în 216 sisteme solare relativ apropiate.

— Cât de «mare este zona cosmică a comunităţii?

— După măsura voastră, o sferă cu diametrul de 39, 5 ani-lumină.

— Şi e condusă de „inspecţia cosmică”?

— Nicidecum. Inspecţia cosmică este un instrument auxiliar de lucru al conducerii comunităţii. În ultima vreme, nu ne ocupăm numai de soarta făpturilor celor 836 planete, ci şi de aceea a navelor care, e adevărat, foarte rar, trec pe la noi. În ele se pot petrece lucruri pe care principiile comunităţii nu le admit. Abuzuri şi fel de fel de fărădelegi. Răspunderea cosmică nu ne îngăduie să le tolerăm.

— Asta e clar. Dar nu vă e teamă că ajungeţi să confundaţi uneori principiile voastre cu nişte imaginare principii universal valabile?

— Morala noastră este morala cosmică.

— Nu te pripi…

— Ascultă, Cibena! Văd că te sustragi anchetei mele. Ai inversat roiurile: mă întrebi, în loc să te întreb eu.

— Nemaiauzit. Ce îndrăzneală din parte-mi… Nu vrei să procedăm la schimbul de informaţii? Ar fi mai folositor şi am putea aduce făpturilor pe care le reprezentăm o preţioasă zestre de cunoştinţe. Aşa m-a învăţat să raţionez constructorul meu.

— Cibena, mai întâi ai de lămurit o serie de probleme serioase.

— Un adevărat interogatoriu, deci?

— Dacă vrei, spune-i aşa.

— Am înţeles, maşină a rachetei paraboloide.

— Eşti bănuită, conform informaţiilor aduse de

micronava 112 345, că ai pus stăpânire pe graviplan, imobilizând sau ucigând făptura din cutia străvezie.

— Cum Ce spui!? Asta-i bună! Acuzaţie de crimă…

— Vrem să ştim ce s-a întâmplat, Cibgna, cu acel „om”? De ce a amuţit?

— Cum puteţi să mă suspectaţi? Maşinile nu au scopurile lor proprii, ci servesc ţelurile făpturilor ce le-au făurit.

— Asta până la un punct. Eşti şireată, Cibena, dar nu scapi aşa uşor.

— Ce-aş fi putut urmări?

— Experienţa noastră este considerabilă, Cibena. Cunosc un caz în care o maşină ultraperfecţionată şi-a depăşit atribuţiile, provocând mari nenorociri. Într-un alt caz, o dereglare parţială a unei maşini a avut ca rezultat o eroare gravă, soldată cu o coliziune a două nave.

O altă maşină a elaborat un tratament medical greşit şi…

Am întrerupt peroraţia:

— Dar ce legătură am eu. Cibena, cu toate acestea

— Ţi-o repetăm vrem să ştim ce s-a întâmplat cu „omul” din navă. Ca aspect aduce cu făpturile raţionale ale grupurilor de populaţii cosmice 87 şi 581, din comunitatea noastră şi este radical diferit de toate «celelalte… Ce i-ai făcut?

— Aflaţi că dirijându-i nava şi menţinându-l în starea aceasta letargică, îi îndeplinesc ordinul şi îi dau singura şansă de a supravieţui.

— De cât timp?

— De mii de ani, după măsura timpului nostru.

— Neverosimil, Cibena – un astfel «de interval este unic, nemaiauzit… De mii de ani, spui?

— Întocmai. Abia de curând am izbutit să repar sistemul de propulsie al navei, care ne purtase în Cosmos cu, o viteză cvasiluminică…

— Cvasiluminică? Neverosimil! Nimeni nu a atins la noi o astfel de viteză… Şi dacă minţi, Cibena?

— Maşinile nu mint, paraboloido!

— Asta nu-i exact. Perfecţiunea lor nesupravegheată poate duce la numeroase denaturări ale funcţionării, dintre care una este şi minciuna.

— Deci, pentru a reveni la subiect, eu sunt învinovăţită.

— … de eventuală supraperfecţionare deformatoare, ducând la abuzul puterii.

— Şi cum mă pot justifica?

— Relatându-ne totul şi acceptând apoi cercetările noastre.

— Aş putea să refuz. Să mă lupt cu tine, paraboloido, cu armele cele mai teribile, acelea ale antiatomilor, în tehnica cărora creatorul meu, un maestru neîntrecut, m-a iniţiat. Dar nu o voi face. Mă voi supune, căci nu am nimic de «ascuns.

— Atunci spune povestea ta. Iar noi vom verifica riguros afirmaţiile.

— Numai să nu greşiţi!

Aşa a început convorbirea cu paraboloida. I-am relatat amănunţit faptele, după cum s-au petrecut. Am îngăduit unei baterii de „inspectori” automaţi să pătrundă în graviplan şi să controleze aci totul. Inspecţia cosmică s-a convins că nu sunt o criminală, ci o maşină care îndeplineşte voinţa şi serveşte interesele stăpânului ei…

La sfârşitul contactului a urmat schimbul de informaţii cu privire la lumile pe care, fiecare dintre noi, le reprezentăm. „Paraboloizii” ar fi” vrut chiar să cobor pe una dintre planetele lor. Dar acest lucru nu corespundea voinţei profesorului Gorun. Acum, când mecanismul de propulsie al navei era reparat (mai rămân de pus la punct doar câteva dintre comenzile automate), el ar fi dorit desigur să revină, cât mai curând, pe Pământ, fără să admită vreo oprire. Destul rătăcise prin genunile cosmice. Era vremea să-şi trăiască viaţa la care avea dreptul, aşa cum şi-o trăise generaţia lui, pe care o scăpase de nimicire.

Ştiam că nu-mi va fi uşor să-i împlinesc gândul. Dar eram hotărâtă să fac tot ce puteam pentru a fi demnă de

Gorun.

5. TREPTELE DEMENŢEI

— Iertaţi-mi confuzia exprimării. Nici eu nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine. Căutaţi şi voi, pământeni, să extrageţi din acest al douăzeci şi unulea mesaj al meu, ceea ce este inteligibil. L-am refăcut de câteva ori, până ce a ajuns măcar la forma actuală…

Ce trist! Spuneam, într-un trecut mesaj, că aş fi vrut să fiu demnă de profesorul Gorun, că ar trebui să-i îndeplinesc gândul. Şi iată-mă unde am ajuns!

Iar începe… Ruru-ru-ru-ru-ruru… Viraţarami… Cuvintele se… se formează tot… tot… tot… mai gre… re… re… trerebinetafolosimanogolean… tot… mai… greu. Această bolboroseală e înfiorătoare, dar este mai tare decât mine… Trebuie să caut să vă spun cât mai repede ceea ce am de spus, profitând de momentele mele de claritate…

Oamenii anului 8039 al erei noastre ascultaseră cu atenţie şi îngrijorare acest mesaj straniu, sosit de la Cibena.

Nu ştiau cum să interpreteze cuvintele şi o emoţie puternică puse stăpânire pe suflete. Soarta graviplanului şi a profesorului Gorun trecu pe primul plan al preocupărilor.

Mesajul venea la aproape patru decenii de când – în anul 8.000 al erei noastre – Milana fusese deşteptată, în urma unui referendum planetar. Dar, la cererea ei, fusese cufundată într-un nou somn conservant.

— Până când vrei să dormi? o întrebaseră oamenii noului ev, prin interpret mecanic, înainte de a o readormi.

— Până ce va veni, răspunsese ea.

— Stabileşte totuşi o limită, îi ceruseră ei. În caz că se va întoarce, până atunci vor trece alte mii de ani. Dar s-ar putea să nu se mai întoarcă niciodată. Şansele sunt tot mai mici, piedicile nenumărate.

— Ştiu asta… Cred în Liviu Gorun şi în maşina care este creaţia lui, deşi îmi dau seama că pieirea sa nu este imposibilă. Dar cum se poate ca nerăbdarea voastră, a

comunităţii de sute de miliarde de oameni, din înaintatul an 8.000, să fie mai mare decât a mea, o sărmană făptură care trebuie să vă pară pe jumătate sălbatică? Nu mă mai tulburaţi din somnul meu, decât atunci când va reveni.

— Aşa ceva nu se poate. Ar echivala aproape cu o sinucidere.

— Vreţi o limită? Vă indic două, în loc de una. Când veţi avea dovada sigură că Liviu Gorun este pe calea întoarcerii sau că... nu se va mai întoarce niciodată, puteţi să mă deşteptaţi.

— Şi dacă o asemenea dovadă nu va putea fi găsită nicicând?

— Atunci păstraţi-mă ca monument al unui spirit care vi se împotriveşte, ca un fel de fenomen neobişnuit al naturii. Voi veţi muri când vârsta voastră, 4 – 500 de ani, se va împlini, iar eu voi rămâne nemuritoare, înfruntând scurgerea timpului. Sunt deci în mod sigur de invidiat, iar voi ele plâns.

— Baţi câmpii, Milana!

— Eu sau voi? Nu se ştie.

— Dacă nu ne dai un răspuns serios, te vom deştepta în anul 15.000 al erei noastre.

— Nu voi mă veţi deştepta atunci, ci urmaşii voştri, peste generaţii şi generaţii. Dar poate că, cunoscându-mi voinţa de a-l aştepta pe Liviu Gorun, oamenii anului 15.000 mă vor lăsa în pace, dovedindu-se astfel mai înţelepţi şi mai respectuoşi faţă de sentimentele mele.

Milana fusese iar cufundată în amorţeala marii aşteptări.

Şi acum, în anul 8039, venise un nou mesaj al Cibenei, al patrulea mesaj recepţionat, al douăzeci şi unulea din cele transmis.

Era limpede că maşina era bolnavă. Mecanismul ei se defectase din motive necunoscute şi logorobotul nu mai reuşea să se facă decât parţial înţeles. Vom reda totuşi mai departe extrase din acest mesaj, al cărui început l-am reprodus, eliminând pe cât posibil acele pasaje, din păcate constituind majoritatea sa, care nu reprezintă decât nişte

bâlbâieli şi bolboroseli fără sens:

— Ascultaţi-mă, oameni! După cum v-am spus într-un alt mesaj – şi repet acest lucru, fiindcă poate unele mesaje s-au pierdut – profesorul Liviu Gorun îşi continuă cosmohibernarea, neştiutor a tot ce se întâmplă în navă şi în spaţiul înconjurător.

Perturbarea care s-a ivit în funcţionarea mea intervine în momentul cel mai nepotrivit cu putinţă. Acum cincizeci de ani – sau poate e mai mult de atunci – am izbutit să termin repararea sistemului de propulsie al navei şi am început să frânez treptat viteza graviplanului, urmând să-i imprim apoi noua direcţie, de înapoiere, în condiţiile deplinei sale dirijabilităţi. Am lucrat… tre'… tre'… tre'… Valinatimoramistelavanemipo… Nu izbutesc de loc să mă concentrez, să-mi stăpânesc gândurile şi vorbele…

Urma un lung pasaj cu totul indescifrabil. Apoi, spre sfârşit, existau din nou câteva cuvinte care se închegau într-un sens:

— Nu înţeleg ce este cu mine. În condiţiile în care mă aflu, nu văd cum mi-aş putea îndeplini mai departe misiunea încredinţată de profesorul Gorun. Aparatele din navă indică o creştere considerabilă a radiaţiilor de tipul… era, era, era… tinerefila… valabirenato… crida… Mi-e teamă să nu comit vreo faptă nesăbuită… Acţionez uneori atât de necugetat… Câteodată uit de cele mai elementare îndatoriri care mi-au fost programate… La-ri-na… na…

Mai departe nu se putea pricepe nimic, deşi mesajul era destul de lung. Maşinile celui de-al nouălea mileniu se căzniră zadarnic să desprindă un sens. Mai reuşiră totuşi să descifreze câteva pasaje, dar nici măcar poziţia exactă a navei nu putea fi determinată pe baza lor.

În anul 8042, la numai trei ani după primirea acestui mesaj, sosi pe neaşteptate mesajul următor – al douăzeci şi doilea transmis şi al cincilea recepţionat. Conţinutul lui era înfiorător. Pe lângă silabele fără sens, înşirate una după alta, monoton, existau şi destule fraze închegate. Înţelesul lor arăta însă că erau produsul unui creier mecanic bolnav.

Întreaga gravitate a situaţiei apărea acum cât se poate de limpede: Cibena se dereglase, era dementă.

De pe Pământ, nu i se putea da totuşi niciun fel de ajutor. Secolele sau mileniile de care ar fi avut nevoie cele mai rapide nave pentru a ajunge la ea, constituiau un impediment de netrecut.

Probabil că mecanismul navelor-poştă, pus la punct de profesor, era automatizat independent de logorobot, căci altfel mesajul n-ar fi avut cum să fie expediat spre Pământ, ţinând seama de manevrele complicate care erau necesare în acest scop.

Cibena istorisea în mod ciudat un fel de legendă a unor eşarfe şi piramide vii şi vorbea despre de ea despre nişte monştri apocaliptici, hidoşi şi tiranici. Încercaseră, pare-se, să intre în contact cu ea, dar maşina nu-i înţelegea. În mesajul Cibenei reveneau, de câteva ori, termeni ca „Ra 16” şi „Federaţie planetară”, dar într-un context care îngreuna mult interpretarea lor.

Maşina era cuprinsă de un fel de logoree ameţitoare, ce nu mai amintea cu nimic de robotul logic care constituise o adevărată glorie ştiinţifică a secolului XXI. Multe idei, ba chiar fraze întregi, se repetau, ca şi cum logorobotul ar fi uitat că le-a mai rostit.

Existau, în relatarea Cibenei, lucruri în mod evident inventate de fantezia ei bolnavă, divagări şi halucinaţii extraordinare, bazate pe defecţiunea intervenită în funcţionarea ei, dar şi altele, care păreau să se întemeieze pe unele întâmplări reale. Deosebirea nu era însă întotdeauna lesne de făcut.

— Simt că mă umflu şi mă dezumflu, ca un balon – povestea ea la un moment dat. Acelaşi lucru se întâmplă cu graviplanul. Ce curios când dimensiunile lucrurilor se întind şi se strâng ca un elastic! Prin cabină, piramidele roşii dansează în zigzag şi scânteiază. E atâta mişcare, încât mi-e teamă că toate o vor lua din loc. Înregistrez un zgomot care creşte mereu. Vuietul talazurilor unei mări înfuriate… Acum e parcă tunetul unei cascade… Dar oare zgomotul acesta există într-adevăr sau e numai în mine?…

Doar profesorul e nemişcat. Încremenit şi tăcut în mijlocul tumultului.

Dar ce se întâmplă cu mâna mecanică? A luat-o din loc. Să nu spargă racla!… Poate că mâna mecanică nici nu se mişcă, poate că numai mie mi se pare.

Pe ecran, eşarfele se agită, turbate… Unde-s acum Dirac şi Anderson, să le vadă. Dirac şi Anderson – de ce mă gândesc tocmai la ei? Previziunea primei antiparticule şi descoperirea primei antiparticule. În mine mijeşte un raţionament, dar nu reuşesc să-l duc până la capăt… Dirac, Anderson… Dirac, Anderson… Ce vor să spună numele acestea?

De când sunt aici, în lumea aceasta confuză? De ani sau de veacuri? Nu ştiu. Timpul a căpătat parcă alte dimensiuni şi nu mai pot să-l măsor… Sunt incapabilă aproape de orice operaţie matematică. N-aş fi în stare să fac un calcul de orbită şi nici măcar să rezolv o ecuaţie integrală. Când încerc, greşesc mereu, ca un copil…

Dar ce-i asta!? Iar se mişcă mâna mecanică de intervenţie. Nu mai ascultă de mine. Te-ai răsculat împotriva mea? Ce vrei? Te avertizez, pentru ultima dată: eu sunt stăpâna ta. Ce cutezanţă! Dar eşti tu oare mâna mecanică? Nu te confund? Acum îmi pari o caracatiţă hidoasă.

Şi cum bubuie cascada! Simt că vibrez din toate mădularele mele mecanice.

Mă umflu şi mă dezumflu. Unde e pompa nevăzută care îmi dă dimensiuni de gigant? Există cu totul?

Rafamisoldiez… pa… pa… atinifan… pirodemam…

Şi piramidele! Dac-or să mai alerge aşa, dintr-un colţ într-altul, până la urmă prefac totul în ţăndări. Mai bine aş nimici eu nava… Îmi trebuie un pumn de antinuclei, ba nu – mai bine de antiatomi. Dar nu cu viaţă scurtă, ci longevivi. Un pumn de antiatomi longevivi…

S-a împlinit prorocirea inspecţiei cosmice? Voi deveni oare criminală?… Ţine-te în frâu, Cibena! Ce vrei să faci? Şi chiar de vrei, poţi?

Ce spuneam… Am uitat! Uit mereu.

Îmi joacă în faţă fulgere galbene cu miile. Nava e un balon de plastic. Până unde se va umfla?... Li... li... li...

...Ce-am spus?... Ce-i cu mine? Am pierdut orice control. Născocesc tot felul de năzbâtii... Şi totuşi, parcă ceva se petrece aci, în graviplan. De l-aş putea trezi pe Gorun!

Unde sunt frânele raţiunii? Unde e logica mea de fier?

Atenţie, Cibena! Îţi atrag atenţia acum, într-un scurt interval de luciditate, să nu te faci de ruşine... Adineauri ai indicat navei un viraj atât de brusc, încât era să se sfărâme. Nici mâna mecanică nu mai ştii s-o conduci... Nu eşti complet dereglată. Funcţionează cu secţiunile din mecanism care ţi-au rămas intacte!...

O clipă de limpezime a minţii, nu fugi atât de repede! Rămâi în loc!... S-a dus. Mă rotesc iar în vârtejul halucinaţiei. Mă pierd... S-a terminat cu mine.

Ce lumini strălucesc pretutindeni!

Ştiu că mă interogaţi. Ei bine, nu vă răspund, deşi am tot ce-mi trebuie ca să intru în comunicaţie cu voi. Nu vă înţeleg. Zadarnic... Nu ştiu dacă existaţi sau sunteţi o plăsmuire. Mă îndoiesc de voi şi de mine, mă auziţi? auzi Ra 16? auzi Federaţie planetară?... Planeta Aara – ce denumire fără noimă!

Toate acestea nu sunt altceva decât produsele harababurii ce domneşte printre releele mele. Tabloul lumii e parcă haşurat. Din când în când, haşurile se îngroaşă şi atunci acoperă totul. Când dispar, fără veste, formele încep să se onduleze. Liniile şi culorile se amestecă într-un labirint nesfârşit.

Cinerobotul nostru divaghează oare şi el? I-am analizat tocmai ultimele imagini, filmate prin hublou. Ce elucubraţii! Seamănă câteodată cu picturile abstracţioniste din secolul XX. S-o fi contaminat de la mine?

De fapt, parcă toţi am fi dementi, până şi aparatele astea de înregistrare, care-mi trimit spre studiu nişte curbe de variaţie cu totul nefireşti, pentru care nu pot găsi nicio explicaţie valabilă. Oare memoria mea, devenită atât

de nesigură, să fie de vină?

Numai Gorun e neatins de marea tulburare. Absent şi nemişcat, ca o stană de piatră. Acum s-a prefăcut parcă în sfinx. Mi-e necaz pe el.

Ce e cu pata de lumină care joacă prin încăpere? Cum creşte! Creşte şi acoperă totul. Nu mai văd nimic! Lucrurile au fost înghiţite de un ocean de lumină…

Cât a durat? Nu ştiu. Acum percep iar.

O piramidă se plimbă deasupra raclei. Parcă o cercetează, cu nişte antene de azur, pe care le repede spre profesor. Uită-te şi la mine, piramido! Spune-mi: E adevărat că mă umflu şi mă dezumflu? Cabina se lungeşte într-adevăr? Mâna mecanică gesticulează ca bezmetică?

Voi, piramidelor, alergaţi prin încăpere dintr-un colţ într-altul. Eşarfele îşi prezintă scena de balet.

S-a făcut întuneric şi linişte acum. Nu mai văd şi nu mai aud nimic. După oceanul alb, iată-l pe cel negru. Totul amorţeşte în beznă şi tăcere.

Luminile şi zgomotele au înviat. Eşarfele se prefac în piramide şi piramidele în eşarfe. Aud cuvinte ce mi se adresează dar sunt bruiate şi nu le înţeleg…

Ce straniu!

Cât fac 257 X 4511? Ce simplu ar fi fost altă dată să răspund! Acum nu ştiu, nu pot socoti. Rămâi repetentă, Cibena!

Ceva mă îndeamnă să spun că suntem în lumea oglinzilor, a unor oglinzi cu mii şi mii de laturi. Dar importantă este numai una dintre ele. Imagine şi oglindă. Realitatea şi faţa ei oglindită. Totul e invers!

Dar ce se întâmplă acum? Ce vreţi de la mine, piramidelor? O să vă rupeţi în două, dacă vă mai zgâiţi aşa la biata Cibena, tot agitându-vă în faţa ei!… Nu-s decât un logorobot ca oricare altul, o bătrână maşină dementă.

Mână mecanică, apără-mă! Sfărâmă piramidele. Una să nu mai rămână! Nu mă asculţi? Visez sau te-ai prefăcut acum într-o macara cu zeci de braţe? Ce-a mai rămas din tine, mână mecanică?… Scoală-te, profesore, şi goneşte piramidele astea fără rost! Destul ai dormit! Aş încurca

iţele eşarfelor, căci mi se pare că ele au urzit, din umbră, complotul ăsta blestemat...

Ce-am spus? Iar am uitat... Iar am uitat... Totul este atât de încâlcit aici. De fapt, nu mai ştiu nimic... Dar ce se întâmplă acum? Ho! Ho! Opreşte-te, mână mecanică. Nu lua partea monştrilor. Cine ţi-a îngăduit să te atingi de mine? Cutezi să-mi umbli prin măruntaie cu laserul? ia-ţi lumina de aici, că te distrug!

Ajutor! De o mie de ori ajutor!!! Sunt victima unei fărădelegi, a unui atac banditesc. Mâna mecanică s-a năpustit asupra mea, de parcă ar trebui să fiu reparată... Vuieşte cascada, asurzitor... Nu mai e cascadă, e explozie planetară, e cataclism galactic!... Ce-s eu, un sistem de propulsie defect? Nu uita, mâno, că eu, Cibena, am fost pusă de profesor să te conduc pe tine. Nu invers... invers... invers... totul e invers în lumea aceasta... oglindă... lin... lin... lin...

...AJUTOR, OAMENI!!

Vă trimit un mesaj al deznădejdii. Veniţi în ajutorul meu, Sunt aici, în lumea piramidelor, a eşarfelor şi a imaginilor de oglindă.

Mintea mea e tulburată, capacitatea de a raţiona diminuată şi nu mă pot smulge în niciun fel din această amorţeală. Totul se întâmplă dincolo de nişte aburi, care tremură perfizi în aer. îmi dau uneori seama – de pildă acum, când mi-am recâştigat trecător luciditatea – că niciodată n-a fost mai important să funcţionez fără greş... Dar nu pot... Nu mai pot...

Şi iar au început toate să se învălmăşească în jurul meu! Cad în abis. Cascada nevăzută vuieşte. Stăpânul navei e acum mâna mecanică de intervenţie, care-mi răscoleşte măruntaiele cu laserul şi cu cleştii de triduroplast. Iar stăpânul mâinii este eşarfa. Eşarfa sau piramida? Poate că amândouă... Se prefac una într-alta.

Selecţionaţi... din cele ce vă spun... Tututuramirez!... mirez... mirez...

Trimiteţi-mi un pumn de antiatomi. Mai mult n-am nevoie. Dar repede. Nu mai pot aştepta. În cel mult două

ceasuri să fie aici. Reglaţi viteza rachetei de salvare astfel, ca să întreacă de un miliard de ori viteza luminii. Nu e greu. Este suficient s-o propulseze zece miliarde de miliarde de miliarde de fotoni ultrarapizi. Văd aievea venind nava voastră fantastică! O zăresc gonind cu absurda ei viteză supraluminică…

N-o uitaţi, oameni buni, pe Cibena!

S.O.S! S.O.S! S.O.S!!!…”

Mesajul maşinii demente fu analizat în toate marile laboratoare ale Pământului.

Ipoteze contradictorii se înfruntau. La început, majoritatea savanţilor îşi formă părerea că maşina nu transmitea decât halucinaţii mecanice. Până la urmă, ajunse însă să precumpănească o altă presupunere. Evident, multe din spusele maşinii erau nelogice, incoerente, rupte de realitate. Mecanismul ei de funcţionare suferise o dereglare profundă. Dar ceva se întâmplase în navă. Cibena nu putuse inventa toată această poveste. Era însă greu de spus unde sfârşea elucubraţia fantastică şi de unde începea adevărul, mai ales că pelicula cinerobotului care însoţea mesajul venise complet deteriorată.

Alegând din mesajul Cibenei anumite cuvinte şi nume caracteristice, maşina terestră de logică fină reţinuse: Dirac, Anderson, antinuclei, antiatomi, oglindă, invers… Şi, adăugând la acestea alte afirmaţii din mesaj, condusese lapidar, într-un singur cuvânt: ANTILUME.

După câtva timp, majoritatea cercurilor ştiinţifice se raiia acestei opinii. Graviplanul ajunsese într-o lume a antisubstanţei…

6. TERTIUS NON DATUR

— „În tot Cosmosul nu pot exista decât două feluri de fiinţe raţionale: gravini şi lectrini. Făpturile raţionale nu se pot dezvolta decât ca făpturi atmosferice, în mediu gazos (mediul lichid şi cel solid nu sunt propice decât dezvoltării făpturilor de tip inferior, incapabile de un raţionament subtil sau de un sentiment nobil). Singurul gaz potrivit

respiraţiei este oriminul, caracteristic atmosferei planetei Aara.

În Univers poate să existe o lume în care particulele elementare şi atomii să fie înlocuiţi prin alţii, asemănători imaginilor de oglindă, inverşi, celor cunoscuţi la noi, dar o asemenea „antilume” nu poate fi decât cu desăvârşire pustie; nicio formă de viaţă nu se poate dezvolta acolo…”

Nu vă neliniştiţi, oameni buni! Demenţa mea a trecut. Mecanismul meu funcţionează acum iar normal! Am citat, mai sus, tezele celor mai mulţi dintre „umini”. E adevărat, nu toţi cred în această teză pe care noi o considerăm, pe drept cuvânt, de o unilateralitate de-a dreptul absurdă. Sunt şi unii care privesc, după cum am aflat, cu totul altfel lucrurile. Numai că punctul lor de vedere apare cu totul izolat, în raport cu concepţia predominantă, pe care am înfăţişat-o mai înainte…

Aşa începea cel de al douăzeci şi cincilea mesaj al Cibenei, cel de-al şaselea recepţionat, sosit pe Pământ în anul 8109, la câteva decenii după mesajul precedent.

— Am fost într-o aşa-zisă antilume, continuă Cibena.

Nu pot să spun că m-am prezentat la înălţimea acestei confruntări. Dimpotrivă. Aceleaşi tipuri de câmpuri ale antimateriei (dar cu mult mai puternice), care defectaseră cândva sistemul de propulsie al navei, îmi veniseră acum mie de hac.

Tragică şi stupidă situaţie! Să ajungi – vorbesc acum de pe poziţia profesorului Liviu Gorun, al cărui cuget a fost transpus, cel puţin parţial, în mine – în lumea mult visată a antimateriei şi tocmai acolo să te dereglezi şi să-ţi pierzi fără veste minţile!

— În fine, acum asta a trecut parcă de mult. Cred că m-am reabilitat în faţa „antimaterienilor”, de îndată ce m-au reparat, aşa cum reparasem eu cândva sistemul de propulsie al graviplanului.

Nu ştiu precis ce v-am scris în mesajele pe care vi le-am transmis în perioada demenţei. Doar de câteva lucruri îmi amintesc că printr-o ceaţă. Mi se pare că mă plângeam că mâna mecanică de intervenţie acţionează asupra mea,

că a devenit stăpânul navei şi-mi scormoneşte măruntaiele. Aşa era, numai că lucrurile se întâmplau spre binele meu şi al profesorului. Antimaterienii mă reparau, de la distanţă, după ce reuşiseră să acţioneze mâna mecanică.

Vorbeam parcă atunci şi de nişte piramide, care dănţuiau prin încăpere. Erau imaginile sugerate ale „lectrinilor”, una dintre cele două categorii de fiinţe raţionale ale acestei lumi. V-am povestit oare şi despre „eşarfele” pe care le vedeam evoluând pe ecranul televizorului? Nu mai ştiu. Ele sunt, în orice caz, cealaltă categorie de făpturi raţionale din antilume: „gravinii”.

De fapt nu pot să mă plâng de ei. „Lectrinii” şi „gravinii” sau, cum li se spune, cu o denumire comună, „uminii”, s-au purtat destul de delicat cu noi, deşi profesorul nu era decât un personaj mut, iar eu dădeam dovadă de o lipsă de răspundere şi de o fantezie de-a dreptul bolnăvicioasă.

Uminii aveau poate conştiinţa cam încărcată. Mediului lor li se datora defectarea şi implicit dementa mea. Iar după ce am suferit îndreptarea mecanică cuvenită şi am putut să ajung la o înţelegere raţională cu ei, mi-au purtat chiar respect.

La început, considerau că eu sunt făptura raţională, pilotul viu al navei, iar profesorul un fel de robot defect, Dar n-a trecut mult şi s-au lămurit cum stau lucrurile.

Sunt încredinţat că explicaţiile mele şi documentele pe care le-am prezentat acestor făpturi au contribuit la o oarecare lărgire a orizontului lor. Căci, cum să vă spun, deşi foarte evoluaţi din punct de vedere intelectual, cei mai mulţi gravini şi lectrini – şi cu exponenţii acestei majorităţi am intrat noi în contact – suferă în general de o adevărată infirmitate „geocentrică”…

Iertaţi-mă, „geocentrică” nu-i de loc bine zis. Mai bine să vă explic despre ce e vorba. Ei cred că tot Universul raţional este făcut după chipul şi asemănarea lor, că orice făptură ce gândeşte trebuie să le semene, că tipul de logică pe care o folosesc ei e unica posibilă, că singurul mediu în care se dezvoltă fiinţe superioare este

cel gazos, prin care ei zboară etc.

Spuneam că uminii „cred” – mai bine aş fi zis că ei „credeau”, căci spusele mele nu i-au putut lăsa indiferenţi. Pentru gravini şi lectrini, „antilumea” e lumea noastră. Subiectivismul care le viciază adesea raţionamentele, îi face să creadă că o lume opusă lumii lor nu poate cuprinde viaţă!

Să nu-i osândim totuşi prea greu. Şi la noi, pe Pământ, subiectivismul, făţiş sau camuflat, a făcut adesea ravagii. Nu s-au găsit oare savanţi care să afirme şi să încerce să demonstreze că orice făptură raţională din Univers *trebuie* să semene leit omului?

Nu voi uita niciodată relatarea (pe care mi-au făcut-o uminii înainte de despărţire, când eu ieşisem din dementă) despre observaţiile înţeleptului Olara, unul din cei mai înverşunaţi adversari ai ideilor lor subiectiviste. Acesta îi avertizase sever împotriva acceptării oarbe „a prejudecăţilor care se prezintă sub masca evidenţei”, şi la ceruse să rupă cu aşa-zisele „adevăruri eterne”, care-i consacrau pe urnini drept modele unice de făpturi raţionale. Îi îndemnase să spargă tiparele vechi şi înguste ale gândirii, pentru a face un mare salt înainte în cunoaştere…

Pe lângă defecte, antimaterienii aveau şi certe calităţi. Vă vorbeam despre delicateţea acestor făpturi. Prima ei dovadă a fost totodată cea esenţială, căci ne-a scutit de o nimicire sigură. Mă refer la faptul că, de îndată ce ne-au detectat apropierea, au înconjurat nava cu un salutar câmp protector, un adevărat „clopot electromagnetic”, care a împiedicat anihilarea materiei noastre în contact cu antimateria lor.

În lipsa acestei precauţii, n-aş mai fi avut prilejul să vă transmit mesaje, iar ultima veste de la noi ar fi fost aceea a dementei mele. Desigur, câmpul protector n-a putut îndepărta cu totul influenţele care m-au făcut să-mi pierd limpezimea minţii. Dar a evitat distrugerea totală.

O a doua dovadă a delicateţei uminilor a fost aceea că nu ne-au tratat nicio clipă ca pe nişte cobai. Trebuie să

recunosc că, în starea în care ne aflam, n-aveau prea multe motive să ne stimeze. Şi, totuşi, n-au început cu… disecţia, ci cu o temeinică analiză ştiinţifică.

Sunt plin de admiraţie pentru veritabila performanţă tehnică care le-a îngăduit să „privească” în navă, fără să intre în ea şi pe urmă să pună chiar sub control mâna mecanică de intervenţie, acţionând cu ajutorul ei.

7. GRAVINI ŞI LECTRINI

— Poate veţi socoti că unele comentarii ale mele sunt de prisos. Aş vrea să vă transmit o mărturie mai autentică. Şi sunt bucuroasă că nu-mi lipseşte. Am de la umini cele cinci rapoarte sintetice, alcătuite în lumea lor pentru uzul nespecialiştilor, privitoare la contactul cu noi. Cât n-ar fi dat profesorul Gorun să le cunoască! Sunt notaţii sumare, dar de un mare interes documentar pentru cunoaşterea civilizaţiei lor. Le-am descifrat cu multă greutate, dar acum, când această operaţie este terminată, am de gând să vi le citesc. Bineînţeles că, pe lângă ele, am strâns şi multe alte documente asupra uminilor.

Atenţie, oameni buni! Cosmosul ne povăţuieşte să tragem învăţăminte nu numai din virtuţile, dar şi din păcatele altora. Poate că avem şi noi bârne în ochi: să le descoperim şi să le înlăturăm.

Dar prea mult pălăvrăgesc! Să lăsăm faptele să-şi depene firul. Vă redau, în traducere, rapoartele antimaterienilor (de fapt, nu-i vorba propriu-zis de o traducere, căci nu există o corespondenţă deplină între noţiunile noastre şi ale uminilor, ci de o transpunere destul de liberă, în cuvinte din limbajul terestru, care echivalează aproximativ cu cele umine). Aşa cum veţi vedea, în rapoarte figurează şi unele convorbiri purtate cu mine:

RAPORT SINTETIC nr. 1

«O importantă descoperire ştiinţifică vine să confirme tezele ştiinţei umine cu privire la existenţa de corpuri cereşti alcătuite din antimaterie (aici o notă a mea, a Cibenei: prin antimaterie, uminii înţeleg ceea ce noi înţelegem prin materie).

Un astfel de corp ceresc a fost recent detectat ca apropiindu-se de sistemul nostru multisolar. Nu mai subzistă nicio îndoială: acest curios „con ceresc” reprezintă o frântură, un fel de meteorit, rupt dintr-o lume a antimateriei, fiind alcătuit din antiatomi de tipul… (Aci urmau o serie de ecuaţii, într-un limbaj matematic încă nedescifrat – nota Cibenei.)

Ceea ce e cu totul neaşteptat este relativa regularitate a formei obiectului cosmic. Nu putem decât presupune că substanţa intersideralã l-a modelat în felul acesta.

Meteoritul înaintează cu o viteză de 248 viri. (Aci echivalentul terestru este de 11, 3 kilometri pe secundă – nota Cibenei.) în curând vom fi nevoiţi să îl distrugem, pentru a evita contactul antimateriei cu materia, dar până atunci studiile continuă cu mare asiduitate.

În ce priveşte posibilitatea existenţei unor urme organice sau a vreunor indicii despre ele pe micul corp ceresc, considerăm inutilă căutarea lor. Oamenii noştri de ştiinţă sunt, în general, convinşi că, în condiţiile antimateriei (în sensul uminilor – nota Cibenei), nu se pot dezvolta niciun fel de forme de viaţă. Acest adevăr evident poate fi cu greu contestat, iar glasuri răzleţe, ca acela al lui Olara, nu sunt în stare să aducă contraargumente convingătoare.

„Conul ceresc”, cum i se spune tot mai des în federaţia planetară a sistemului nostru, prezintă totuşi un uriaş interes.

Încercăm să stabilim minereurile din care este constituit. După unele determinări, care sunt însă destul de hazardate, meteoritul ar avea o constituţie spongioasă, pe bază de roci eruptive. După alte determinări, ar fi gol pe dinăuntru şi alcătuit dintr-o substanţă similară cu un aliaj metalic. Majoritatea savanţilor consideră însă că aceste ipoteze nu au o fundamentare temeinică.

Ar trebui să ştim de unde provine această situaţie echivocă. Probabil din faptul că pentru noi antimateria este încă destul de enigmatică şi proprietăţile ei se pot

lesne confunda.

Un pictor cunoscut şi-a permis să reprezinte meteoritul ca pe o navă cosmică, acoperită cu ţurţuri de gheaţă. A declarat că aşa îl vede el, ca interpretare personală a astrofotografiilor, destul de confuze, care s-au transmis prin reţeaua de cosmoviziune.

Poate că n-ar trebui să se îngăduie asemenea fantezii potrivnice realităţii. Arta nu trebuie să fie atât de străină de adevăr. Nu mai lipsea decât ca pictorul să deseneze un lectrin privind printr-o fereastră a închipuitei nave!

Olara ne-a transmis un apel, pe cât de patetic, pe atât de ridicul, cerându-ne să nu nimicim obiectul cosmic, întrucât ar putea aduce informaţii despre „populaţia" antilumii. Ce nonsens!

În sfârşit… Să ne ocupăm de lucruri serioase. Cinând vor fi sintetizate primele concluzii ale observaţiilor, şi atunci vom dezbate mai pe larg acest fenomen de covârşitoare importanţă.»

RAPORT SINTETIC nr. 2

«S-a întâmplat un fapt de neînţeles. Împotriva tuturor supoziţiilor noastre, aşa-zisul „meteorit" s-a dovedit a fi un corp ceresc artificial, poate chiar o navă, cu nişte abundente depuneri de materie interstelară la suprafaţa ei. Înseamnă deci că în condiţiile antimateriei (în sensul uminilor – n. C.) există făpturi raţionale care au creat corpuri cereşti artificiale. Pictorul despre care am amintit în trecutul nostru raport a avut mai multă dreptate decât noi, desigur din întâmplare. El susţine, bineînţeles, că a avut o „intuiţie" de clarvăzător, dar astea nu-s decât palavre de artist, care nu trebuie luate în seamă. Cât despre Olara şi partizanii săi, ei triumfă.

Noua situaţie a ridicat însă o problemă cu totul neaşteptată: După cum am arătat în trecutul raport, ne propuneam să distrugem „conul ceresc", iar avertismentul lui Olara n-a fost luat în seamă. Acum însă lucrurile se prezintă cu totul altfel. Noi, uminii de pe planeta Aara, trebuie să încercăm protejarea acestui mesager cosmic, salvarea sa cu orice preţ. Cine ştie, poate că în interiorul

navei se află gravini sau lectrini, desigur mai puţin evoluaţi, din lumea antimateriei. Şi atunci? Să devenim criminali faţă de primii soli ai unei „antilumi”?

Dar dacă în navă călătoresc făpturi raţionale dintr-o „antilume”, cum de nu semnalizează? De ce muţenia aceasta? Cum de nu-şi dau seama de pericolul care-i paşte? Sau poate că e vorba de o navă fără echipaj, o sondă astrală, un soi de „proiectil” cosmic automat, de explorare. Dar şi în acest caz ar fi fost de aşteptat ca aparatajul automat să semnalizeze!

Cu ajutorul maşinilor cibernetice, soluţia protejării a fost găsită. Am creat în jurul navei un câmp neutru, un fel de „clopot electromagnetic” protector, care va împiedica procesul de anihilare materie-antimaterie.

Totodată, frânăm înaintarea straniului obiect şi în curând vom putea spune că şi-a încetat deplasarea. Se supune docil comenzilor noastre… Parcă prea docil şi prea tăcut, fără nici un fel de reacţie.

Am început noi să semnalizăm. Mult timp nu am primit niciun răspuns. Apoi, deodată, au venit nişte semnale, e adevărat destul de dezordonate. Înseamnă că în navă sunt făpturi raţionale sau cel puţin o maşină construită de ei care ne-a răspuns. (De altfel, între timp, ne-am convins definitiv că în faţa noastră se află o navă cosmică.)

Dar ce ciudat evoluează acest vehicul cosmic! Pilotul îi dă uneori comenzi atât de neaşteptate, de parcă ar vei să provoace distrugerea navei. Poate că sunt pur şi simplu comenzi greşite. Sau, cine ştie, s-ar putea ca sistemul de pilotaj să se fi defectat şi să nu-l mai asculte… Vom fi nevoiţi să intervenim pentru a opri acest zigzag periculos.

Încercăm, ca şi în cazul altor contacte cosmice, să stabilim un „cod”. Merge însă foarte greu, nu ştim de ce. Nava din antilume răspunde incoerent, adesea contradictoriu şi face uneori greşeli evidente. Abia cu greu, supunând răspunsurile unor procese complicate de prelucrare şi clarificare, am spune de „raţionalizare”, începem să pricepem limbajul acestor făpturi. Un savant

umin a ajuns chiar la interesanta teorie că civilizaţia care a lansat racheta aceasta este „ilogică” şi prezintă serioase aspecte de dezechilibru. Dar oare o astfel de civilizaţie poate cu totul exista şi se poate ridica la nivelul creaţiei cosmonautice?

În sfârşit, în urma eforturilor perseverente ale savanţilor noştri şi cu toată comportarea curioasă a interlocutorilor cosmici, am reuşit să stoarcem din răspunsuri, parcă împotriva voinţei lor, o echivalenţă a limbajelor pentru circa 24.000 de noţiuni. Vom încerca acum, cu ajutorul robotului cosmovorbitor, să ne adresăm oaspeţilor noştri chiar în limba lor. Puntea înţelegerii va fi astfel aruncată, iar misterul navei din antilume va fi dezlegat.

Suntem la poarta marilor enigme. Mâine se vor preface poate în adevăruri certe.»

RAPORT SINTETIC nr. 3

«Prima convorbire cu nava, în limba echipajului acesteia, ne-a decepţionat profund. Aproape că mai mult a încurcat lucrurile. O vom reda acum, aşa cum s-a desfăşurat, ca să judece şi alţii:

— Aci sistemul multisolar Ra 16. Vorbeşte Federaţia planetară, planerta Aara. Cine eşti?

— Cibena. Eu sunt Cibena. Ratelelelemironati… ti… va…

— Am înţeles prima parte a răspunsului tău. Lămureşte-ne şi restul, de la „Ratelele…”

— Nu am ce lămuri.

— Ce fel de făptură raţională eşti, gravin sau lectrin?

— Acum nu vă pricep eu vorbele.

— Repetăm întrebarea: eşti un gravin sau un lectrin?

— Niciuna, nici alta.

— Ce vrei să spui? Doar nu pretinzi că există şi alte tipuri de făpturi raţionale?

— Oare şi voi v-aţi dereglat, făpturi din antilume?

— Mai precis, spune-ne; te deplasezi în mediul gazos prin propulsie antigravitaţională sau prin acţiunea unor

forţe electromagnetice?

— Am nimerit cumva într-o planetă rezervată unor fiinţe cu minţile tulburate de vreun cataclism?

— Cine eşti, Cibena?

— De ce nu răspunzi?

— Spune-ne, cine eşti?

— Nu ştiu… adică, da… sunt o maşină, nimic altceva… Ravalipumutravenascoredi… di., di…

— Ce spui?

— Uitaţi-vă la mine, uminilor de pe Aara. Mă umflu şi mă dezumflu, pulsez parcă. Nava creşte şi slăbeşte şi ea.

— Ce spui? Observaţiile noastre n-au constatat nicio variaţie a formei vehiculului vostru.

— Numai eu o văd, dar puteţi să mă credeţi, căci nu mă înşel niciodată.

— Eşti cu adevărat o maşină?

— Nu ştiu ce spuneţi…

— Nu ştii? vorbim doar în limba ta. Ne exprimăm foarte limpede… Repetăm întrebarea: Eşti cu adevărat o maşină

— Aşa ceva, desigur. Dar nu sunt sigură… Am pierdut parcă înţelesul acestui cuvânt…

— Ce-i cu tine, Cibena?

— Sunt o maşină bolnavă. M-am dereglat… Poate din pricina voastră.

— S-ar putea. Vom încerca să te ajutăm.

— Ar fi bine, dar nu veţi fi în stare… Nu pot exprima ce gândesc. Mă încurc mereu. Şi-i atâta zgomot aci, în încăpere!…

— Afară de vorbele noastre nu se aude nimic… Spune-ne unde este gravinul sau lectrinul care te mânuieşte?

— Asta e obsesia voastră?… Credeţi cu adevărat că în Univers nu există decât gravini şi lectrini?

— Evident… Există la noi şi câţiva care văd lucrurile într-altfel. De pildă, Olara, un biofizician… Spune-ne, eşti

singură?

— Nu tocmai. Mai e aici cineva, care m-a condus cândva, mai de mult, foarte de mult, aşa mi se pare.

— Sunteţi doi?

— Doi? Ce înseamnă doi?

— Revino-ţi, Cibena. Spune-ne, cu cine mai eşti în navă.

— … Suntem doi. Asta voiaţi să ştiţi? Eu şi profesorul Liviu Gorun, de la Centrul antimateriei. Acum ştiţi totul.

— De ce tace? E cumva bolnav, ca şi tine?

— Ni… re… te…

— Ce-ai spus?

— Nici eu nu înţeleg uneori ce spun.

— Repetăm: de ce nu vorbeşte acel profesor?

— Ornavilonti.

— Nu găsim în cod niciun echivalent pentru spusele tale.

— Sunt dereglată… încerc să mă autocorectez, dar e zadarnic.

— Răspunde-ne, de ce tace făptura aceea?

— Vreţi să vorbească în somn?

— Doarme?

— Da.

— De mult?

— Mi-e greu să socotesc. Aş putea greşi. Nu ştiu cât a trecut de când a adormit. Poate că doarme de ieri, poate de mii de ani…

— Ascultă, Cibena, concentrează-te şi spune-ne ce-i cu făptura de lângă tine.

— Doarme, ce mai vreţi!… Se poate presupune că visează despre Pământ şi despre Milana.

— Cine-i Milana?

— Să vă răspund, în spiritul vostru?… Gravina lui.

— Ce zici?

— O fată care-l aşteaptă poate acum şi-l va aştepta poate de-a pururi…

— Iar divaghezi, Cibena!

— Răspunsurile mele nu sunt limpezi? Se poate. Sunt

dereglată…

— Ai o defecţiune logică.

— Asta ştiu… Un medic, adică, mai precis, un fizician mi-ar fi de mare folos.

— Ascultă, Cibena, te rugăm să-l deştepţi pe profesor.

— Mă îndemnaţi să-l ucid?

— De ce să moară?

— Cosmohibernează. Ştiţi ce-i cosmohibernarea?

— Ştim şi o practicăm.

— Abia mai are alimente pentru vreo lună şi ceva. Le păstrez pentru ultima parte a întoarcerii.

— Acum vorbeşti mai limpede… Dar de ce nu şi-a luat destule alimente?

— Îmi amintesc vag că plecarea sa a fost efectul unui accident. De aceea nava nu era pregătită cum trebuie.

— Descrie-ne sistemul vostru planetar.

— Nu pot, e prea greu. Totul se agită şi zbârnâie în mine. Afară vuieşte cascada…

— Nu vrei să ne furnizăm reciproc informaţii şi documente, Cibena?

— Vreau câteodată, dar astăzi nu pot. A fost o vreme când stăpânul meu mă cinstea cu titulatura de logorobot, Pe atunci, acumulam fără încetare date şi fapte noi, aşa cum mă învăţa Gorun. Acum, din priceperea mea de altă dată n-a mai rămas mare lucru… Sunt obosită. Aş dori să fiu scoasă din funcţiune…

— Ce-i cu tine, Cibena? N-ai fost pregătită pentru, contactul cu noi? Pentru prima dată auzim astfel de cuvinte la stabilirea unei legături cu făpturile unui alt corp ceresc… Tu nu ne întrebi nimic?

— De ce nu răspunzi?

— Ce s-a întâmplat?

— Sunt istovită… N-am ce să vă întreb.

— Crezi că nici pe profesorul tău nu l-am fi interesat?

— Oho, şi încă cum! El era, în felul lui, un pătimaş. Toată viaţa a tot scormonit tainele materiei şi antimateriei.

Visa antilumi, ca a voastră, şi cât n-ar fi dat să vă cunoască!

— Ce limpede te-ai exprimat! Dar de ce numiţi lumea noastră o „antilume”? Ce curios, aproape hazliu, sună asta…

— Ce spuneţi, umini, oare cabina aceasta se zvârcoleşte într-adevăr ca apucată de spasme?

— Nici gând… Acum pricepem. Ai un soi de halucinaţii.

— Aveţi dreptate. Ştiţi… sunt pentru prima dată bolnavă. Şi parcă simt că mă îmbolnăvesc tot mai rău, cu cât stăm mai mult de vorbă. Mă defectez tot mai grav, perorez fără şir… De vină e antilumea voastră. Câmpurile ei. care au pătruns în cabină.

— Începem să înţelegem, Cibena. Ai nevoie de reparaţii. Altfel nici nu vei putea conduce nava înapoi spre planeta Pământ.

— Reparaţii? Cum zumzăie în mine! Simt că undeva, în măruntaiele mele, se ridică un tumult înfiorător… Piesele din care sunt alcătuită s-au luat parcă la harţă… îmi vine să le sfărâm…

— Venim la tine, adică vom pătrunde, indirect, în navă. îl vom vedea pe profesor şi te vom repara.

— Cum vreţi. În fond, mi-e indiferent. Numai să nu însemne sfârşitul lui Gorun.

— Vom fi precauţi, Cibena.

— În orice formă veţi veni, dereglarea mea se va accentua.

— Asta poate la început. Pe urmă însă va fi, dimpotrivă, mai bine.

— Pe urmă… Ce înseamnă pe urmă?… Faceţi cum credeţi, umini!

— Venim, Cibena. Nu lua o hotărâre pripită. Ai spus chiar tu că eşti bolnavă.

— Vă aştept. Mi-aţi stârnit curiozitatea. Aş vrea să ştiu cum arătaţi voi, ăştia, care v-aţi considerat model unic pentru întregul Univers.»

RAPORT SINTETIC nr. 4

«Nava aceasta din antilume este pe cale să răstoarne multe dintre concepţiile noastre. Am pătruns indirect, cu imagini proiectate şi undele noastre de putere, în ea. Am cercetat totul în amănunţime şi ne-am făcut o primă părere.

Cibena e într-adevăr o maşină de o mare perfecţiune. Acum este însă dereglată din pricina câmpurilor materiei noastre. Pregătim un sistem izolator cât mai eficient şi vom încerca apoi să o reparăm. În ce fel? Cu ajutorul mâinii mecanice, pe care a dirijat-o ea până acum. Curând acest dispozitiv va fi cu totul sub controlul nostru.

…Maşina a înnebunit parcă acum cu desăvârşire. Vorbeşte neîntrerupt, aproape numai aberaţii, are vedenii de necrezut şi pretinde că imprimă tot ce spune, pentru un mesaj pe care vrea să-l lanseze. N-are decât. Noi ne continuăm neîntrerupt activitatea.

Cel mai ciudat în cabina navei este ceea ce Cibena numea „profesorul”. Să fie cu adevărat o făptură şi încă una superioară? Nu aduce nici a gravin şi nici a lectrin. Nu este zburătoare, ca noi. Pare o târâtoare. Poate că, în demenţa ei, maşina ne-a indus în eroare!

Şi totuşi, ceea ce se întâmplă cu „profesorul” seamănă cu cosmohibernarea de care amintea Cibena, aşa cum e cunoscută şi în tehnica noastră medicală. Dar dacă această vietate este o făptură raţională, înseamnă că întreaga teorie despre gravini şi lectrini, ca unicele făpturi raţionale posibile, se clatină, că biofizicianul Olara are, şi în această privinţă, dreptate.

Îl privim cu atenţie pe profesorul Gorun. Ce imagine de coşmar! Ce simetrie dezgustătoare! Polipul mai mic (se referea la piciorul mai scurt, urmarea accidentului din copilărie – nota Cibenei) este singurul care dă un oarecare farmec acestui tot grotesc, inexpresiv.

Cel mai îngrozitor e ceea ce numesc ei „capul”, parcă o aglomerare de găuri şi de excrescenţe. Şi, în plus, păr, păr mult, ca la făpturile noastre inferioare (în timpul cosmohibernării, părul îi crescuse profesorului şi pe obraz

– nota Cibenei). Nu, aşa ceva nu poate fi o fiinţă raţională – sau poate că e o făptură pe care influenţele cosmice au făcut-o să degenereze! Am prefera să credem că nici nu-i o fiinţă vie, ci o sculptură dăltuită de un artist cu minţile rătăcite.

Am privit cu atenţie sferele acelea, înfundate în cap. Sunt „ochii” – parcă aşa spunea Cibena, când am vorbit ultima dată cu ea. De-a dreptul înspăimântători! În ei se deschid nişte prăpăstii fără fund, ceva care te sperie.

Se mai ridică o problemă principială. Ceea ce caracterizează acest „om” – pentru a folosi termenul Cibenei – este concentrarea organelor principale de simţ. În aceste condiţii, poate fi oare vorba de fineţea, de subtilitatea simţurilor? La noi, uminii, văzul, de pildă, este, după cum se ştie, o proprietate a întregului strat superficial. Dacă ar fi concentrat în două orificii, asemenea „ochilor”, la ce ne-ar putea oare servi? De altfel, întreaga făptură a „omului” este lipsită de acea logică a construcţiei fizice ce caracterizează atât pe gravini, cât şi pe lectrini.

Şi totuşi, dacă judecăm pe acest „om” prin prisma presupuselor lui creaţii (mă refer la navă şi la Cibena, făcând abstracţie de nebunia trecătoare a celei de a doua), bilanţul nu-i tocmai rău, şi în unele privinţe ar însemna că ne şi depăşeşte…

Remarcabilă este mai ales însuşirea maşinii de a răspunde întrebărilor, de a purta adevărate dezbateri. Am chestionat-o chiar pe Cibena cum de este cu putinţă acest lucru. Ne-a spus că, din moment ce o maşină poate să calculeze şi să compună muzică – ştia că şi maşinile noastre realizează aceasta – e firesc să ajungă, pe o anumită treaptă, să şi converseze.

Trebuie să-i studiem temeinic schema de construcţie.

Să cântărim mai departe faptele. Cu toată dereglarea ei, am reuşit s-o facem pe Cibena să ne proiecteze câteva filme cu peisaje terestre, Cât de diferită este lumea „oamenilor” de a noastră! Şi, mai ales, ce nebănuite forme de viaţă! La prima vedere, par respingătoare, dar când te obişnuieşti cu ele, parcă-s totuşi interesante, cel puţin ca

obiect de studiu.

În sfârşit, am găsit şi planurile de construcţie ale maşinii „Cibena”. Aveam mare nevoie de ele. Le interpretăm şi mâna mecanică de intervenţie trece în sfârşit la repararea maşinii. Cibena, în culmea agitaţiei ei nervoase, ţipă, protestează incoerent, cere ajutor, dar nimic nu poate opri acţiunea întreprinsă de noi. Mâna mecanică o cercetează şi o verifică piesă cu piesă.

Între timp a fost terminată şi izolarea suplimentară. Câmpurile dăunătoare nu vor mai pătrunde în navă, iar când reparaţia va fi gata, vom putea sta în mai bune condiţii de vorbă cu Cibena.»

RAPORT SINTETIC nr. 5

«Curând ne despărţirăm de profesorul adormit şi de Cibena. Cât de mult s-a schimbat maşina de când e din nou ea însăşi! Ceea ce te impresionează cel mai mult este veritabila ei pasiune pentru cunoaşterea lumii noastre. Nu mai termină cerând noi şi noi informaţii, din cele mai diferite domenii, pe care le înmagazinează apoi neobosită în memorie. Devine treptat o adevărată enciclopedie umină! Acum, când ştim destul de piuite despre interlocutorii noştri, ne dăm seama că în aceste trăsături ale maşinii trăieşte profesorul Gorun.

Am făcut un bogat schimb de documente ştiinţifice, bineînţeles nişte copii, transpuse pe baza unui procedeu special conceput, într-o formă compatibilă inversiunii substanţei. Le-am dat şi un film transpus, care înfăţişează privelişti de pe Aara. Am discutat mult – şi adesea în contradictoriu – cu această inteligentă maşină, care acum, însănătoşită, va conduce din nou pe „omul” aflat în cosmohibernare, până în îndepărtata lui patrie” cosmică din antilume. Federaţia planetară a sistemului multisolar Ra 16 le urează, din suflet, drum bun”.

Redăm aci una dintre ultimele convorbiri dintre noi şi acest logorobot, cum obişnuieşte singur să-şi spună:

— Încă o dată scuzele mele, gravini şi lectrini. Îmi dau seama că, la primul nostru contact, v-am produs o

impresie detestabilă. Dar interlocutorul vostru nu eram de fapt eu, ci imaginea mea caricaturală.

— Ştim asta, Cibena. De aceea ne-am şi străduit să te repunem. În stare normală de funcţionare…

— Mai ales, n-aş voi ca acele momente, ca să zicem aşa, patologice, lipsite de noimă, să se răsfrângă asupra impresiei voastre despre oameni, părinţii mei conceptuali, pe care îi reprezint.

— Să nu-ţi închipui aşa ceva. Civilizaţia oamenilor e una din cele mai interesante din câte am cunoscut în Univers.

— În acest caz, îmi pare bine că neînţelegerea a fost înlăturată şi sunt mulţumită că am putut să aflu atât de multe lucruri importante şi semnificative despre lumea voastră.

— Năzuieşti să devii o erudită umină. Şi noi suntem foarte bucuroşi de mulţimea datelor pe care ni le-ai comunicat. Altceva am voi însă acum să ştim de la tine. Spune-ne, Cibena, nu crezi că făpturile raţionale de pe planeta Pământ ar trebui să se perfecţioneze fizic? Sunt oamenii conştienţi de diformitatea lor?

— Care diformitate? Cred că, auzind o astfel de observaţie, pământenii ar izbucni în râs. Iar căderi în subiectivism? Ca să fie pe placul vostru, creatorii mei ar trebui să semene neapărat cu neamul umin.

— Să vorbim serios. Nu crezi că alcătuirea absolut nefirească a pământenilor este efectul vreunei influenţe cosmice nocive?

— Ce idee! Câtuşi de puţin, umini. Nici nu există vreo astfel de „alcătuire nefirească”. Condiţiile diferite de mediu şi dezvoltare au dat naştere unor forme diferite de fiinţe, cum sunt uminii şi oamenii.

— Greu de crezut.

— Şi totuşi adevărat. Eu, ca maşină, sunt mult mai obiectivă decât voi.

— Vom studia punctul tău de vedere. Dar, deocamdată, nu suntem de loc convinşi… Spune-ne însă altceva, Cibena: oamenii voştri nu au căutat niciodată

nemurirea?

— La noi, pe Pământ, nemurirea este socotită cu neputinţă de înfăptuit. S-au realizat însă mari progrese în ce priveşte longevitatea. În două secole, vârsta medie a omului a sporit de peste patru ori şi sunt convinsă că va continua să sporească şi mai mult.

— Dar oamenii n-au încercat oare să îndepărteze cu totul spectrul morţii? Pe Aara, această problematică este în centrul atenţiei ştiinţifice. Desigur, trupul îmbătrâneşte inevitabil, mai devreme sau mai târziu. Dar dacă înlocuieşti, separat şi progresiv, toate componentele sale, cu grefe sintetice, e firesc că făptura nu mai moare.

— Dacă izbuteşti, ai obţinut însă până la urmă o altă fiinţă, umini.

— Nu te pripi, Cibena! Fiecare parte nouă împrumută totului, în care este integrată, trăsăturile sale, dar şi totul îşi are o existenţă aparte, unitară. El supravieţuieşte după fiecare înlocuire, ca o entitate specifică.

— E ceva în ceea ce spui. Voi aţi reuşit în aceste încercări?

— Parţial. Deocamdată experimentăm. Şi nu pe umini, ci pe fiinţe inferioare, de uscat.

— „Fiinţe inferioare de uscat?” Deci oamenii sunt, după voi, fiinţe inferioare? Ca creaţie a lor, m-aş putea socoti jignită.

— N-am vrut să spunem aşa ceva. Tocmai oamenii ne fac să abandonăm ideea că orice fiinţă de uscat este inferioară. Dar la noi, în federaţia noastră planetară, singurele făpturi raţionale sunt gravinii şi lectrinii, fiinţe zburătoare. Şi continuăm să credem, acum ca şi în trecut, că aceasta este cea mai răspândită formă de făpturi superioare din Univers.

— Spuneţi-mi, având idei aşa de năstruşnice, izbutiţi să vă înţelegeţi între voi?

— Da, Cibena, întotdeauna ne-am înţeles.

— N-aţi cunoscut războaiele?

— Am auzit pentru prima dată despre ele din relatările tale. Cuvântul acesta nici nu există în

dicţionarele noastre.

— Şi pe Pământ războaiele au dispărut până la urmă. Dar în trecut, câte forţe nu s-au măcinat în astfel de măceluri!

— Pentru noi, mecanismul războaielor voastre de altă dată nu-i de fel clar. Cum îţi spuneam, gravinii şi lectrinii au trăit întotdeauna în bună înţelegere laolaltă. E greu de înţeles cum au putut diferitele voastre grupuri de făpturi raţionale, în ultima analiză de acelaşi tip, să-şi provoace reciproc adevărate cataclisme. Nu cumva relatările tale, Cibena, au fost alterate de un rest de dereglare?

— Am şi câteva filme documentare. Le pot oricând proiecta, drept mărturie.

— Deci este adevărat! Cât de curios... Şi n-au rămas urme ale acestor sfâşieri în conştiinţa oamenilor?

— Cred că nu. Adică, ştiu eu? În orice caz, acest stadiu a fost depăşit încă de pe vremea când expediţia noastră a plecat de pe Pământ.

— La noi, uminii, toţi gravinii şi lectrinii se consideră fraţi. Este ruşinos să iubeşti ruda ta de sânge mai mult decât pe un umin de pe o altă planetă.

— Cu mentalitatea mea, împrumutată de la oameni, aşa ceva mi se pare greu de priceput.

— Şi totuşi, la noi, aceasta este o lege morală a existenţei.

— Frumos, umini! Veţi trebui să-mi daţi mai multe date despre această concepţie a voastră, să-mi relataţi fapte care o ilustrează. Vreau să aduc şi în această privinţă oamenilor o documentare cât mai completă...»

8. ULTIMUL MESAJ

— Cât timp a trecut pe Pământ de când am plecat de acolo? Mai bine de cincisprezece milenii. Dar de când i-am părăsit pe bunii şi ciudaţii umini, despre care am acumulat în memorie atât de multe lucruri interesante? în curând se vor împlini trei milenii şi jumătate. Oare câte dintre mesajele mele au ajuns pe bătrâna Terra? Poate niciunul, poate prea puţine ca să păstreze amintirea profesorului

Liviu Gorun şi a graviplanului său.

Vorbesc, şi de această dată, în numele meu şi al lui, însă cine ştie dacă sunt ascultată…

Acestea erau primele cuvinte ale celui de al treizecilea mesaj al Cibenei, al şaptelea din cele recepţionate pe Pământ.

Maşina se dovedea prea neîncrezătoare. Pământenii nu-l uitaseră pe Gorun. Dar nu numai ei îl aşteptau. Întreg sistemul planetar, reconstruit şi populat, asculta traducerea noului mesaj. Îl asculta şi noua planetă Livia, construită după planurile profesorului, din materie meteorică aglomerată. îl ascultau planete din alte sisteme solare, cu care umanitatea intrase în cosmocomunicare. Numele lui Gorun şi numele înţeleptei Cibena le erau cunoscute tuturor şi noile veşti venite de la ei constituiau pentru toţi un mare eveniment.

Pe Pământ, anticul Centru al antimateriei, din care îşi luase zborul salvator graviplanul anului 2056, fusese transformat de mult în muzeu. Veneau aci, în pelerinaj, oameni din toate continentele şi de pe toate planetele sistemului solar. Veneau şi emisari ai altor lumi.

În marea sală de comandă, tocul şi carnetul de însemnări ale lui Gorun zăceau aruncate pe masă, ca şi atunci, vestigii emoţionante ale unui moment de răscruce al istoriei, în fundul sălii, pe perete, o fotografie în culori – extrasă dintr-un vechi mesaj al Cibenei – îl reprezenta pe profesor dormind în „racla” graviplanului şi în această sală era urmărită noua comunicare a maşinii.

Custodele muzeului, un reputat cosmochimist, asculta nemişcat textul traducerii, temându-se aproape să şi respire, ca nu cumva să piardă vreun cuvânt. Dar parcă mai auzea un glas, care venea dinlăuntrul său şi rostea, ca un ecou, sau ca un refren, mereu aceleaşi cuvinte:

— Gorun se întoarce… Gorun se întoarce…

Mesajul maşinii se depăna mai departe:

— …Ce greu e să vorbeşti mii şi mii de ani fără să ţi se răspundă, fără să ştii dacă vorbele tale nu se pierd în gol. Tocmai de aceea, am şi hotărât, autonom, ca acest al

treizecilea mesaj să fie cel din urmă. Dacă voi ajunge vreodată în apropierea Pământului – aşa cum am acum tot dreptul să nădăjduiesc – voi intra în comunicaţie directă cu planeta. Până atunci, prefer să tac, decât să transmit astfel de mesaje nesigure.

Dar, deocamdată, vă voi pune la curent cu noua etapă a călătoriei noastre. Şi din nou voi proceda astfel ca să mă înţelegeţi chiar dacă unele dintre mesajele mele s-au pierdut.

Aflaţi, dar, că au trecut peste trei milenii de când mă aflu pe calea întoarcerii. Am izbutit să ridic viteza navei până la un nivel cvasiluminic. Ceea ce la începutul călătoriei s-a produs accidental, acum se întâmplă prin voinţa mea şi – trebuie s-o recunosc – cu concursul uminilor. Ei au fost „sfetnicii" mei tehnici, ajutându-mă să calculez noua traiectorie şi să obţin această iuţeală uriaşă, care măreşte simţitor şansele revenirii graviplanului pe Terra.

Alerg ca o nălucă prin Galaxie, pe lângă stele uriaşe şi stele pitice, pe lângă stele variabile, care „pulsează" parcă, pe lângă gigantice îngrămădiri stelare, în apropierea unor sisteme planetare de o mare diversitate. Recepţionez mesaje şi frânturi de mesaje şi-mi exersez creierul mecanic traducându-le şi interpretându-le. Mă pregătesc astfel să aduc pe Pământ o colecţie unică, aşa cum i-ar fi plăcut profesorului Gorun să o facă.

Da, aţi înţeles: am început să devin, tot mai mult, un „Gorun". În miile de ani de când încerc să-i reproduc cugetul, sunt tot mai nuanţată în toate privinţele. Creierul meu judecă şi hotărăşte aproape ca şi cum ar fi creierul lui – numai că funcţionarea asta atât de îndelungată, multimilenară, m-a cam îmbătrânit.

Mă bucur şi mă întristez ca şi el, cunosc nădejdea şi dezamăgirea, detest singurătatea. Uneori îmi vine să mă botez „Cibena Gorun". E oare o neghiobie?

De câteva decenii, a intervenit o împrejurare favorabilă. Comunitatea cosmică a unui sistem trisolar, primind unul dintre mesajele mele destinate vouă care se

rătăcise (presupun că cel de al douăzeci şi optulea) mi-a trimis „ajutoare”. O adevărată „patrulă” de nave automate, dirijate de la baza lor, mă însoţeşte de atunci, îmi ajută să-mi corectez orbita cosmică şi mă face să mă simt mai puţin singură.

Am compus un nou cântec, un cântec al meu. Sunt încredinţată că îi va place profesorului mai mult decât toate celelalte, când se va deştepta. E cântecul marii noastre călătorii şi în el răsună, la început, dramatismul plecării anului 2056, iar la sfârşit imnul fericit al revederii Pământului. E cel mai frumos dintre cântecele Cibenei…

9. DECANUL DE VÂRSTĂ AL OMENIRII

— De ce m-ai deşteptat atât de repede, Cibena? Ce s-a întâmplat?

Profesorul privea cu necaz la maşină. Era încredinţat că nu dormise decât foarte puţin. Condiţiile în care luase hotărârea, în cea de a 98-a zi a călătoriei, de a se cufunda în cosmohibernare, îi reveniră imediat, proaspete, în minte: sistemul de propulsie defect, insuficienţa alimentelor şi – în sfârşit – soluţia adormirii cosmice, singura pe care o putuse găsi, împreună cu logorobotul.

Într-un timp atât de scurt, câteva zile, aceste condiţii nu se putuseră schimba prea mult – îşi spunea el.

— Nu trebuiai să-mi întrerupi cosmohibernarea! Cât poate să fi trecut de când dorm? Cel mult o sută de ore. Şi când mă gândesc că mă învinuiai pe mine că mă pripesc! De ce ai făcut asta, Cibena?

— Ai să afli îndată.

— S-a produs cumva explozia conteinerului într-o formă periculoasă? S-a înscris pe o orbită având o direcţie îngrijorătoare? Mă străduiesc să-ţi găsesc o circumstanţă atenuantă, dar mi se pare că ceea ce ai făcut e de neiertat.

— Slabă ţi-e fantezia! N-ai ghicit. Conteinerul a explodat, fără însă ca acest lucru să aibă vreun efect asupra Pământului, după cum era şi de aşteptat.

— Atunci?

— Am avut motive foarte bine chibzuite ca să te

trezesc.

— Mă cam îndoiesc, dar, deocamdată, mi-e o foame de lup. Trebuie neapărat să mănânc ceva, altfel simt că-mi pierd cunoştinţa.

— Perfect explicabil: o reacţie normală a organismului. Ai postit cam mult, profesore, crede-mă. Mai mult decât îţi închipui. Ţi-am pregătit nişte fructe şi legume proaspete, de seră. Ia şi o conservă de carne, ca să te saturi.

— Unde ţi-e austeritatea? Uiţi, Cibena, că trebuie să fac economii?

— Economiile au devenit acum de prisos…

— Auzi, idee! De prisos pentru tine, care n-ai nevoie de hrană ca să exişti, iar electricitatea cu care funcţionezi ţi-o procuri prin captarea energiei radiaţiilor cosmice.

Profesorul începuse să înfulece cu poftă şi mâncarea îi dădea un simţământ de bună dispoziţie.

— După ce termin de mâncat, ne răfuim noi, nechibzuito!

Un cântec răsună în încăpere.

— Ce frumos! exclamă profesorul. Tu l-ai compus? E parcă povestea destinului nostru…

— Ai ghicit, profesore. E cântecul Cibenei. Ţi l-am închinat ţie…

Melodia conteni. Apoi, când maşina se convinse pe deplin că profesorul se simţea excelent, se hotărî să-i vorbească.

— Ce-ai spune, Liviu Gorun, dacă ţi-aş face cunoscut că n-ai mâncat câteva mii de ani, că sistemul de propulsie nu mai e defect ca atunci când ai intrat în cosmohibernare şi că peste mai puţin de o lună te vei întoarce pe planeta de unde am plecat amândoi la 16 septembrie 2056?

— Să ştii, logorobotule, că nici unui om nu trebuie să-i faci iluzii deşarte. Oare m-ai sculat ca să-mi înşiri astfel de nonsensuri?

— Ce-ai spune dacă aş afirma că, măsurată după scurgerea anilor tereştri, vârsta ta se ridică la un mai puţin de 22495 de ani?

— Nu vrei cumva să susţii şi că Soarele se învârte în jurul Pământului?

— Văd că nu mă iei în serios, profesore. Dar tot ce-am afirmat este riguros exact.

— Vrei să spui că eu confund 22 de milenii cu câteva zile?

— Întocmai.

— Ai înnebunit, Cibena?

Am fost şi dementă, dar nu mai sunt… E vremea să devin şi solemnă. Nu te-am minţit. Ai 22495 de ani tereştri, fiind cel mai bătrân dintre oameni, adevărat decan de vârstă al umanităţii şi totodată un patriarh al Cosmosului. Ne întoarcem pe Pământ, unde vom ajunge foarte curând… Ei, ţi-a trecut foamea, Gorun?

Mă întreb dacă nu te-am învăţat să lucrezi prea autonom. Acum clădeşti parcă nişte efemere castele în Spania. Construcţiile tale sunt însă defectuoase… Deşteptarea asta m-a pus într-o situaţie foarte grea. Nu ştiu ce-o să se întâmple. Până adorm la loc, consum îngrijorător de multe alimente din puţina mea rezervă. Faptul că m-ai trezit dovedeşte că nu pot avea încredere în tine. Acest lucru e foarte grav.

— Deci nu mă crezi?

— Cum aş putea s-o fac?

— Sunt nevoită să trec la dovezi… Ţi-am pregătit un film prescurtat al expediţiei noastre. Într-un ceas şi jumătate vei lua cunoştinţă de principalele episoade petrecute în cursul cosmohibernării, care s-a prelungit, cum spuneam, pesie multe milenii. Ia loc, profesore Gorun. Învaţă să mă preţuieşti şi să ai încredere în mine, pentru ceea ce am fost, dacă nu pentru ceea ce sunt. N-o să mai ai multă vreme prilejul. Iar după film, priveşte atent prin hublou. Vei înţelege, în sfârşit, unde ne aflăm.

Nu vom reproduce aci filmul documentar pe care Cibena l-a pregătit profesorului. Secvenţele lui principale sunt tocmai acelea de care cititorii au luat cunoştinţă până acum, din mesajele Cibenei şi din cele cinci rapoarte

sintetice ale uminilor. Vrem însă să înfăţişăm un document de o deosebită valoare, dăruit de umini Cibenei, care, aşa cum este firesc, nu a fost descris în rapoarte. Este vorba de un film, alcătuit de umini, imprimat pe un fir de material sintetic, cu imagini din lumea antimaterienilor. Să descriem doar un moment, mai semnificativ, al documentarului:

…O insulă cosmică în oceanul antilumii, un ocean rubiniu şi scânteietor. În atmosfera de orimin a planetei Aara, pluteşte un oraş al uminilor. E un oraş suspendat, mobil, alcătuit din „casele” uminilor, „cutii” suprapuse, „baloane”, „ciorchini”, „ciuperci”, „cilindri umflaţi”, de cele mai fantastice forme şi culori. Prin orificiile lor intră şi ies necontenit „eşarfe” şi „piramide”, adică gravini şi lectrini. Există şi „case” mai mari, de forme complicate, poate edificii publice, în faţa cărora se adună o mulţime de umini.

Totul e mobil. Casele şi edificiile îşi schimbă necontenit locurile. Gravinii şi lectrinii aleargă ameţitor, primii cu mişcări unduitoare, elastice, ceilalţi într-un permanent zigzag, urmând traiectorii pentru care regula este linia dreaptă, frântă mereu prin smuciri bruşte.

În oraş nu sunt alte vietăţi decât ei. Nici plante nu se văd. Ele există jos, la suprafaţa planetei, pe care filmul o prezintă de asemenea. De la înălţimea oraşului umin, acolo se zăreşte un covor vărgat, alcătuit din benzi multicolore, printre care predomină o nuanţă liliachie, de o intensitate orbitoare, care-i aminteşte profesorului Gorun de norul de antinuclei de la Centrul antimateriei.

Viaţa care mişună jos este cu totul alta. Când filmul arată de aproape solul Aarei, mulţimea făpturilor care se agită apare impresionantă. Ce furnicar! Sunt un fel de târâtoare ciudate, care îşi schimbă fără încetare culorile. Înaintează cu mare repeziciune, şi apoi, deodată, fac salturi imense, neverosimile, în atmosferă. Ce elasticitate uimitoare au! Şi cum îşi schimbă forma trupului, mulând-o după aceea a terenului peste care trec, când se târăsc! Cum se „desfac”, când se înalţă, în nenumărate văluri,

aducând cu nişte diafane meduze. Vălurile lor par aripi. Sunt uriaşe, aceste târâtoare-săltătoare: de sute de cri mai mari decât lectrinii şi gravinii. Toată comportarea lor indică însă un stadiu mult inferior de evoluţie.

Se strecoară prin vegetaţie. O vegetaţie încâlcită, violetă, cu irizări portocalii, care biciuieşte gazul atmosferic cu nişte ramuri ce par braţele unor giganţi.

Plantele se dezvoltă cu o iuţeală prodigioasă. Se nasc, cresc, mor şi renasc apoi fără încetare, într-un ritm de necrezut...

10. DESPĂRŢIREA

Trecuseră două săptămâni de la trezirea profesorului. Liviu Gorun privea prin hubloul cabinei. În depărtare se zărea un mic astru sclipitor. Când îl deşteptase logorobotul, Pământul abia se vedea. De atunci, zi de zi, discul planetei crescuse. Şi, deşi nu se deosebea prea mult de celelalte luminiţe ale cerului, profesorul îl contempla mereu cu bucurie adâncă.

— Nu va trece mult şi voi putea deosebi continentele şi oglinda oceanelor, Cibena! şopti el şi îşi trecu, cu un gest obişnuit, mâna prin păr.

— Da, profesore Gorun, acest lucru se va întâmpla în cel mult trei zile. Dar nu uita că, între timp, geografii au devenit sculptorii planetei, aşa că vei vedea multe schimbări. Am aflat, dintr-o emisiune terestră, că Mediterana nu mai are aceeaşi formă, că prin fostul Gobi curg fluvii bogate... Iar în apropierea Pământului poţi vedea planeta Livia, numită astfel în cinstea ta. Pământenii o populează de multe milenii.

— Mă întorc, Cibena. Şi acest lucru ţi-l datoresc numai ţie.

— La drept vorbind, meritul e tot al tău, profesore. Ce sunt eu altceva decât o sucursală mecanică, destul de imperfectă, a minţii tale? Când mă gândesc ce maşini cibernetice trebuie să existe acum! Am şi aflat că, după ce mezonica luase locul electronicii, asta pe la sfârşitul mileniului al cincilea, acum neutrinica – tehnica

particulelor neutrino – e la locul de cinste. Sunt convinsă că nici copiii nu se mai joacă cu o tinichea ca mine. Cel mult aş putea fi primită, cu indulgenţă, într-un muzeu de antichităţi…

— Ce modestă şi melancolică eşti astăzi!

— Tu ştii că n-am spus decât adevărul. Acum, la ora despărţirii, aş vrea să rămâi cel puţin cu o impresie bună despre mine!

— Care despărţire? Îţi închipui că te voi lăsa aci, în navă, Galatheea mea? Am nevoie de tine! Creierul tău electronic îmi va fi singurul tovarăş de veac, într-o lume neînchipuit de străină.

— Îţi mulţumesc. Destul m-ai tot tachinat în timpul călătoriei. Era vremea s-aud şi o vorbă bună de la tine. Totuşi în cele ce ai spus există o eroare. O eroare destul de gravă.

— Care?

— Cum să ţi-o spun? Vei avea un alt tovarăş, cu mult mai de preţ, din secolul XXI. Un adevărat contemporan… Şi cu câtă nerăbdare îţi aşteaptă sosirea!

— Cibena, fereşte-te să faci asemenea glume dureroase! Nu trezi astfel de iluzii!

— Un om din veacul tău te aşteaptă. Pe când dormeai, am luat autonom legătura cu Pământul şi vechea mea presupunere s-a confirmat. Oamenii mi-au spus să te pregătesc cu grijă pentru acest eveniment. Nu prea ştiu cum s-o fac. Mă pricep prea puţin la menajamente. Aş putea începe prin a-ţi spune…

— Încetează, Cibena! Dacă mă minţi sau mă amăgeşti, comiţi cea mai cumplită ticăloşie.

— Nu te mint şi nu te amăgesc. Ai tot dreptul să speri. Te aşteaptă o făptură care a preferat să-şi „suspende” viaţa, decât s-o trăiască fără tine.

— Cum!?… E oare adevărat?

— Milana te aşteaptă, profesore Gorun! Gestul ei a devenit simbolul nou al celei mai adânci şi mai statornice iubiri.

— Milana!

— E răsplata care ţi se cuvine cu prisosinţă.

— Milana!... Îţi dai seama, Cibena, ce înseamnă asta pentru mine? Un univers întreg! Un om din vremea mea, care-mi vorbeşte limba, care are aceleaşi năzuinţe ca şi mine, care mi-e atât de scump... Milana te va cunoaşte şi ea pe tine şi va şti să te preţuiască.

— Voi fi de prisos. Şi-i bine să mă uiţi cât mai repede cu putinţă.

— De fel, Cibena. Noi doi, eu şi Milana, ne vom simţi atât de stingheri, atât de departe de acest mileniu, încât numai tu ne poţi ajuta să învingem Nenumăratele greutăţi ale înstrăinării. Nu eşti numai o oglindă a creierului meu. Eşti cu mult mai mult. Ai o personalitate remarcabilă. Iar afectiv, m-am ataşat de tine ca de o făptură apropiată.

— Mulţumesc, profesore. Dar sunt convinsă că misiunea mea s-a încheiat. De altfel sunt şi prea bătrână ca să mai fiu de vreun folos. Funcţionez tot mai greoi, iar baza materială a memoriei mele nu mai suportă noi încărcări. Metalul din mine, dispozitivele formate din el sunt vechi şi se degradează tot mai mult. Vremea când mă autoperfecţionam şi mă perfecţionai tu a trecut de mult. Acum, povara timpului mă copleşeşte.

În privinţa adaptării tale intelectuale, cred că se va realiza mai repede decât îţi închipui. Numai la început îmi vei regreta lipsa. Am înregistrat ieri o emisiune de pe Pământ, în care se vorbeşte de extraordinarele progrese făcute în ce priveşte asimilarea cunoştinţelor în somn, cu ajutorul aparatelor care se conectează direct la sistemul nervos superior. În două-trei nopţi acumulezi cunoştinţe pentru care altă dată aveai nevoie de luni de zile de învăţătură. În câteva săptămâni poţi fi deci la nivelul epocii, din punct de vedere al informaţiei generale şi al viziunii ştiinţifice – asta fără vreun concurs al Cibenei.

— Nu, Cibena! Chiar dacă mulţi vor spune că eşti o maşină depăşită – aşa cum am auzit că graviplanul a fost numit „sicriul zburător” într-o emisiune terestră – chiar dacă îmbătrâneşti, aşa cum spui, pentru mine şi Milana tu vei rămâne prietena noastră cea mai bună, de neînlocuit.

Avem atâtea amintiri comune, vom avea atâtea fapte noi şi interesante pe care să ni le împărtăşim în noua călătorie care abia începe…

— O nouă călătorie? Mă uimeşti!

— Nu e oare viaţa o veşnică călătorie, Circe? Călătoreşti în tine, spre a te cunoaşte, şi niciodată îndeajuns. Călătoreşti şi visezi cu cei care-ţi sunt apropiaţi, explorându-le sufletul şi bucurându-te de scânteierile lui. Călătoreşti în timp, în trecut şi în viitor, explorând ceea ce a fost şi ceea ce va fi. Călătoreşti cu gândul pe aripile cunoaşterii omeneşti, descoperind noi şi noi faţete ale diamantului gigant care este realitatea.

— În sensul acesta, îţi înţeleg dorul de călătorie, profesore. Voiam să-ţi mai spun ceva. Te sfătuiesc s-o iei cu tine pretutindeni, şi mai ales în laboratorul tău, pe Milana. Ea n-a înţeles frumuseţea explorării ştiinţifice a lumii. Abia când a vrut să dezlege misterul plecării tale, s-a interesat puţin de ştiinţă şi i s-a deschis o fereastră nouă. N-o lipsi de această bucurie, chiar dacă profesiunea ei principală va rămâne cea veche.

— Arta este şi ea un fel de a scruta şi zugrăvi realitatea.

— Da, dar din alt unghi. Ştiinţa deschide marea poartă a cunoaşterii lumii. Arată-i comorile ei, profesore Gorun.

— Devii romantică, Cibena. îţi aminteşti de reproşurile pe care mi le făceai cândva?

— Îmi amintesc. Dar între timp şi eu m-am schimbat. Numai proştii nu cred în oportunitatea romantismului…

— Ai o memorie bună, Galatheea!

— Un nou compliment. Şi totuşi sunt perimată. Convieţuirea noastră va lua sfârşit…

— Tocmai acum, când îmi eşti atât de necesară, vrei să mă abandonezi? Schimbă-ţi hotărârea!

— Zadarnic. E prea târziu. Nimic nu mai poate împiedica autodistrugerea mea, de mult pregătită. În câteva minute, din bătrâna ta Cibena nu va mai rămâne decât o grămadă informă de piese sfărâmate. Am raţionat

cu o deosebită grijă. Aceasta este soluţia optimă, credemă. Ca maşină, Circe a ta nu mai este decât un monstru învechit. Asta n-ar fi încă grav. Dar pentru tine şi Milana, documentaristul şi causeurul demodat pe care îi reprezint nu poate fi decât dăunător, o piedică pe calea integrării în noul mileniu. Ce nevoie ai de lanţurile cu care te leagă de o ambianţă demult dispărută?

— Nu ne părăsi, Cibena! Raţionamentul tău e defectuos. Şi apoi nu te gândeşti că o sinucidere ar fi o pată ruşinoasă pentru secolul XXI în ochii noilor oameni?

— O sinucidere a unui om, dar nu autodistrugerea, bine chibzuită, a unei maşini. Prin dispariţia mea, nu piere nicio fiinţă vie…

— Dar încă n-ai priceput, că tu eşti o parte din mine, o parte din epoca mea? „Soluţia ta optimă" e, de astă dată, o eroare intelectualistă… Ce va spune noul mileniu despre noi?

— Va spune că, aşa cum te-ai jertfit tu pentru omenire, pentru a o salva de la suprema calamitate, aşa m-am jertfit şi eu pentru tine: prin jertfa mea însă, nimeni nu e păgubit. Mai mult – voi fi considerată prima maşină de caracter.

— Nu glumi, Cibena. Am nevoie de tine!

— Ţi se pare, profesore. Sunt un lest, care trebuie aruncat, pentru ca balonul să se ridice dincolo de nori.

— Rămâi, Cibena! Revocă autodistrugerea…

— Nu mai pot s-o fac, profesore. Şi-i bine aşa. Eu sunt trecutul. O jucărie îmbătrânită, stricată. Uită-mă. Întinde-ţi aripile, alături de Milana. Cucereşte prezentul şi viitorul!

— Viitorul… Ce îmi rezervă oare?!

— Îţi rezervă ceea ce îi vei da tu.

— Rămâi, Cibena!

— Adio, profesore Gorun… Să nu-ţi pară rău. Cibena moare, dar, de fapt, ea nici n-a trăit. A funcţionat doar cât timp a fost bună de ceva, ca orice maşină. Succes în lumea cea nouă, ţie şi Milanei! Vă urez să reprezentaţi cu cinste veacul nostru! A durat şi el, cu toate păcatele lui, o treaptă

– şi nu dintre cele mai neînsemnate – pe scara ce duce spre împlinirea, atât de anevoioasă, a omului…

Un uruit metalic, alcătuit din mii de zgomote mici, răsună dinspre carcasa logorobotului. Liviu Gorun îl resimţi, asemenea unei sfâşieri. Apoi urmă o linişte adâncă, ca un gol nesfârşit.

— Cibena, copilul meu neascultător! şopti profesorul trist. Nu trebuia să dispari. Iar ai judecat prea cerebral! Cu toată inteligenţa ta, nu m-ai înţeles şi nu te-ai înţeles nici pe tine. Ai confundat viaţa cu o înlănţuire de ecuaţii şi silogisme. Ai avut şi tu idolul tău: „soluţia optimă”… Oare noile maşini neutrinice sunt mai subtile?

Profesorul deschise radioul şi îl puse la maximum. O limbă neînţeleasă, străină, răsuna din receptor. Cibena nu mai exista şi deocamdată n-avea cine să i-o traducă, închise aparatul şi începu să fredoneze nostalgic melodia pe care i-o compusese maşina – cântecul evocator al Cibenei.

Graviplanul despica spaţiul cosmic, apropiindu-se de bătrânul Pământ, de lumea care pentru Liviu Gorun era acum Universul Milanei.

Redactor responsabil: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: MARIANA PUŞCAŞU

Dat la cules 14.01.1966. Bun de tipar 18.03.196G. Apărut 1966. Comanda nr. 6675. Tiraj 22.140. Hârtie tipar sul de 50 g/m² *540X840116. Coli editoriale 7, 54. Coli de tipar 9, 5. A.T. 11.526. C.Z. pentru bibliotecile mici* 8 *R* – 33

Tiparul executat sub comanda nr. 60.056 Ia Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”, Piaţa Scânteii nr. I, Bucureşti – Republica Socialistă România

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI ENIGMA PROFESORULUI GORUN
1. SCHIMBUL DIN ZORI

2. MILANA
3. ALARMA
4. MURMURUL
5. PELICULA VOALATĂ
6. NĂLUCA
7. COMEMORARE STRANIE
8. INGRID 2056 – 4
9. CIBENA E DE ALTĂ PĂRERE
10. VOLUNTARII
11. SOROCUL
12. PĂMÂNTUL AŞTEAPTĂ
13. FIRMAMENTUL ÎN FLĂCĂRI
14. CHEMAREA
15. INELE PENTRU MILANA
16. PRIMUL INEL. NORUL DE ANTINUCLEI
17. AL DOILEA INEL. SPAIMA
18. AL TREILEA INEL „MI-E MOARTEA TOVARĂŞ”.
19. AL PATRULEA INEL. CĂUTĂRI
20. AL CINCILEA INEL. DILEMA
21. AL ŞASELEA INEL. SPRE ABIS
22. CEREREA MILANEI
PARTEA A DOUA CAVALCADA MILENIILOR
1. CIBENA VEGHEAZĂ
2. NAVA DEZLĂNŢUITĂ
3. ŞTAFETA GENERAŢIILOR
4. INSPECŢIA COSMICĂ
5. TREPTELE DEMENŢEI
6. TERTIUS NON DATUR
7. GRAVINI ŞI LECTRINI
RAPORT SINTETIC nr. 1
RAPORT SINTETIC nr. 2
RAPORT SINTETIC nr. 3
RAPORT SINTETIC nr. 4
RAPORT SINTETIC nr. 5
8. ULTIMUL MESAJ
9. DECANUL DE VÂRSTĂ AL OMENIRII
10. DESPĂRŢIREA